ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيشا دروېشيان

1500 Լ.Ո. 73ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 2 (20465) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 7 ՄԱՐՏ 2000 10 ԷՋ

ԼԻԲԱՆԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՈՉ ՄԷԿ ԵՐԱՇԽԻՔ ԿՐՆԱՅ ՏԱԼ ԻՍՐԱՅԷԼԻ, ԵԹԷ ԱՆԻԿԱ ԿՈԼԱՆԸ ՉՎԵՐԱԴԱՐՁՆԷ ՍՈՒՐԻՈՅ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ԽԱԼԻԼ

ՊԷՅՐՈՒԹ, 6 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Լիբանան երէկ վգուշացուց Իսրայէլը, որ հեռանալով Լիբանանի հարաւէն պիտի չնուաճէ խաղաղութիւնը, այնքան ատեն, որ չէ վերադարձուցած Կոլանի բարձունքները:

Իսրայէլեան կառավարութեան Կիրակի օրուան յայտարարութենէն ետք, ամէնէն խիստ այս վգուշացումը կատարեց Լիբանանի տեղեկատուութեան նախարար Անուար Խալիլ, որ «Ռոյթըրզ»ի յայտնեց, թէ եթէ իսրայէլեան հեռացումը չկատարուի ամբողջական խաղաղութեան մը շրջագիծին մէջ, ոչ ոք կրնայ երաշխաւորել, որ Իսրայէլի հիւսիսային սահմանները պիտի ըլլան ապահով: «Խաղաղութիւնը կամ կ'ըլլայ ամբողջական, կամ երբե՛ք չըլլար», յայտարարեց Խալիլ՝ աւելցնելով, որ Լիբանան ապահովութեան ոչ մէկ երաշխիք կրնայ տալ Իսրայէլի, եթէ այս վերջինը Կոլանը չվերադարձնէ Սուրիոյ:

ԽԱԹԵՄԻԷՆ ՆԱՄԱԿ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ

ԻՐԱՆ ԶՕՐԱՎԻԳ ԿԸ ԿԱՆԳՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՒ ԿԸ ԴՐՈՒԱՏԷ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՑՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

Նախագահ Լահուտ կ'ընդունի Իրանի արտաքին գործոց նախարարի օգնականը

Իրանի արտաքին գործոց նախարարի Միջին Արեւելքի եւ Հիւսիսային Ափրիկէի հարցերու օգնական Մոհամէտ Ռիտա Սատըր, հանրապետութեան նախագահ Լահուտի յանձնեց անոր իրանցի պաշտօնակից Մոհամէտ Խաթեմիէն նամակ մը, որ կը վերահաստատէ թէ Իրան կը կանգնի Լիբանանի կողքին:

Նախագահ Լահուտ շնորհակալութիւն յայտնեց իսրայէլեան վերջին յարձակումներուն պատճառած վնասներու նորոգութեան համար Իրանի տրամադրած օժանդակութիւններուն:

Սատըր յայտնեց, որ նախագահ Խաթեմի իր նամակին մէջ կը վերահաստատէ Թեհրանի զօրակցութիւնը լիբանանեան դիմադրութեան եւ կը դրուատէ նախագահ Լահուտի ազգային կեցուածքները:

Իրանցի պաշտօնատարը նաեւ յայտնեց, որ իրանցի մասնագէտներու պատուիրակութիւն մը Լիբանան ժամանած է՝ նոր ելեկտրակայանի մը կառուցումը սերտելու համար:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀՐՍԻ ՀԵՏ ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՆԴԷՊ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԿԵՑՈՒԱԾՔԸ ՉԷ ՓՈԽՈՒԱԾ

Կ'ԸՆԴԳԾԷ ԻՒՊԷՐ ՎԵՏՐԻՆ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Իւպէր Վետրին երէկ հեռաձայնեց վարչապետ Սելիմ Հրսի եւ անոր հաւաստեց, թէ Ֆրանսա հաստատ կը մնայ Լիբանանի հանդէպ իր կեցուածքին վրայ եւ այս կեցուածքը բացարձակապէս չէ փոխուած:

Վետրին ըսաւ, որ ինք կ'արտայայտէ Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքի համոզումները, զորս կը բաժնէ վարչապետ Լիոնէլ Ժոսփէն, եւ ասիկա կը նշանակէ, թէ ֆրանսական մէ՛կ կեցուածք գոյութիւն ունի Լիբանանի հանդէպ, որ ցարդ չէ փոխուած, ոչ ալ պիտի փոխուի ապագային:

Վետրին նաեւ յոյս յայտնեց, որ Ապրիլեան Համակացողութեան հսկիչ մարմինը շատ մօտիկ ապագային պիտի գումարէ ժողով մը, լուծելու համար առկայ հարցերը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԺԱԳ ԱԴԱՄԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ յարգոյ իր յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ Պուրճ Համուտի իր գրասենեակէն փոխադրուած է ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ՍԱՆԹԸՐ, 3րդ յարկ: Տորայի օթոսթրատ: Հեռ. 01-256655 եւ 01-255025:

ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՔՈՒԷԱՐԿՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Կեդրոնական Ընտրական Մարմինը, իր տրամադրութեան տակ ունի Լեռնալիբանանի եւ Պէյրութի հայ համայնքին ընտրական լրիւ ցանկերը.

Կարելիութիւնը կայ մինչեւ 10 Մարտ 2000, սխալ արձանագրուած կամ ցանկի վրայ չգտնուող անուններու գծով, սրբագրութիւն կատարել:

Բոլոր անոնք, որոնք կ'ուզեն իրենց անուններուն անմիջական ստուգումը կատարել, կրնան հեռաձայնել Երեւանեան կեդրոն, առաւօտեան ժամը 9:00էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 5, հետեւեալ թիւերուն. 01-240169-70-71-72:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԷՆ ՀԵՌԱՆԱԼՈՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀԱՐՑԱԿԱՆՆԵՐ ԿԸ ՍՏԵՂԾԷ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԵՒ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Սուրիացի եւ լիբանանցի պաշտօնատարներ երէկ թերահաւատութիւն արտայայտեցին Լիբանանէն հեռանալու իսրայէլեան որոշումին վերաբերեալ: Անոնք ըսին, որ առանց համաձայնութեան հեռանալու որոշումը նոյնիսկ հարցականներ կը ստեղծէ խաղաղութեան գծով Իսրայէլի լրջութեան մասին:

Հակառակ անոր, որ անոնք ողջունեցին իսրայէլեան հեռացումի որեւէ քայլ, որուն համար 22 տարիէ ի վեր լիբանանեան դիմադրութեան պայքար կը մղէ, սակայն չծածկեցին իրենց կասկածը իսրայէլեան յետին նպատակներուն շուրջ:

Սուրիական «Թըշրին» օրաթերթը երէկ կը գրէր, որ Լիբանանէն հեռանալու Իսրայէլի այս որոշումը հարցականներ կը ստեղծէ ընդհանրապէս շրջանին մէջ խաղաղութիւն հաստատելու Իսրայէլի պատրաստակամութեան գծով: «Հարցականներ կը ստեղծուին, մանաւանդ երբ նկատի առնենք հեռացման ձեւը եւ անոր մանրամասնութիւնները», յայտնեց սուրիացի պաշտօնատար մը:

Իսրայէլեան որոշումին առթած մտահոգութիւնը դրսեւորուեցաւ նաեւ Պէյրութի մէջ, ուր լիբանանցի պաշտօնատարներ մերժեցին մեկնաբանել իսրայէլեան այս քայլը:

Սուրիական եւ լիբանանեան կասկածամտութիւնը աւելի եւս հիմնաւորուեցաւ, երբ Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար Տէյվիտ Լեւի յայտարարեց, որ իսրայէլեան բանակի հեռացումը պիտի տկարացնէ Սուրիոյ դիրքը խաղաղութեան բանակցութիւններուն ընթացքին:

Սուրիացի պաշտօնատար մը յայտնեց, որ իսրայէլեան խուսանաւումը աւելի բացայայտ պիտի դառնայ, երբ գետնի վրայ իրականութիւն դառնայ, որ Իսրայէլ աւելի մտադիր է վերադասաւորելու իր ուժերը՝ պաշտպանելու համար իր զինուորները, քան ամբողջովին հեռանալու մինչեւ Լիբանանի հետ միջազգային սահմանները:

Այլ խօսքով, սուրիացի պատասխանատուներու արտայայտած կասկածամտութիւնը եւ լիբանանցի ղեկավարներու լռութիւնը ցոյց կու տան, որ երկու երկիրները կը նախընտրեն, որ Իսրայէլ հեռանայ համաձայնութեան մը շրջագիծին մէջ:

ՀԸԶՊԱԼԼԱ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Երեսփոխան Ամմար Մուսաուի երէկ յայտարարեց, որ իսրայէլեան հեռացում մը Լիբանանի հարաւէն, առանց համաձայնութեան կամ համաձայնութեան մը ծիրին մէջ, ամէն պարագայի կը նկատուի յաղթանակ մը Լիբանանի եւ դիմադրութեան համար: Սակայն Մուսաուի աւելցուց, որ պէտք չէ շատ հաւատք ընծայել Իսրայէլի այս որոշումին նկատմամբ, որովհետեւ անիկա կրնայ տրուած ըլլալ իբրեւ ռազմագիտական քայլ մը իրարմէ բաժնելու լիբանանեան եւ սուրիական առանցքները:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ԿԸ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐԵՆ ՌՈՒՄԲԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԳԻՏԱՇԽԱՏԱՆՈՑ ՄԸ

Պաղեստինեան ուժերը հիւսիսային Այսրյորդանանի մէջ գտած են գաղտնի այն գիտաշխատանոցը, ուր պատրաստուած են ռումբերը, զորս Համասի զինեալներ կ'առաջադրէին անցեալ շաբաթ գործածել Իսրայէլի դէմ, յայտնեցին ապահովութեան աղբիւրներ երէկ:

Պաղեստինեան ուժերը, Կիրակի օրուան գործողութեան ընթացքին ռումբի պատրաստութեան յատուկ կազմածներ գտած են եւ քանի մը հոգի ձերբակալած:

Պաղեստինցի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը յայտնած է, թէ Թուլքարմ քաղաքին մէջ գտնուող գիտաշխատանոցը օգտագործուած է պատրաստելու համար պայթուցիկ նիւթեր: Ան ըսած է նաեւ, որ թէեւ քանի մը ձերբակալութիւններ տեղի ունեցած են, սակայն երկու հոգի կըրցած է խոյս տալ: «Մինչեւ որ զանոնք ձերբակալենք, կացութիւնը շատ կայուն չէ», յայտնած է պաշտօնատարը՝ մերժելով, որ իր անունը հրապարակուի:

Պաղեստինեան եւ իսրայէլեան ապահովութեան սպասարկութեանց համաձայն, Համասի զինուորական թեւը կը ծրագրէր Իսրայէլի մէջ շարք մըականահարումներու ձեռնարկել խաղաղարար քայլերըականահարելու նպատակադրութեամբ:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՊԱՏԿԵՐԱՍՓՌՈՒԱԾ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԻ ՄԸ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԵՑ ԽՕՍՔԻ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՔՆՆԱԴԱՏԵՑ «ՄԻԱՍՆՈՒԹԵԱՆ» ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան յայտարարեց, որ «Միասնութիւն» դաշինքին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը իր մօտ զարմանք առաջացուցած է՝ իր ոճով եւ բովանդակութեամբ:

Ազգային պատկերասփիւռի Հայլուր ծրագրին թղթակիցին հետ երէկ տուած հարցազրոյցի մը ընթացքին նախագահ Քոչարեան զարմանք յայտնեց, որ Ազգային ժողովի քաղաքական մեծամասնութիւնը նմանօրինակ յայտարարութիւն կը հրապարակէ եւ այդ ոճով պահանջներ կը ներկայացնէ ժողովուրդին կողմէ ընտրուած նախագահին:

Նախագահ Քոչարեանի համաձայն, յայտարարութեան մասին քաղաքական ուժերու եւ հասարակութեան արձագանգը նաեւ կ'արտայայտէ յիշեալ տեսակէտը:

Նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ ըստ էութեան, փաստաբաններուն մամլոյ ասուլիսը պատճառ դարձած է այս ընդվզումին: Ան ըսաւ, որ փաստաբանները իրաւունք ունէին նմանօրինակ ասուլիս տալու, որովհետեւ ասիկա մեր ձեռքբերումներէն մէկն է, այսինքն՝ ներկայիս գոյութիւն ունի խօսքի ազատութիւն: Ան նաեւ նշեց, որ պատկերասփիւռը պարտաւոր էր այս ասուլիսը սփռելու, որովհետեւ ժողովուրդը իրաւունք ունի

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՆԴՐԱԴԱՌՆԱԼՈՎ «ՄԻԱՍՆՈՒԹԻՒՆ» ԴԱՇԻՆՔԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՈՒՆ

Հ.Յ.Դ. ԲԻՒՐՈՅԻ ԱՆԴԱՄ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ՆԿԱՏԵՑ ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

ԵՐԵՒԱՆ, 6 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ) - Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ, Հայաստանի Ազգային ժողովի պաշտպանութեան, ազգային անվտանգութեան եւ ներքին գործոց յանձնաժողովի նախագահ Վահան Յովհաննիսեան, մեկնաբանելով «Միասնութիւն» դաշինքի 3 Մարտի յայտարարութիւնը, ըսաւ, որ եթէ 2 Մարտին ազգային պատկերասփիւռէն երկու փաստաբաններուն ասուլիսը երկար տեւած է կամ չեն ներկայացուած հակադիր տեսակէտներ, ապա ատիկա կը վերաբերի պատկերասփիւռի վարքագիծին:

Վ. Յովհաննիսեան անընդունելի նկատեց այդ երեւոյթը շահագործելով, հարցը իրաւաբանական դաշտէն տեղափոխել քաղաքական դաշտ: «Քաղաքական յիշեալ յայտարարութիւնը շատ ծանր էր եւ դժուար թէ համապատասխանէր ստեղծուած իրավիճակին», ըսաւ ան:

Անդրադառնալով Հ.Յ.Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինին կողմէ հրապարակուած յայտարարութեան, Վ. Յովհաննիսեան նշեց, որ կուսակցութիւնը մտադիր չէ ոեւէ մէկուն հետ իր յարաբերութիւնները սրել: «Մենք կը փորձենք քաղաքական ներկայ իրադարձութիւնները դէպի ճիշդ հուն ուղղել: Մեր երկրին մէջ ծանր եւ չլուծուած այնքան հարցեր կան, որ ամբողջ երկիրը եւ հասարակութիւնը քրէական մէկ գործով զբաղողներու հաւաքածոյ դարձնելը ճիշդ չէ: Իւրաքանչիւրը պէտք է զբաղի իր գործով», ըսաւ Վ. Յովհաննիսեան:

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՄԱՐՄԻՆԸ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ԾԱՅՐ ԱՌԱԾ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՎԵՐՋՆԱԳՐԵՐԸ

Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինը երէկ հրապարակեց յայտարարութիւն մը՝ արձագանգելով «Միասնութիւն» դաշինքին կողմէ 3 Մարտին հրապարակուած յայտարարութեան, որ նախագահէն կը պահանջէր ապահովել բնական պայմաններ 27 Հոկտեմբերի դէպքին նախնական քննութիւններու մարմինին գործունէութեան համար. ինչպէս նաեւ՝ պաշտօնազրկել նախագահի անձնակազմի ղեկավար Սերժ Սարգսեանը եւ ազգային պատկերասփիւռի տնօրէն Տիգրան Նաղդալեանը:

Յայտարարութիւնը կը նշէ.

Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինը, յայտնելով իր խոր մտահոգութիւնը Հայաստանի քաղաքական կեանքի հերթական շիկացման առնչութեամբ, վերահաստատելով իր շահագրգռութիւնը «Հոկտեմբերի 27ի գործի» լիարժէք եւ ամբողջական բացայայտման հարցում, արձանագրելով, որ

- Ցանկացած իրաւաբանական վէճի ժամանակ քաղաքական շրջանակները իրաւունք չունեն դատաւորի կեցուածքով հանդէս գալ,
- «Հոկտեմբերի 27ի գործով» հարցի պարբերական քաղաքականացումը սպառնում է վերջնականապէս կաթուածահար վիճակի հասցնել պետական համակարգի գործունէութիւնը,
- Հայաստանում խօսքի, քաղաքական հայեացքների եւ մամուլի ազատութիւնը հիմնարար սկզբունք է եւ անթոյլատրելի է այդ ազատութիւնների սահմանափակման ցանկացած փորձ կամ գործողութիւն,

Հայաստանի համար այս ծանր պայմաններում, երբ

- Քաղաքական շրջանակների միջեւ համերաշխութեան ու համագործակցութեան համաձայնութիւնները կասկածի տակ են դրւում հերթական հակամարտութեան հրապարակ գալով.
- Արցախի խնդրով Հայաստանի նկատմամբ քաղաքական ճնշումները նոր մարտահրաւէրների առաջ են կանգնեցնում մեր ժողովրդին ու իշխանութիւններին,
- Տնտեսական վիճակի օրաւուր վատթարացումը եւ սոցիալական բեւեռացումը սպառնում է Հայաստանի անվտանգութեանը,
- Ներիշխանական ցանկացած ճգնաժամ թերահաւատութիւն է առաջացնում Հայաստանի ժողովրդավարական ինստիտուտների ու պետական համակարգի նկատմամբ,
- Տնտեսական ու ընկերային ծանր վիճակի, յուսալքութեան, օրինականութեան ոտնահարումների հետեւանքով նոր թափ է ստացել համազգային աղէտի վերածուած արտագաղթը:

Հայաստանի Գերագոյն Մարմինը յայտարարում է

Անընդունելի են ճգնաժամային այս պահին Հայաստանի պետական հաստատութիւնների միջեւ նոր սկիզբ առնող հակամարտութիւնները եւ վերջնագրերը:

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՏԱՐԲԵՐ ՏԵՍԱԿԷՏ ՈՒՆԻՆ «ՄԻԱՍՆՈՒԹԻՒՆ» ԴԱՇԻՆՔԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԵՐԵՒԱՆ, 6 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ) - «Միասնութիւն» դաշինքին կողմէ 3 Մարտին հրապարակուած յայտարարութեան արձագանգեցին նաեւ Ազգային ժողովի պատգամաւորական խմբակցութիւնները:

«Օրինաց Երկիր» կուսակցութեան եւ Աժի խմբակցութեան նախագահ Արթիւր Բաղդասարեան ըսաւ, որ ոեւէ անձ, այդ կարգին փաստաբանները, որոնք քաջատեղեակ են Սահմանադրութեան եւ քրէական օրէնսդրութեան, իրաւունք ունին իրենց կարծիքը արտայայտելու, իսկ լրատուական միջոցները ստեղծուած են,

Շար.ը՝ էջ 10

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՅՈՒՇԱՔԱՐԻ ԶԵՏԵՂՈՒՄ Վ. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

ԵՐԵՒԱՆ, 6 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Հայաստանի վարչապետ, պաշտպանութեան նախկին նախարար Վազգէն Սարգսեանի ծննդեան տարեդարձին առիթով, 5 Մարտին, պաշտպանութեան նախարարութեան զինուորական հաստատութիւնը անուանակոչուեցաւ Վազգէն Սարգսեանի անունով:

Արարողութեան ներկայ գտնուեցան Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան, վարչապետ Արամ Սարգսեան, Գարեգին Բ. կաթողիկոս, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Արկադի Ղուկասեան եւ այլ պաշտօնատարներ:

Շար.ը՝ էջ 10

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵՑ ԻՐ ԵՐԿՐԻՆ ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՆԴԷՊ

Յորդանանի արտաքին գործոց նախարարը Պաապտայի մէջ

Յորդանանի արտաքին գործոց նախարար Ապտել Իլահ Խաթիպ երէկ այցելեց Պաապտայի պալատ, հանրապետութեան նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտի փոխանցելու Յորդանանի Ապտալլա Բ. թագաւորէն պատգամ մը, որ կը վերահաստատէ իր զօրակցութիւնը Լիբանանի:

Նախագահ Լահուտ արտայայտեց իր ու Լիբանանի ժողովուրդին երախտագիտութիւնը Յորդանանի գահակալին ու յորդանանցի ժողովուրդին ցուցաբերած զօրակցութեան համար:

Տեսակցութենէն ետք կատարած իր յայտարարութեան մէջ, Խաթիպ հաւաստեց, որ Ամման ամբողջական զօրակցութիւն կը յայտնէ Լիբանանի՝ դատապարտելով իր ենթակառոյցին վրայ իսրայէլեան անարդար յարձակումը:

Շար.ը՝ էջ 10

ՊԸՐՐԻ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԶՕՐԱՎԻԳ ԿԸ ԿԱՆԳՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՒ ԱՆՈՐ ՀՈՂԱՅԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԸՍԷ ԼՈՒՉԻԱՆՕ ՎԻՈԼԱՆԹԷ

Իտալիոյ խորհրդարանի նախագահ Լուչիանօ Վիոլանթէ լիբանանցի իր պաշտօնակիցին՝ Նեպիհ Պըրրիի փոխանցեց պաշտօնական հրաւէր մը մասնակցելու արեւելեան Միջերկրականի խորհրդարաններու նախագահներու ժողովին, որուն հրաւիրուած են Իսրայէլ, Եգիպտոս, Յորդանան եւ Սուրիա:

Պըրրի ներողութիւն խնդրեց, որ պիտի չընդառաջէ հրաւէրին, լիբանանեան հողամաս բռնագրաւող Իսրայէլի մասնակցութեան պատճառով:

Այնուհանդերձ, Պըրրի բարի գալուստ մաղթեց իտալացի պաշտօնատարին եւ գրուատեց Իտալիոյ զօրակցութիւնը Լիբանանի՝ յիշեցնելով, որ Իտալիա Ֆինիքլին մասնակցած առաջին պետութիւններէն մէկն էր, այդ ուժերէն ներս յատուկ դերակատարութիւն ու կեցուածք որդեգրած է, բազմաթիւ օժանդակութիւններով կը նպաստէ Լիբանանի եւ հարաւի տոկունութեան եւ Թաէֆի համաձայնագիրէն ետք Լիբանանի փոխատուութիւններ կատարած առաջին երկիրն է:

Վիոլանթէ վերահաստատեց, թէ Իտալիա հետաքրքրուած է Լիբանանի մէջ խաղաղութեան հաստատումով, զօրավիգ կը կանգնի Լիբանանի, որուն

Շար.ը՝ էջ 10

ՊԸՐՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԻՐԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՕԳՆԱԿԱՆ ՄՈՀԱՄԷՏ ՌԻՏԱ ՍԱՏԸՐԸ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ կէսօրին ընդունեց Իրանի արտաքին գործոց նախարարի օգնական Մոհամէտ Ռիտա Սատըրը, ներկայութեամբ Լիբանանի մէջ Իրանի դեսպան Մոհամէտ Սուպհանիի:

Տեսակցութենէն ետք, Սատըր հաստատեց, որ եթէ Իսրայէլ առանց համաձայնութեան քաշուի Լիբանանէն, դիմադրութիւնը մեծ յաղթանակ մը տարած պիտի ըլլայ՝ ազդու իր հարուածներով իսրայէլեան նահանջը պարտադրելով:

Ան աւելցուց, որ արաբ արտաքին գործոց նախարարներու ժողովին Լիբանանի մէջ գումարումը իսրայէլեան բռնարարքներուն դիմաց Լիբանանի հետ զօրակցութեան արտայայտութիւն է, իսկ Իրանի արտաքին գործոց նախարարին մասնակցութիւնը իբրեւ խալամական համագումարի կազմակերպութիւնը ներկայացնող դէտ, յաւելեալ նշանակութիւն եւ կարեւորութիւն պիտի ընծայէ ժողովին:

Միւս կողմէ, խորհրդարանի նախագահ Պըրրի նաեւ ընդունեց Յորդանանի արտաքին գործոց նախարար Ապտըլ Իլահ Խաթիպը, ներկայութեամբ Լիբանանի մէջ Յորդանանի դեսպան Ինմար Համուտի:

ԱՅՍՕՐ ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ

●Ժամը 11:00ին
«ՏԱՂԱՐԱՆ»
Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ
Հերի Դաւիթեան

●Ժամը 16:00ին
«ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՂԲԻՒՐ»
Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ
Հրաչ Վարժապետեան

●Ժամը 18:00ին
«ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ»
Տոքթ. Այտա Ասատուրեանի հետ

●Ժամը 20:00ին
«ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ»
Հայր Մեղրիկ Վրդ. Բարիքեանի հետ

●Ժամը 20:30ին
«ՔՆԱՐԱՅԻՆ»
Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ
Իրմա Գապագեան Տէտէեան

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ — ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

FM 94.7 Mhz — Հեռ. 241272 - 241199

6:30 - Բացում
6:35 - Բարի լոյս
7:00 - Հայկական եւ օտար մեղմ երգեր
8:00 - Օրուան յայտագիրի ընթերցում
8:15 - Տեղական մամուլի խմբագիրներու ընթերցում
8:30 - Հայերէն լուրեր
8:40 - Օդերեւոյթ
8:45 - Ինչ կ'ըսեն աստղերը
9:00 - Հեղինակային երգիչները կը մեկնաբանեն
9:30 - Թռիչք
10:00 - Սակարան
10:30 - Արաբերէն լուրեր
10:45 - Արաբերէն երգեր
11:00 - Տաղարան
12:00 - Շահանդուխտի հետ
12:15 - Կի Մանուկեան
12:30 - Հայերէն լուրեր
13:00 - Սակարան
13:05 - Յեղափոխական յիշատակարան
13:10 - Ազգային յեղափոխական երգեր
14:30 - Արաբերէն լուրեր
15:00 - Արաբերէն յայտագիր
16:00 - Հայրենի Աղբիւր
16:30 - Արաբերէն լուրեր
16:40 - Թղթածրար
18:00 - Առողջապահական
18:30 - Հայերէն լուրեր
18:40 - Տեսակէտ
19:00 - Խառն երգեր
20:00 - Եկեղեցին հայկական
20:30 - Քնարային
22:30 - Պատուէր
00:30 - Փակում

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՆԱԽԱԳԱՀԵՑ Ե. Հ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

27 Փետրուարէն 3 Մարտ 2000, Ժընեւի Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդի կեդրոնատեղիին մէջ տեղի ունեցաւ Խորհուրդի Գործադիր Վարչութեան ժողովը՝ նախագահութեամբ Արամ Ա. կաթողիկոսին:

Գործադիր Վարչութեան ժողովին, 26 անդամներու կողքին իրենց մասնակցութիւնը բերին նաեւ Ե. Հ. Խորհուրդի բաժանմունքներու տնօրէնները: Իր բացման խօսքին մէջ, վեհափառ հայրապետը կարեւորութեամբ շեշտեց միջեկեղեցական շարժումին հրամայական անհրաժեշտութիւնը եկեղեցիներու կեանքին մէջ:

Վեհափառին խօսքէն ետք Խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար տոքթ. Րայզըր ներկայացուց իր վեցամսեայ գործունէութեան տեղեկագիրը, որուն յաջորդեցին Խորհուրդին չորս գլխաւոր բաժանմունքներու տնօրէններուն տեղեկագրերը:

Գործադիր Վարչութեան ժողովը քննարկեց հետեւեալ հարցերը.-

1.- Ընդհանուր վերարժեւորում Խորհուրդի նոր կառոյցին գործունէութեան:

2.- «Պայքար բռնութեան դէմ» ծրագրին կապուած աշխատանքները յատուկ քննարկումի նիւթ դարձան: Որոշուեցաւ 2001 - 2010 երկարող ժամանակաշրջանը հռչակել «Պայքար բռնութեան դէմ տասնամեակ»:

3.- Որոշուեցաւ ընկերա-տնտեսական արդարութեան բնագաւառէն ներս Ե. Հ. Խորհուրդի աշխատանքները վերանորոգ թափով շարունակել: Յառաջիկայ Յունիսին Ժընեւի մէջ տեղի ունենալիք Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան ընկերային զարգացման միջազգային ժողովին Ե. Հ. Խորհուրդը պիտի բերէ գործօն մասնակցութիւն:

4.- Գործադիր Մարմինը որոշեց մօտէն հետեւիլ Խորհուրդի զանազան բաժանմունքներէն ներս համաշխարհայնացումի երեւոյթի դրական ու ժխտական երեսները լուսարձակի տակ բերել:

5.- Որոշուեցաւ յատուկ կարեւորութիւն ընծայել միջկրօնական գործունէութեան՝ թէ շրջանային եւ թէ միջազգային մակարդակներու վրայ:

6.- Ժողովը ընդգծեց Վատիկանի հետ գործակցու

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

●Մարտիրոս Թասլիքեան — 10,000 լ.ո.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

«ԳՈՒՍԱՆ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ եւ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ուրախ ենք յայտնելու, թէ պրն. Երուանդ Երկանեան վերադարձած է Հայաստանէն եւ փորձերը պիտի վերսկսին հետեւեալ ժամանակացոյցով

«Գուսան» երգչախումբ՝ Հինգշաբթի 9 Մարտ, 2000, ժամը 8:00ին:

«Հայաստան» նուագախումբ՝ Շաբաթ 11 Մարտ, 2000, ժամը 5:00ին:

●Հրաւիրուած են հին եւ նոր բոլոր անդամները:

ՄԱՀԱԶԴ

Հ.Մ.Ը.Մ. Պէյրութի մասնաճիւղի վարչութիւնը կը գուժէ իր նախկին անդամներէն՝

ԱՆԻ ՏՕՆԻԿԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 5 Մարտ 2000ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

ՄԱՀԱԶԴ

Համազգայինի Ն. Փալանճեան եւ Մ. եւ Հ. Արսլանեան ճեմարաններու տնօրէնութիւնը, ուսուցչական կազմը եւ պաշտօնէութիւնը կը գուժեն իրենց պաշտօնակիցին՝

ԱՆԻ ՏՕՆԻԿԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 5 Մարտ 2000ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Ներսէս Տօնիկեան եւ զաւակները՝ Ռազմիկ եւ Սեպուհ
Տիկին Անժէլ Ճէրէճեան եւ դուստրը՝ Իրմա
Տէր եւ տիկին Ալեքսան Ճէրէճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Կարպիս Տօնիկեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Զարեհ Տօնիկեան եւ զաւակունք
Տիկին Մարի Օդուլեան եւ զաւակունք
Տիկին Արփի Այնէճեան եւ զաւակունք
Տիկին Շնորհիկ Ճէրէճեան
Տօնիկեան ընտանիք
Խուրի ընտանիք
Տեմիրճեան ընտանիք
Լէպլէպճեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց կնոջ, մօր, զաւկին, քրոջ եւ հարազատին՝

ԱՆԻ ՏՕՆԻԿԵԱՆԻ
(ԾՆԵԱԼ՝ ՃԷՐԷՃԵԱՆ, 1958ին)

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 5 Մարտ 2000ի երեկոյեան ժամը 7:30ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 6 Մարտին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

●Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

●Ցաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Երեքշաբթի 7, Չորեքշաբթի 8 եւ Հինգշաբթի 9 Մարտին:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Վարդան Փարթամեանի մահուան առիթով, եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Տիկին Փերուզ Եագուպեան 100Տ, տէր եւ տիկին Երուանդ եւ Վիքի Զաթալպաշեան 50Տ Ազգային Գէորգ Զաթալպաշեան-Թորգոմեան վարժարանին:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտ, Հարպոյեան շէնք, 10րդ յարկ: Հեռ. 01 - 259765:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●FAG հաստատութիւնը կարիքը ունի առեւտրական գիտելիքներու ծանօթ 18 տարեկանէն վեր երիտասարդի մը: Հեռ. 01-258548:

«ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՍԻՆ»
ՄԵԾ ՊԱՀՔԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՔ
(Թիւ 2)
ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ տեղի պիտի ունենան Արեւագալի եւ Հսկումի ժամերգութիւններ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ եւ ՈՒՐԲԱԹ օրերը: Մեծ Պահքի շրջանին տեղի պիտի ունենայ *«Մեր Հայրերը կը խօսին»* հոգեւոր խորհրդածութեան երկրորդ շարքը:

Արեւագալի ժամերգութիւնը պիտի սկսի առաւօտեան ժամը 7:00ին. Հսկումի ժամերգութիւնը երեկոյեան ժամը 5:00ին: Հոգեւոր խորհրդածութիւնները տեղի պիտի ունենան Չորեքշաբթի օրերը առաւօտուն, Արեւագալի արարողութեան աւարտին, իսկ Ուրբաթ օրերը երեկոյեան, Հսկումի արարողութենէն ետք:

Խորհրդածութիւնները պիտի կատարուին հետեւեալ կարգով.-

Չորեքշաբթի, 8 Մարտ
Տ. Յուսիկ աբղ. Մարտիրոսեան - Սահակ Ձորփորեցի
Ուրբաթ, 10 Մարտ
Տ. Ներսէս աբղ. Մերճանեան - Կոմիտաս կաթողիկոս
Չորեքշաբթի, 15 Մարտ
Տ. Վարագ աբղ. Թօփալեան - Ղազար Փարպեցի
Ուրբաթ, 17 Մարտ
Տ. Սիփան աբղ. Քէչէճեան - Յովհան Մայրավանեցի
Չորեքշաբթի, 22 Մարտ
Տ. Մասիս աբղ. Զօպուեան - Ղեւոնդ Պատմիչ
Ուրբաթ, 24 Մարտ
Տ. Մաշտոց աբղ. Զօպանեան - Անանիա Շիրակացի
Չորեքշաբթի, 29 Մարտ (Միջինք)
Տ. Վրոյր վրդ. Տէմիրճեան - Թէոդորոս Քռթենաւոր
Ուրբաթ, 31 Մարտ
Տ. Վաղինակ վրդ. Մելոյեան - Գիւտ կաթողիկոս
Չորեքշաբթի, 5 Ապրիլ
Տ. Փառէն վրդ. Վարդանեան - Յովհան Օձնեցի
Ուրբաթ, 7 Ապրիլ
Տ. Մեղրիկ վրդ. Բարիքեան - Մովսէս Սիւնեցի
Չորեքշաբթի, 12 Ապրիլ
Տ. Շահան Ծ. վրդ. Սարգիսեան - Ստեփանոս Սիւնեցի

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը, ներկայ գտնուելու Մեծ Պահքի հոգեպարար արարողութիւններուն եւ լսելու միաբան հայրերու խորհրդածութիւնները:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՏԱՂԱՒԱՐԸ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 11ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 9, ՄԱՐ ԷԼԻԱՍ ԵԿԵՂԵՑԻԻ ՄՕՏ, ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ՉԵՉԷՆ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԻՐԵՆՑ ԿԻՐԱՐԿԱԾ ՄԱՐՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՓՈԽԵՆ

Չեչենիոյ մէջ ռուսական բանակը, շաբաթավերջին, նուազ քան մէկ շաբթուան մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով նահանջ արձանագրած է՝ չեչէն ըմբոստներու դիմադրութիւնը վերջնականապէս ճզմելու իր արշաւին մէջ:

Բարձրաստիճան հրամանատար փոխ-զօրավար Կենատի Թրոշեւ Կիրակի օր յայտնած է, թէ շրջանային մայրաքաղաք Կրոզնիի հարաւը գտնուող Արկուն կիրճին մէջ տեղի ունեցած բախումներու ընթացքին 31 անկարգելաւոր սպաննուած է:

Անցեալ շաբաթ ՕՄՕՆ ոստիկան ուժերու 20 անդամներ սպաննուած էին, երբ մայրաքաղաքի ծայրամասը անոնց կարաւանը կրակոցի ենթարկըւած էր:

Երէկ Մոսկուայի մօտ եկեղեցիի մը մէջ նշեալ վոհերու յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ: Ներքին գործոց նախարար Վլատիմիր Ռուշայլօ, որ ներկայ գտնուեցաւ յուղարկաւորութեան, յայտնեց, թէ վինուորները սպաննած ըմբոստները պիտի գտնըւին եւ պիտի պատժըւին:

Երկու դէպքերուն վայրերը սկիզբունքով ռուսական ուժերու հակակշիռին ենթակայ էին:

Պաշտպանութեան նախարար Իկոր Սերկէեւ երէկ յայտարարեց, թէ ռուսական ուժերը Չեչենիոյ մէջ ըմբոստ վինեալներուն դէմ իրենց մարտավարութիւնը փոխած են: Ան մանրամասնութիւններ չտուաւ:

Մինչ այդ, Թրոշեւ, պատկերասփռուած հարցազրոյցի մը մէջ կ'ըսէր, թէ իր ուժերը Արկունի կիրճին մօտ արձանագրուած բախումներուն աւելի քան 1000 ըմբոստ սպաննած են:

Ըստ *«Ինթըրֆաքս»* լրատու գործակալութեան, որ բանակային աղբիւրներ մէջբերած է, Չեչենիոյ հարաւային լեռնային գօտիին մէջ, աւելի քան 70 ըմբոստներ վէնքերը վար դրած են: Ռուսական ուժերը Սելմէնթաուսըն գիւղին մօտ 43 վիրաւոր վինեալ ձերբակալած են, իսկ 30 այլ վինեալներ, իրենց հրամանատարին թելադրանքով անձնատուր եղած են:

Միւս կողմէ սակայն, ըմբոստներու *ինթըրնէթի ուէպսայթը* երէկ ըսաւ, թէ վինեալները պիտի շարունակեն ուժգին ընդդիմանալ ռուսական ուժերուն:

Անիկա յայտնեց նաեւ, որ Արկուն կիրճին մէջ Քոմսոմոլսքոյէի հիւսիս-արեւելեան շրջանին մէջ ըմբոստները կրցած են յաջող կերպով ռուսական միաւոր մը «բնաջնջել»:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԲԵԿԱՆԵԼՈՎ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆԸ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ԿՈՒ ՏԱՅ ԺԻՐԻՆՈՎՍՔԻԻ՝ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 6 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Ծայրայեղ ազգայնական ղեկավար Վլատիմիր Ժիրինովսքի Երկուշաբթի օր արտօնութիւն ստացաւ մասնակցելու Ռուսիոյ նախագահական ընտրութիւններուն:

Արդարեւ, Ռուսիոյ Գերագոյն Ատեանը չեղեալ համարեց Ընտրական Կեդրոնական Յանձնախումբի մէկ վճիռը, որ կ'արգիլէր Ժիրինովսքիի մասնակցիլ Մարտ 26ի ընտրութիւններուն, այն հիմնաւորումով, թէ ան իր ունեցուածքին մասին բոլոր մանրամասնութիւնները չէ փոխանցած՝ ինչպէս կը պահանջուի թեկնածուներէն:

Հարցախոյզներու արդիւնքները ցոյց կու տան, թէ Ժիրինովսքի մեծ ժողովրդականութիւն չի վայելեր, մանաւանդ բաղդատած նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութինի, որ քուէարկողներու շուրջ 50 առ հարիւրին նախասիրութիւնը կը վայելէ:

Քաղաքական կարգ մը մեկնաբաններու համաձայն, Փութին եւ Ժիրինովսքի նոյն քուէարկողները կը բաժնեն եւ եթէ Ժիրինովսքիի քուէները Փութինի տրուին, ասիկա կրնայ նպաստել նախագահի պաշտօնակատարին, որ առաջին հանգրուանին իսկ յաղթանակ ապահովէ:

Ժիրինովսքի որոշումը ողջունեց իբրեւ ժողովրդավարութեան մէկ յաղթանակր

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՎՐԱՅ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՃՆՇՈՒՄՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

ՅԱՅՏՆԵՑ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ

Ե. Միութեան անդամ երկիրները պիտի շարունակեն Աւստրիոյ վրայ դիւանագիտական ճնշումներ բանեցնել, մինչեւ որ Ազատութիւն կուսակցութիւնը հեռանայ երկրի կառավարութենէն, ըսաւ Փորթուգալի վարչապետ Անթոնիօ Կութերէս երէկ: Անոր երկիրը Ե. Միութեան ներկայ նախագահն է:

Աւստրիոյ Ե. Միութեան մէջ գործակիցները Վիեննան քաղաքականօրէն մեկուսացուցած են իբրեւ բողոք Ազատութիւն կուսակցութեան կառավարութեան անդամակցութեան, այն պատճառաբանութեամբ, որ կը կասկածին, թէ կուսակցութիւնը ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւունքներու հանդէպ յանձնառու է:

Ծայրայեղ աջակողմեան այս կուսակցութեան ղեկավարը անցեալ շաբաթ անակնկալօրէն հրաժարած էր պաշտօնէն, սակայն Ե. Միութեան նախնական հակազդեցութիւնը եղած էր այն, որ իր կեցուածքը պիտի չփոխէ:

Կութերէս ըսաւ, որ Աւստրիոյ վարչապետ Վոլֆկանկ Շուսէլը Պրիւքսէլ հրաւիրած է կացութիւնը քննարկելու համար:

ԴԷՊԻ ԱՐԵՒԵԼՔ ԸՆԴԱՐՁԱԿՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՉԵՆ ԽՍՏԱՑԱԾ

Միւս կողմէ, Եւրոպական Յանձնաժողովը երէկ հերքեց, թէ Եւրոպական Միութեան դէպի արեւելք ընդարձակման պայմանները խստացուած են՝ Աւստրիոյ մէջ Եէօրկ Հայտըրի ծայրայեղ աջակողմեան Ազատութիւն կուսակցութեան իշխանութեան հասնելէն ետք:

«Ֆայնենշըլ Թայմզ» թերթին մէջ անցեալ շաբաթ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ, Յանձնաժողովի նախագահ Ռոմանօ Փրոտի յայտնած էր, թէ պատրաստ է կարծր կեցուածք որդեգրել դիմում ներկայացնող երկիրներու հանդէպ ըսելով, որ անհրաժեշտ է «մեր հանրային կարծիքը եւ դիմում ներկայացնող երկրի հանրային կարծիքը հանդարտեցնել: Այլապէս աւստրիական հարիւրաւոր կացութիւններ պիտի ըլլան»:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԹՐՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ԿԸ ՍՊԱՆՆԷ 5 ԶԻՆԵԱԼ

ԹՈՒՆՋԵԼԻ, 6 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Թրքական ուժերը սպաննեցին մաօիստ 5 զինեալներ, որոնք ամբաստանուած են այս տարեսկիզբին արեւելեան լեռներուն վրայ ուղղաթիռ մը վար առած եւ 6 զինուոր սպաննած ըլլալու յանցանքով, յայտնեց բանակային աղբիւր մը Երկուշաբթի օր:

Ան ըսաւ, որ ուժերը Թունչելիի մէջ պաշարած են Թրքական Աշխատաւորներու եւ Գիւղացիներու Ազատագրութեան Բանակի շուրջ 15 անդամներ: Բախումներուն ընթացքին 5 զինեալ սպաննուած է: Ուղղաթիռին վրայ Յունուարին տեղի ունեցած յարձակումը եւ 6 զինուորներու սպանութիւնը նախ վերագրուած էին ՔԱԿի ըմբոստներու մէկ խմբակին, որ մերժած է ենթարկր-

ուի Ապուլլա Օճալանի բախումները դադրեցնելու հրահանգին:

ՌՈՒՍԻՈՅ ՕԹԱՆԻ ԱՆԴԱՄ ԴԱՌՆԱԼՈՒ ԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՅԺՄ ԻՐԱՊԱՇՏ ՉԷ

Կ'ԸՍԷ ՌՈՊԸՐԹՍԸՆ

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 6 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Ռուսիոյ ՕԹԱՆի անդամ դառնալու կարելիութիւնը առայժմ իրապաշտ չէ, ըսած է Երկուշաբթի օր ՕԹԱՆի ընդհանուր քարտուղար Ճորճ Ռոպըրթսըն հաղորդագրութեան մը մէջ՝ յայտնելով, թէ գոյութիւն ունեցող կապերու գծով անհրաժեշտ աշխատանքը ինքնին արդէն դժուար է:

Ռոպըրթսըն ողջունած է Ռուսիոյ նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութինի անցեալ շաբաթավերջին ցուցաբերած «դրական ոգին», երբ պատկերասփիւռի «Պի. Պի. Սի.» կայանի մէկ հարցազրոյցին ընթացքին հարցումի մը պատասխանելով, ան ըսած է. «Ջեմ տեսներ ինչո՛ւ չէ», որ օր մը Ռուսիա զինակցութեան անդամ կարենայ դառնալ, պայմանաւ, որ միւսներուն հետ հաւասար նկատուի:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՄԱԿԻ ՅԱՏՈՒԿ ԲԱՆԱԳՆԱՑԸ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 6 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- ՄԱԿի բանագնաց Ալվարօ տը Սոթօ Երկուշաբթի օր պաշտօնական տեսակցութիւն մը ունեցաւ Կիպրոսի Նախագահ Կլաֆքոս Քլերիտէսի հետ:

Տը Սոթօ, որ շուրջ մէկ շաբաթէ ի վեր Կիպրոս կը գտնուի, յոյն եւ թուրք համայնքներու մօտ տեղւոյն վրայ կացութեան գնահատումը կը կատարէ:

Քլերիտէսի հետ երկու ժամ տեւողութեամբ տեսակցութենէն ետք, ան մերժեց որեւէ յայտարարութիւն ընել:

Պաշտօնատարը Դեկտեմբերին եւ Յունուարին Քլերիտէսի եւ թուրք ղեկավար Ռաուֆ Տենքթաշի միջեւ անուղղակի բանակցութեանց երկու ռաունտեր հովանաւորած էր: Նման բանակցութիւններու երրորդ ռաունտ մը պիտի սկսի Նիւ Եորքի մէջ՝ Մայիս 23ին:

ԸՍՏ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԼԻՊԻԱՑԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ 7 ԾԱՅՐԱՅԵՂԱԿԱՆՆԵՐ ԼԻՊԻԱ ՂՐԿԱԾ Է

ԳԱՀԻՐԷ, 6 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Յորդանան լիպիացի իսլամական 7 ծայրայեղականներ Լիպիա ղրկած է՝ վանոնք շուրջ 2 ամիս ձերբակալուած պահելէ ետք, յայտնեց Իսլամական Հսկողութեան Կեդրոնը:

Անիկա ըսաւ, որ յորդանանեան իշխանութիւնները լիպիացի քաղաքացիները ձերբակալած են Յունուար 4ին, Զարքա քաղաքին մէջ՝ ձերբակալութիւններու արշաւի մը առիթով, որուն ընթացքին յորդանանցի իսլամականներ նաեւ ձերբակալուած են:

Յորդանանցի պաշտօնատարներ մերժած են որեւէ բան ըսել նշեալ տեղեկութեանց մասին:

Ըստ Ի. Հ. Կեդրոնին, 7 լիպիացիներէն վեցին կիները յորդանանցի են եւ անոնք օրինականօրէն Յորդանանի մէջ կը բնակէին: Անիկա ըսաւ, որ անխուսափելիօրէն անոնց կեանքը պիտի վտանգուի Լիպիոյ մէջ:

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

3 Մարտին Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոս, աւարտելով իր անդրանիկ պաշտօնական այցելութիւնը Ռուսիա, վերադարձաւ Ս. Էջմիածին: Գարեգին Բ. կաթողիկոսին «Զուարթնոց» օդակայանին մէջ դիմաւորեցին Հայաստանի կրօնի գործոց պետական խորհուրդին նախագահի պաշտօնակատար Լեւոն Մկրտչեան, Հայաստանի մէջ Ռուսիոյ դեսպան Անաթոլի Տրիւքով եւ Ս. Էջմիածնի միաբանութեան անդամները:

Յայտնելով իր տպաւորութիւնները այցելութեան մասին՝ վեհափառ հայրապետը ըսաւ. «Տպաւորուած եմ ռուս եկեղեցւոյ գարթօնքով եւ Ռուսիոյ մէջ գոյութիւն ունեցող եկեղեցի - պետութիւն ջերմ յարաբերութիւններով, որոնք իրենց արտայայտութիւնը կը գտնեն ժողովուրդի հոգեւոր կեանքին մէջ»:

Յայտնենք, որ Մոսկուայի մէջ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսը հանդիպում մը ունեցաւ Համայն Ռուսիոյ պատրիարք Ալեքսի Բ.ի հետ: Հանդիպման ընթացքին երկու եկեղեցիներուն պետերը հաստատեցին, որ պիտի շարունակեն զօրացնել եւ ամրապնդել հայ եւ ռուս եկեղեցիներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող դարաւոր բարեկամութիւնը: Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ռուս պատրիարքին Ս. Էջմիածին փոխադարձ այցելութեան հրաւէր տուաւ, եւ Օգոստոս ամսուն կրկին հրաւիրուեցաւ Մոսկուա մասնակցելու համար Ս. Ամենափրկիչ տաճարի օծման:

Գարեգին Բ. կաթողիկոս գոհունակութեամբ նշեց նաեւ Ռուսիոյ նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութինի հետ ունեցած հանդիպումը եւ Փութինի կողմէ եղած այն հաստատումը, թէ Ռուսիա Հայաստանի կողքին պիտի մնայ:

Անդրադառնալով այցելութեան արդիւնքներուն՝ Գարեգին Բ. կաթողիկոս Ս. Էջմիածնի մէջ ներկայացուց ռուս պատրիարքի հետ եղած համաձայնութիւնները երկու եկեղեցիներու հին աւանդութիւններու վերականգնման եւ աստուածաբանական ոլորտներու շուրջ հանդիպումներու կազմակերպման առնչութեամբ:

ԱՐՄԷՆ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ ՄԵՐԺԵՑ ԴԵՍՊԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԸ

Նախկին վարչապետ եւ նախկին նախարար Արմէն Դարբինեան վերջերս մերժեց իրեն առաջարկուած դեսպանի պաշտօնը:

Ան իր կարծիքը յայտնեց կառավարութեան կառուցուածքային փոփոխութիւններուն գծով եւ ըսաւ, որ որեւէ կառուցուածք պէտք է ապահովէ կառավարութեան արդիւնաւէտ գործունէութիւնը:

Դարբինեան ըսաւ, որ կապ հաստատած է կառավարութեան նոր անդամներուն հետ եւ կրնայ ըսել, որ անոնք կը հասկնան իրենց պատասխանատուութիւնը ոչ միայն պիւտճէի վաւերացման, այլ նաեւ ընդհանրապէս գործադիր իշխանութեան գործունէութեան նկատմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՅՑԵԼԷ ՕԹԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

ՕԹԱՆի հրաւէրով 6էն 7 Մարտին Պրիւքսէլի ՕԹԱՆի կեդրոնատեղի պիտի այցելէ Հայաստանի պատուիրակութիւնը՝ արտաքին գործոց փոխ նախարար Ռուբէն Շուգարեանի գլխաւորութեամբ:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան հասարակութեան պետ կապի վարչութիւնը յայտնեց, որ պատուիրակութեան կազմին մէջ ներգրաւուած են Հայաստանի Ազգային Ժողովի պատգամաւորներ, կառավարութեան, արտաքին գործերու եւ պաշտպանութեան նախարարութիւններու պաշտօնեաներ եւ ոչ կառավարական կազմակերպութիւններու եւ լրատուական միջոցներու ներկայացուցիչներ:

Այցելութիւնը ճանաչողական բնոյթ պիտի կրէ, սակայն նախատեսուած են նաեւ աշխատանքային հանդիպումներ, որոնց ընթացքին պիտի քննարկուին Հայաստան - ՕԹԱՆ գործընկերութեան ծրագրին մէջ նախատեսուած միջոցառումներուն Հայաստանի պաշտպանութեան եւ այլ նախարարութիւններու մասնակցութիւնը:

Այլ հանդիպումներ կը նախատեսուին նաեւ ՕԹԱՆի գլխաւոր քարտուղար լորտ Ռոպըրթսընի եւ անոր քաղաքական հարցերու տեղակալ Քլայպըրի հետ: Այս հանդիպումներուն ընթացքին պիտի քննարկուին Հայաստան - ՕԹԱՆ քաղաքական յարաբերութեանց հեռանկարները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԶԵԿՈՅՑԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Վերջերս Եւրոպայի տեղական եւ տարածքային իշխանութիւններու համագումարին ընթացքին Հայաստանի տեղական ինքնակառավարման մասին զեկոյց ներկայացուցին Քլոտ Քասակրանտէ եւ Կապոր Քոլումպանի, որոնք այդ նպատակով Հայաստան այցելած էին Յունուարի վերջաւորութեան:

Այս մասին Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան հասարակութեան հետ կապի վարչութիւնը յայտնեց, որ զեկուցման մէջ ընդգծած է, թէ զեկուցողները Հայաստանի մէջ չեն տեսներ տեղական ինքնակառավարման հռչակագրին սկզբունքներուն հակասող ոչ մէկ փաստարկ, որուն հիման վրայ կրնայ յետաձգուիլ Եւրոպայի Խորհուրդին Հայաստանի անդամակցութեան հարցը:

Կապոր Քոլումպան զեկոյցը ներկայացնելու պահուն նշած է, որ Հայաստանի մէջ տեղական ժողովրդավարութեան վիճակը աւելի լաւ է, քան Եւրոպայի Խորհուրդի որոշ անդամ պետութիւններուն պարագային: Ան ընդգծեց նաեւ Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ այս բնագաւառին մէջ տարած բաւական արդիւնաւէտ աշխատանքը:

<u>ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՂ ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՄԸ՝</u>

«ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂ 1917-1920»

Վերջերս լոյս տեսաւ Եղիշէ Իշխանեանի «Լեռնային Ղարաբաղ 1917–1920» հատորը՝ հեղինակին մահէն 25 տարի ետք:

Գիրքը յուշագրութիւն մըն է Լեռնային Ղարաբաղի 1917էն 1920ի դէպքերուն մասին, երբ Եղիշէ Իշխանեան գործօն դերակատարութիւն ունեցած է շրջանէն ներս՝ իբրեւ ժողովրդական կառավարութեան նախագահ: Սակայն հատորը յուշագրութիւն մը ըլլալէ զատ, նաեւ տեղի ունեցած դէպքերու խոր վերլուծութիւնն է:

Գիրքը կը բաղկանայ 730 մեծադիր էջերէ. զայն խմբագրած են Հրաչ Աբրահամեան եւ Կիմ Ղահրամանեան: Հատորին բացատրականը գրուած է Բագրատ Ուլուբաբեանի եւ Կիմ Ղահրամանեանի կողմէ: Եղիշէ Իշխանեանի կենսագրութիւնը ներկայացուցած է Գուրգէն Ասատուրեան՝ Ուաշինկթընէն, իսկ Հրաչ Աբրահամեան գրած է ներածականը:

Հատորը հրատարակուեցաւ ի յիշատակ զօրավար Դրոյին:

«ԼԻՆՍԻ» ՀԻՄՆԱՐԿԸ 10,000 ՏՈԼԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ Հ.Ե.Դ. ՃԱՄԲԱՐԻՆ

Հ.Յ.Դ. Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան Քալիֆորնիոյ ճամբարի վարչութիւնը կը տեղեկացնէ, թէ Փետրուար ամսուան ընթացքին «Լինսի» Հիմնարկը 10,000 տոլար նուիրեց օգտագործելու համար ճամբարի բարելաւման աշխատանքներուն:

Յայտնենք, որ աւելի քան 25 տարիներէ ի վեր Հ.Ե.Դ. ճամբարը կը ծառայէ ամերիկահայութեան: Անիկա կը տրամադրուի գաղութի եկեղեցական եւ երիտասարդական, ինչպէս նաեւ մարմնամարզական զանազան կազմակերպութիւններուն:

Այս առիթով Հ.Ե.Դ. Քալիֆորնիոյ ճամբարի վարչութիւնը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց «Լինսի» Հիմնարկի պատասխանատուներուն վստահ ըլլալով, որ այս եւ ապագայ նուիրատուութիւնները պիտի նպաստեն ճամբարի աշխատանքներու աշխուժացման:

ԹԱՓԱՌՈՂ ՇՈՒՆԵՐՈՒ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Հայաստանի Ներքին գործոց նախարարութեան հասարակութեան հետ կապի վարչութիւնը յայտնեց, թէ յառաջիկայ տասը օրերու ընթացքին, բացառութեամբ Շաբաթ եւ Կիրակի օրերուն, գիշերուան ժամը 24:00էն մինչեւ առաւօտեան ժամը 7:00ը Երեւանի քաղաքապետարանի համապատասխան ծառայութեան եւ Ներքին գործոց նախարարութեան աշխատակիցները միասնաբար պիտի իրականացնեն թափառող շուներու հաւաքման եւ ոչնչացման աշխատանքներ:

Աշխատանքները իրականացնողները համազգեստաւորներ պիտի չըլլան: Հայաստանի Ներքին գործոց նախարարութիւնը իր վերոյիշեալ յայտարարութեան մէջ յայտնեց նաեւ, որ Երեւանի քաղաքացիներէն կը խնդրուի չանհանգստանալ կրակոցներէն:

«ԲԱԳԻՆ»

ԱՄՍԱԳԻՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ
ԹԻՒ 4 - ԱՇՈՒՆ, 1999

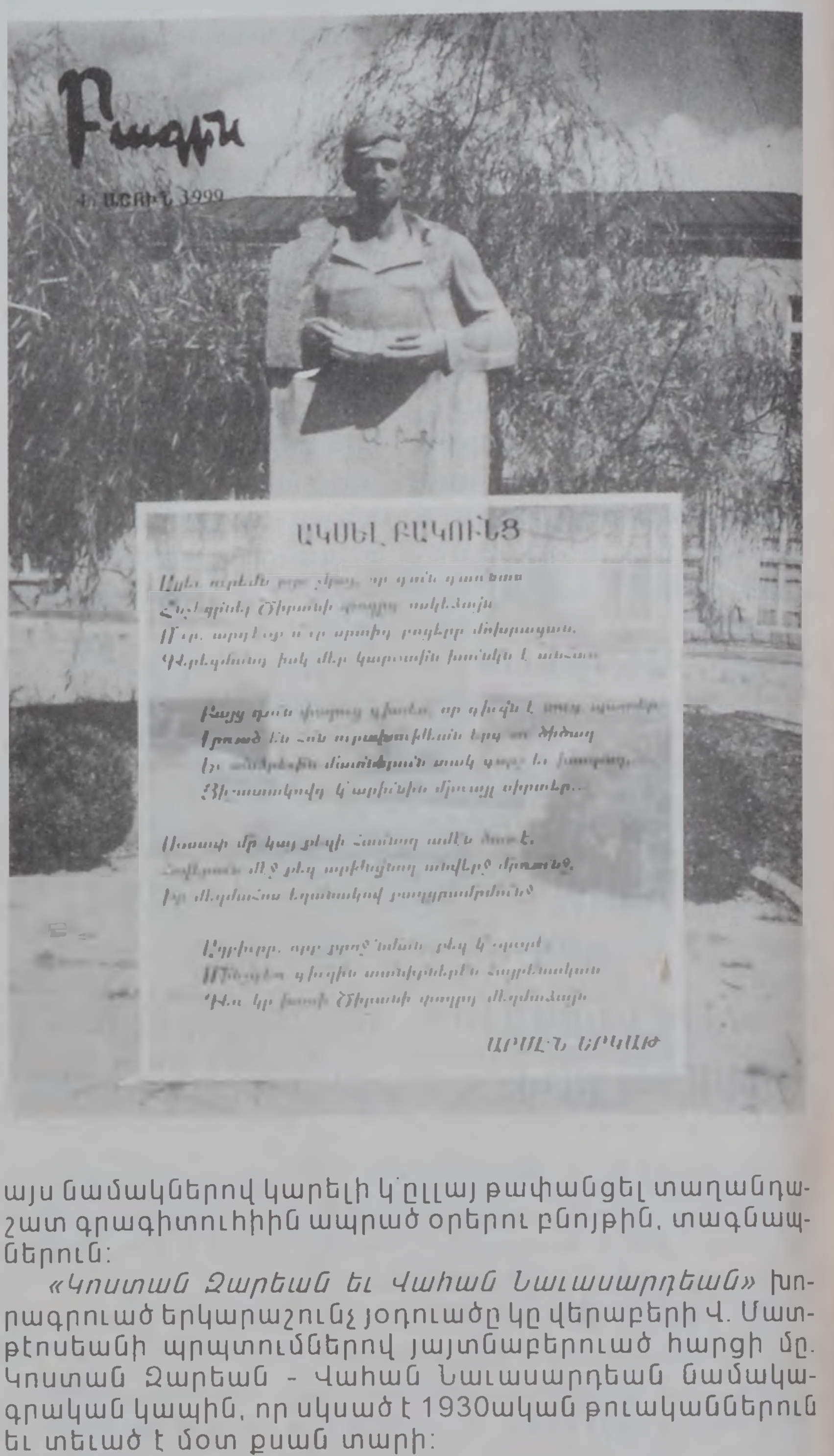

Լոյս տեսաւ *«Բագին»* գրականութեան եւ արուեստի ամսագրի 1999 տարուան աշուն, թիւ 4 համարը, որուն բովանդակութիւնը կը ներկայացնենք ստորեւ, համառօտ ակնարկով:

Ամսագրի այս թիւին բացումը կը կատարուի Եդ. Պոյաճեանի երեք բանաստեղծութիւններով. *«Կապոյտ հեքիաթ ու համերգ»*, *«Ցուցափեղկ ճակատագրական բաներու»*, եւ *«Տեսարանին դէմ աչքերուս»*:

Յաջորդ երկը Վահէ Օշականի թատերագրական մէկ ստեղծագործութիւնն է *«Օրէնք»* խորագրեալ, տեսարան 5 եւ 6 բաժինով, շարունակուած ամսագրի նախորդ թիւերէն:

Լիբանանահայ բանաստեղծ Յակոբ Մանուկեանէն ներկայացուած է չորս քերթուած. *«Տաղ առ անցորդուհին»*, *Արեւագալի թախծութեամբ»* *«Իրիկնային վերյիշում»* *«Francisco Goya»*:

Այս համարով հանդէս կու գայ դարձեալ սփիւռքահայ արձակագիր Թորոս Զիֆլեան, պատմուածքով մը *«Յարսբերուկ»*, ուր հայրենասիրական զգացումներ, հայու արմատներուն վերադառնալու ներքին խլրտումներ կ'ուրւագծուին, օտարութեան մէջ ծնած ու հասակ առած հայ երիտասարդի մը հոգիին մէջ:

Էջ 44 եւ 45ի վրայ կը կարդանք Արմանտի երկու բանաստեղծութիւնները. *«Արարատի կանչը»* եւ *«Եղիցի սէր»*:

Յաջորդ էջերուն կը շարունակուի Պօղոս Սնապեանի խորհրդածական եւ մարդկային մտորումներու, ընկերային փոխադարձ կապերու վերաբերեալ կեցուածքներ արտայայտող երկը *«Օր - Ցերեկով»* վերնագրով, որ երրորդ ու վերջին մասն է նշեալ արձակ երկին:

Իմացական շարժում բաժինը կը սկսի տարաբախտ գրագէտ Ակսէլ Բակունցի նուիրուած էջերով, Պ. Սնապեանի եւ Սերգէյ Աթաբէկեանի գրիչներով մանրամասնեալ լուսաբանութիւններու անդրադարձով: Համայնավար վարչակարգին զոհ գացած նահատակ գրագէտին դաւաճանած այդ օրերու կարմիր դրօշին խնկարկուներու վերաբերումներուն մասին լայն լոյս սփռող վկայութիւններ են, որով կը հաստատուի անմոռանալին:

Հայրենի գրող, բանասիրական գիտութիւններու դոկտոր Սերգէյ Աթաբէկեան խոր ուսումնասիրութեամբ եւ հոգեկան տուայտանքով հիմնաւորած է իր ուսումնասիրական երկը, Նայիրի Զարեաններու դաւադրութիւնները անգամ մը եւս բացայայտելով: Ս. Աթաբէկեանի գրութիւնը վերնագրուած է *«Հայապահպանութեան նուիրեալը եւ նահատակը»* իմանալի բառերով:

Ակսէլ Բակունցի եղերական կեանքին ու նահատակութեան մասին վկայութիւններ արձանագրուած են սփիւռքահայ գրողներէ. Շաւարշ Նարդունի *«Սքնածոր»*. Փայլակ Սանասար *«Սեւ Ցելերի սերմնացանը»*, Վարդգէս Ահարոնեան, Վահան Համբարձումեան անվերապահ տրամադրութեամբ անդրադարձած են Ա. Բակունցի ողիսականին:

Սփիւռքահայ վաստակաշատ գրող Նուպար Չարխուտեան իրապաշտ գրութեամբ մը հանդէս կու գայ այս համարով, խորհրդածական մտածումներով պատկերացնելով 21րդ դարի սերունդներուն դիմակալելիք կեանքը: *«Խօսք ցալիքի մասին»* խորագրով այս գրութիւնը բաղդատական մըն է 19րդ եւ 20րդ դարուն ստեղծուած մշակութային եւ գիտական նուաճումներուն. գրագէտը լաւատես չէ 21րդ դարուն բերելիք բարիքներուն նկատմամբ:

«Ցեղասպանութեան գրականութիւն փորձ ընթերցումի» խորագրով ութ էջերու վրայ տարածուած մենագրութիւն մը ներկայացուցած է ամերիկահայ մտաւորական Ռուբինա Փիրումեան: Ան մանրամասնօրէն կը թուէ բոլոր տուեալները, ինչ կը վերաբերին Հայոց Ցեղասպանութեան շուրջ ստեղծուած գրականութեան: Ան իր գրութեան վերջին տողերը կը փակէ հետեւեալ մտածումով. «Որպէս հայ եւ որպէս այս քաղաքակիրթ աշխարհի քաղաքացի, նրա բողոքի աղաղակը Ցեղասպանութիւն կոչուած անմարդկային ոճիրի դէմ պիտի շարունակի արձագանգել մարդկայինը ու մարդկութիւնը փրկելու անվերջանալի պայքարում»:

Կը շարունակուի ամերիկահայ գրագէտ, թատերագիր Հրանդ Մարգարեանի, ուսումնասիրական - մենագրական երկը, *«Օշական թատերագրի իմացական աշխարհահայեացքը»* վերնագրով: Այս երկին շարունակութիւնը պիտի տպուի *«Բագին»*ի յաջորդ թիւով: Ծաւալուն յօդուածին հեղինակը մանրամասնօրէն քննարկած է Օշականի թատերական արուեստը լոյսին բերելով մեծանուն գրագէտ Օշականին ըմբռնումը թատերական գրականութեան եւ արուեստին շուրջ:

Այս համարին հետաքրքրական հինգ էջեր կրնանք նկատել Զապէլ Եսայեանի անտիպ նամակներուն բացայայտումը: Հայրենի մտաւորական Խաժակ Տէր Գրիգորեան Երեւան բերած է այս նամակները, զորս գրած է տարաբախտ, նահատակ գրագիտուհին, Փարիզէն, 1922-1923 թուականներուն: Ոչ միայն հետաքրքրական, այլեւ այս նամակներով կարելի կ'ըլլայ թափանցել տաղանդաշատ գրագիտուհիին ապրած օրերու բնոյթին, տագնապներուն:

«Կոստան Զարեան եւ Վահան Նաւասարդեան» խորագրուած երկարաշունչ յօդուածը կը վերաբերի Վ. Մատթէոսեանի պրպտումներով յայտնաբերուած հարցի մը. Կոստան Զարեան - Վահան Նաւասարդեան նամակագրական կապին, որ սկսած է 1930ական թուականներուն եւ տեւած է մօտ քսան տարի:

Առաւելաբար կ'ակնարկուի իր անուան շուրջ դրական թէ մանաւանդ ժխտական աղմուկ բարձրացուցած Կոստան Զարեանի *«Նաւը լերան վրայ»* վէպին ձեւազերծումին, աղաւաղումին, Հայաստանի մէջ, ստալինեան ժամանակաշրջանի բարքերը ժառանգած խմբագիրներու կողմէ: Այս կարծիքներէն հատուածներ մէջբերուած են այս ուսումնասիրական յօդուածին մէջ, որ առաւել կը լուսաբանէ Կ. Զարեանի դէմ դիրքաւորուած մտաւորականներու կեցուածքը:

*«Բագին»*ի այս համարով կը շարունակուի Եղիշէ Չարենցի *«Ես իմ անուշ Ոդիսական»*ը խորագրով չարենցագիտական մէկ ուսումնասիրութիւնը Պ. Սնապեանի: Եօթը էջեր գրաւած այս բաժինին մէջ տեղ տրուած են քսան գրագէտներու եւ մտաւորականներու վկայութեանց. Չարենցի *«Ես իմ անուշ Հայաստանի»* բանաստեղծութեան մասին. Աւետիս Ահարոնեան, Աւետիք Իսահակեան, Մարտիրոս Սարեան, Հրանդ Թամրազեան, Լեւոն Մկրտչեան, Սուրէն Աղաբաբեան, Հեքթոր Ռշտունի, Դաւիթ Գասպարեան, Վահագն Դաւթեան, Գէորգ Էմին, Ուիլիըմ Սարոյեան, Գրիգոր Գուրզադեան, Ռաֆայէլ Իշխանեան, Շուշանիկ Արզականեան, Անժիկ Յակոբեան, Իգնատ Մամեան, Էդուարդ Ջրբաշեան, Ռաֆայէլ Զարդարեան, Սերգէյ Աթաբէկեան եւ Յ. Օշական:

«Նշմարներ» բաժինը տրամադրուած է Կոստան Զարեանի *«Նաւը լերան վրայ»* վէպին Սփիւռքի եւ Հայաստանի մէջ տպուած տպագրութեանց տարբերութեան շուրջ կարգ մը գրողներու կարծիքին: Սփիւռքէն եղած են գրողներ, որոնք արդարացուցած են Հայաստանի մէջ 60ական թուականներու սկիզբներուն տպուած տարբերակը: Այս մասին մանրամասն եւ սպառիչ հաստատումներով կ'արտայայտուի հանդէսին խմբագրութիւնը մէջբերումներ կատարելով նշեալ երկին շուրջ տրուած կեղծ ու սնամէջ գրութիւններէն:

*«Բագին»*ի «Աշուն» 1999 համարը կը փակուի մշակութային այլազան լուրերով եւ նոր լոյս տեսած գիրքերու ծանօթացումով:

Գրական ու մշակութային որոնումներով յագեցած հատոր մը ահաւասիկ ընթերցողին սեղանին վրայ կը դրուի: Կարելի է ստանալ Համազգայինի գրախանութէն եւ Պէյրութի գրավաճառներէն:

Ս. Պ.

ՍՏՈՒԳԱՏԵՍ - ՄՐՑՈՒՄԸ ՆՈՐ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ ԹԵՒԱԿՈԽԵՑ

1 Մարտին Լեռնային Ղարաբաղի վարչապետ Անուշաւան Դանիէլեան հանդէս եկաւ արցախահայութեան ուղղուած դիմումով մը: Դիմումին մէջ վարչապետ Դանիէլեան նշեց, որ անցեալ Հոկտեմբերին ընդունուած Լեռնային Ղարաբաղի բնակավայրերու վերականգնման ու բարեկարգման աշխատանքներուն իրականացման ստուգատես - մրցումին որոշումը մեծ արձագանգ գտաւ բնակչութեան մէջ:

Դանիէլեան յայտնեց, որ բազմաթիւ բնակիչներէ ուղղուած նամակներու մէջ մարդիկ ներկայացուցած են հայրենանուէր առաջարկներ եւ իրենց պատրաստակամութիւնը յայտնած են մասնակցելու մրցումին, ինչպէս նաեւ անձնապէս նպաստելու իրենց բնակավայրերուն վերականգնման եւ հայրենի լեռնաշխարհի շէնացման գործին:

Վարչապետը իր դիմումին մէջ յիշեցուց, որ երեք փուլով իրականացուելիք մրցումը երեւան պիտի հանէ բնակավայրերու վերանորոգման, ճամբաներու բարեկարգման եւ այլազան հաստատութիւններու եւ տուներու վերակառուցման աշխատանքներուն առաւել աչքի զարնող համայնքները: Անոնց համար կառավարութեան կողմէ սահմանուած են դրամական 22 մրցանակներ աւելի քան 230 միլիոն դրամ ընդհանուր գումարով:

Վարչապետը յիշեցուց նաեւ, որ 1 Մարտին ստուգատես - մրցումը թեւակոխեց իր երկրորդ փուլը: Ան համոզմունք յայտնեց, որ այս փուլը յատկանշուի հայրենաշէն մնայուն գործերով, իսկ կառավարութիւնը պատրաստ է բոլոր միջոցներով օժանդակելու եւ աջակցելու բոլոր համայնքներուն:

<u>ՎԱՂՈՒՀԱՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ'ԱՌՆԷ ԱՒԵՐԱԿՆԵՐԷՆ</u>

1993 Փետրուարին Մարտակերտի շրջանի Վաղուհաս գիւղի ազատագրումէն ետք սկսաւ գիւղի վերականգնման աշխատանքը: Վերականգնման աշխատանքներու առաջին փուլին կ'աշխատէին Հայաստանէն եկած շինարարները, իսկ հետագայ ժամանակաշրջանին շինարարական աշխատանքները կ'իրականացուէին զանազան երկիրներու եւ յատկապէս Արժանթինի հայկական համայնքներու տրամադրած մարդասիրական միջոցներու հաշուոյն, «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի օժանդակութեամբ:

Յայտնենք, որ ներկայիս հիմնադրամը իր աշխուժ մասնակցութիւնը կը բերէ Լեռնային Ղարաբաղի բնակավայրերու վերականգնման աշխատանքներուն եւ այս տարի մտադիր է զոհուած ազատամարտիկներու ընտանիքներուն համար 28 տուն վերանորոգել Վաղուհասի մէջ: Գիւղին մէջ վերականգնման պէտք ունին 250 տուներ:

Աւելցնենք, որ անցեալ տարուան Հոկտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղի կառավարութեան կողմէ յայտարարուած ստուգատես - մրցումի շրջագիծէն ներս Վաղուհասի մէջ կը շարունակուէին բարեկարգման աշխատանքները. գիւղի երկու դարմանատուները պիտի նորոգուին Կարմիր Խաչի Միջազգային Կոմիտէի միջոցներով:

<u>ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԷՆ ԱՐՑԱԽԻ ՄԱՍԻՆ</u>

Վերջերս Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցաւ ռուսահայ բեմադրիչ Կարէն Գէորգեանի «Երկընտրանք» վաւերագրական ժապաւէնի գինեձօնը: Շարժապատկերը արցախեան պայքարին տարեգրութեան առաջին ուշագրաւ էջերէն մէկը կարելի է համարել:

Ժապաւէնի նկարահանումները կատարուած են 1993-1996 թուականներուն: Պատերազմը այդտեղ ներկայացուած է իր բոլոր արտայայտութիւններով. արհաւիրք, մարդկային կորուստներ, աւեր, յաղթանակ եւ կեանքի վերընձիւղում:

Ժապաւէնի առաջին հանդիսատեսներն էին Արցախի պատերազմի վետերանները:

ՎԵՐԱԿԱԶՄԵԱԼ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ. ԱՇԽԱՏՈՒՆԱ՞Կ, ԹԷ՞ ՊԱՐԱՊԸՆԹԱՑ ՄԱՐՄԻՆ

Ստորեւ տրուած յօդուածը կը շօշափէ Հայաստանի կառավարական, վերջին փոփոխութիւններէն ետք ստեղծուած ներքին, քաղաքական իրավիճակը: Յօդուածագիրը կը թուէ կարգ մը մտահոգութիւններ, որոնք կ՚արտացոլացնեն տիրող կացութեան իրական պատկերը՝ մեկնելով կառավարութեան մէջ յառաջացած ուժերու հաւասարակշռութենէն:

Կառավարութեան կառուցուածքային բարեփոխումը, որի անհրաժեշտութեան մասին խօսում էր դեռեւս Վազգէն Սարգսեանը, իրողութիւն դարձաւ: Բայց սա եղերայիշատակ վարչապետի ծրագրա՞ծ բարեփոխումն է, թէ՞ ոչ՝ դժուար է ասել: Արտաքուստ այդպէս է, քանզի նկատելիօրէն «բեռնաթափուել» է կառավարման ծանրաշարժ մեքենան՝ վերամիաւորումների հաշուին կրճատուել է 7 նախարարութիւն: Բայց արդեօ՞ք դրանից այն աւելի ճկուն, դիւրաշարժ ու արդիւնաւէտ կը դառնայ: Այս հարցին միայն ժամանակը կը պատասխանի: Անկասկած է, սակայն, որ սկզբնական փուլում, մինչեւ նոր նշանակուած նախարարները գործին ծանօթանան, իսկ «հնաբնակները» խորամուխ լինեն իրենց ոլորտներին արհեստականօրէն միացուած նոր ճիւղերի մէջ, կառավարութիւնը կը շարունակի տեղապտոյտ տալ: Դեռ լաւ է, եթէ այդ անխուսափելի պարապ ընթացքը ապագայի թափ հաւաքելու նպատակին ծառայի: Ամենագլխաւորը դա է, եւ ահա այդ առիթով առաջանում են լուրջ մտահոգութիւններ:

1.- Կառավարութեանը «լարուածութեան մէջ» պահելու երկու հիմնական «լծակ» կայ՝ հանրապետութեան նախագահը եւ խորհրդարանական ընդդիմութիւնը: Առաջինը սահմանադրական լիազօրութիւն ունի կառավարութեանը պաշտօնանկ անելու, երկրորդը իր քննադատութեամբ՝ նրա գործունէութիւնը խթանելու: Ներկայ պահին, սակայն, երկուսն էլ քիչ հաւանական են դարձել: Հոկտեմբերի 27ից յետոյ երկրում ընթացող քաղաքական գործընթացների բերումով նախագահը, մեղմ ասած, «ինքնամեկուսացել» է: Իսկ ահա այժմեան վերակազմաւորումներից առաջ վարչապետ Արամ Սարգսեանի եւ խորհրդարանական կուսակցութիւնների «գրկախառնութիւնը», եւ Ազգային ժողովի փոքրամասնութեանը «մեծահոգաբար» նախարարական աթոռներ զիջելը շատ հաւանական են դարձնում այդ փոքրամասնութեան «պապանձուելը»՝ ստացած «նուէրը» կորցնելու վախից: Չէ՞ որ նոյն վարչապետը, առանց Ազգային ժողովի մեծամասնութեան աջակցութիւնը կորցնելու մտահոգութեան (որը նա ունէր մինչ այդ էլ) ցանկացած պահի կարող է ետ վերցնել իր «շնորհը»: Այլ խօսքով, Ազգային ժողովի ներկայիս ընդդիմութիւնը, այդ թւում առաւել «արմատական» կոչուելու յաւակնութիւններով մինչ այս իրար հետ մրցող Հայաստանի Համայնավար Կուսակցութիւնը եւ ԱԺՄՆ, ի դէմս իրենց վառ արտայայտուած ընդդիմադիր պատգամաւորներ Լէոնիտ Յակոբեանի ու Դաւիթ Վարդանեանի, այլեւս մաս են կազմում կառավարութեանը:

2.- Ցանկացած կառավարութեան յաջողութեան գրաւականը մէկ միասնական նպատակի շուրջ համախմբուելու կարողութիւնն ու ձգտումն է: Այդպիսի նպատակն առկայ է՝ երկիրը հարկ է հանել կաթուածից: Բայց ի՞նչպէս: Դժուարանում եմ հաւատալ, թէ կառավարութիւնը ընդունակ պիտի գտնուի միասնական ծրագիր մշակել հէնց թէկուզ տնտեսութիւնն աշխուժացնելու համար: Ծայրայեղ աջ ազատական ելեւմուտքի եւ տնտեսութեան նախարար Լեւոն Բարխուդարեանի հետ ի՞նչպէս պիտի համաձայնի ծայրայեղ ձախ համայնավար Լէոնիտ Յակոբեանը: Վերջինիս վերապահուած է համակարգելու տարածքային կառավարումը եւ քաղաքաշինութեան հարցերը: Տարածքային կառավարման համայնավարների հայեցակարգը վաղուց յայտնի է՝ նրանց իտէալը մնում է երբեմնի գիւղական ու քաղաքային խորհուրդների վերականգնումը: Լէոնիտ Յակոբեանը, իբրեւ համայնավար, փորձելո՞ւ է իրականացնել այդ իտէալը: Եթէ այո, ապա անխուսափելիօրէն բախուելու է կառավարութեան իր նոր գործընկերների մեծամասնութեան հակազդեցութեանը, եթէ ոչ՝ էլ ի՞նչ համայնավար նրանից: ԱԺՄական Դաւիթ Վարդանեանը, որ աւելի վաղ զբաղեցնում էր նախագահի վերահսկողական ծառայութեան պետի պաշտօնը, քիչ աղմուկ չի բարձրացրել նախորդ տարիներին իրականացուած սեփականաշնորհման ժամանակ թոյլ տրուած ապօրինութիւնների մասին: Հիմա, դառնալով պետական գոյքի կառավարման նախարար, որի իրաւասութեանն է յանձնուել նաեւ նախկին սեփականաշնորհման նախարարութիւնը, պիտի շարունակի՞ նախկին չարաշահումների համար մեղաւորներին ջրի երես հանելու եւ պատժելու իր գիծը, թէ՞ պիտի ընկրկի՝ կառավարութեան ներկայիս կազմի իր գործընկերներից ոչ քչերի հնարաւոր հակազդեցութեանը բախուելով: Միամիտ պիտի լինել՝ այդպիսի հակազդեցութիւնը բացառելու համար:

3.- Խորհրդարանական ընդդիմութեան «չէզոքացումը» էլ աւելի չի՞ խորացնելու մեր պետական - հասարակական կեանքի ճահճացումը, էլ աւելի անվերահսկելի չի՞ դարձնելու կառավարութեան՝ վարչապետին ստորադաս մի քանի առաւել ազդեցիկ նախարարների գործունէութիւնը: Որն է երաշխիքը, որ նրանք, այս կերպ, փաստօրէն ստանալով գործելու անսահմանափակ ազատութիւն, միշտ կը կարողանան բաւականաչափ զգուշաւոր լինել ներքին ու արտաքին ճակատագրական նշանակութեան խնդիրներ լուծելիս, իմաստնութիւն կ՚ունենան չյղփանալու եւ չվերասերուելու, հետապնդելու ոչ թէ անձնական - ընկերակցական, այլ ազգային - պետական շահեր: Այլ խօսքով, յաջողուելո՞ւ է պահպանել կառավարութեան բարոյական առողջութիւնը, թէ՞ ոչ:

4.- Վերջապէս, խորհրդարանական կուսակցութիւնների վարքագիծը չի՞ յանգեցնելու բուն իսկ նրանց ներկուսակցական պառակտումների, ինչպէս տեսանք ԱԺՄի վարչութեան կազմից դուրս գալու մասին Վահէ Վարսանեանի յայտարարութեան պարագայում: Եւ այդպիսի հնարաւոր պառակտումները էլ աւելի չե՞ն գցելու կուսակցութիւնների առանց այն էլ ոչ բարձր քաղաքական վարկը ժողովրդի աչքում, գանգուածներին յաւելեալ կերպով վանելով նրանցից: Իսկ քաղաքական կուսակցութիւնների այդպիսի հեղինակազրկումը, վերջ ի վերջոյ, ծանրագոյն հարուած է Հայաստանում քաղաքացիական հասարակութեան կայացման առանց այն էլ դժուար ընթացքին:

Միով բանիւ, դժուար է ասել՝ կառավարութեան կառուցուածքի ու կազմի հերթական վերաձեւումից օգո՞ւտն է շատ լինելու, թէ՞ վնասը: Առայժմ ակնյայտ է միայն, որ մինչեւ այժմ եղած այդ կարգի բոլոր վերաձեւումները արուել են պահի թելադրանքով, կամ նախագահի, կամ վարչապետի քմահաճոյքով: Վախենամ, թէ այս վերջինն էլ ձեռնարկուել է կառավարման համակարգը վարչապետ Արամ Սարգսեանին «յարմարեցնելու» մղումով: Մինչդեռ որքա՜ն լաւ կը լինէր, եթէ մենք, վերջապէս, ունենայինք կառավարութեան առաւել նպատակաւոր կառուցուածք, որը ոչ թէ ինքը «յարմարուէր» վարչապետին, այլ վարչապետն՝ իրեն: Քանզի չի կարող «կայանալ» մի պետութիւն, որի պետական կառավարման հաստատութիւնները այդպէս անվերջ եւ այդքան յաճախ «վերաձեււում» են այս կամ այն պաշտօնեայի «հագով»:

ՌԱՖԻԿ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

«Ազգ»

ԱԿՆԱՐԿ ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԱՄՈՒԼԷՆ

ԵՒ ԱՅՆՈՒԱՄԵՆԱՅՆԻՒ ԻՆՉ-ՈՐ ՄԷԿԸ ՇԱՀՈՒՄ Է

Անկախ նրանից, թէ որքանո՞վ է նոր կամ ընկերակցական, թէ՝ ոչ, Փետրուարի 28ին հանրութեանը ներկայացուած կառավարութեան կազմը, այն անկասկած, քաղաքական որոշակի գործընթացի հետեւանք է, որը, ի վերջոյ, յանգեցնելու է Հայաստանում առկայ ուժերի յարաբերակցութեան փոփոխութեան՝ եթէ ոչ այսօր, ապա տեսանելի ապագայում:

Իշխանութեան միաբեւեռութեան ապահովման եւ նրա իրական ամրագրման համար Հոկտեմբերի 27ից յետոյ շրջանառուող երկու տարբերակներն էլ փակուղի են մտել: Դրանցից առաջինը՝ Փետրուարին սպասուող «գրոհն ու փոթորիկը» պայթեց սովորական փուչիկի նման, իսկ երկրորդը՝ սահմանադրական «բարեփոխումների» հեռանկարը եւ նրան նպաստող կառավարութեան ուժեղացման գործընթացը փակուղի է մտնում Փետրուարի 28ի կառուցուածքային փոփոխութիւնների ու նոր նշանակումների շնորհիւ: Նախարարութիւնների թուաքանակի կրճատման տնտեսական օգուտը կամ 2 խորհրդարանական կուսակցութիւններին յատկացուած թղթածրարների քաղաքական «հետեւանքը» զերոյին են հաւասարւում այն ակնյայտ փաստի յանդիման, որ Մայիսի 30ին յաղթանակ արձանագրած «Միասնութիւն» դաշինքը եւ նրա ձեւաւորած կառավարութիւնը անցած 8 ամիսների ընթացքում ոչ միայն չի կարողացել փոքր-ինչ բարուքել հանրապետութեան ընկերային - տնտեսական կացութիւնը, այլեւ ոչինչ չի կարողացել անել ստեղծուած իրավիճակի հետագայ վատթարացում թոյլ չտալու համար: Աւելին, իշխող քաղաքական ուժը եւ նրա ձեւաւորած կառավարութիւնը մինչեւ հիմա չունի երկիրը այս վիճակից դուրս բերելու յստակ ծրագիր, փաստ, որը իրեն յատուկ անկեղծութեամբ խոստովանում է անգամ Հայաստանի վարչապետը՝ առաջարկելով իրեն տալ գաղափարներ ու ծրագրեր:

Ստեղծուած իրավիճակում Հայաստանի նախագահը մի կողմից բացարձակ հաւատարմութիւն է ցուցաբերում կառավարութեան հանդէպ, իսկ միւս կողմից յստակօրէն ընդգծում է ընկերային - տնտեսական քաղաքականութեան մէջ իր որդեգրած դիտորդի կեցուածքը: Բայց որքան էլ տարօրինակ է, դա ամենեւին էլ պատասխանատուութիւնից խուսափելու փորձ չէ, այլ միանգամայն պատասխանատու դիրքորոշում՝ Ռ. Քոչարեանը չի ցանկանում դառնալ շղարշ տնտեսութիւնը իր մենատիրութիւնը դարձրած ուժի ճախողումների քողարկման համար: Նա ընդգծում է այն փաստը, ինչն ակնյայտ է ամենքի համար՝ ցանկանայ ինքը, թէ ոչ, այս ոլորտը առայժմ փակ է իր համար, փակ է նաեւ խորհրդարանական ու արտախորհրդարանական բոլոր ուժերի համար: Ուրեմն՝ պատասխանատու կեցուածքը պահանջում է չթաքցնել իրողութիւնը:

Պատասխանատու կեցուածքը պահանջում է նաեւ տալ ձեռքերի լիակատար ազատութիւն այն ուժին ու նրա ձեւաւորած կառավարութեանը, որը դրութեան տէրն է, քանզի ցանկացած միջամտութիւն կարող է դիտուել որպէս «Միասնութեան»ն ու կառավարութեանը խանգարելու փորձ: Վերջիններս արագօրէն ընկնելու էին, իսկ Փետրուարի 28ի կառուցուածքային փոփոխութիւններն ու կառավարութեան նոր կազմի ձեւաւորումը վկայում են, որ արդէն ընկել են, իրենց իսկ պատասխանատուութեան ծուղակը եւ դուրս պրծնելու որեւէ *շանս* չունեն:

Որքան էլ դա կարող է հակասութիւն թուալ, բայց փաստ է, որ կառավարութեան ներսում տեղի ունեցող անտրամաբանական վերադասաւորումներից անպայմանօրէն ինչ-որ մէկը շահում է եւ այդ մէկը ոչ թէ այդ գործընթացի նախաձեռնողներն են, այլ հենց ինքը՝ երկրի նախագահը: Բայց արդէն մօտ ապագայում դրանից կարող է օգտուել նաեւ տնտեսական մենատիրութեան աւատականացուած դաշտից ու նրա պահապան ուժից ազատուած ժողովուրդը:

ԱՐՄԷՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

ԱՅՍ ԱՄԻՍ ՍՊԱՍՒՈՒՄ Է ՆԱԽԱԳԱՀ ԱԼԻԵՒԻ ԱՅՑԸ ԹԵՀՐԱՆ

Ստորեւ տրուած յօդուածը կ՚անդրադառնայ Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի այս ամիս Թեհրան տալիք այցելութեան: Յօդուածը կը շօշափէ նաեւ տարբեր երկիրներու շրջանէն ներս ունեցած ռազմավարական շահերը, ինչպէս նաեւ Ազրպէյճանի եւ Իրանի միջեւ գոյութիւն ունեցող հարցերը:

Պաքւում հրատարակուող «525» պարբերականը փետրուարեան համարներից մէկում, վկայակոչելով Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Վեհլաթ Կուլիեւին, գրում է. «Նախագահ Ալիեւը Մարտին այցելելու է Իրան, եւ այցը նախապատրաստելու համար տարւում են դիւանագիտական բանակցութիւններ»:

Իրանի մամուլը Հայտար Ալիեւի այցի հետ կապուած տարբեր մեկնաբանութիւններ տըւեց: Յատկապէս բացասական էր Իրանի պահպանողական մամուլի արձագանգը:

«Ապրար» օրաթերթն այս առիթով Փետրուարի 13ի համարում գրեց. «Միացեալ Նահանգների եւ սիոնիստական վարչակարգի ներկայութիւնը շրջանում, որ հետեւանքն է Պաքուի Ուաշինկթընի եւ Թէլ Աւիւի հետ ունեցած ջերմ կապերի, սպառնում է Կովկասի եւ Կասպից ծովի անվտանգութեանը: Սիոնիստական վարչակարգի ներկայութիւնը Կովկասում, որն իրականացւում է պաշտօնական Պաքուի հաւանութեամբ, կասկածի է ենթարկում Ալիեւի անկեղծ բարեկամութիւնը շրջանի երկրների հետ»:

«Ռեսալաթ» օրաթերթը գրեց. «Ազրպէյճանի բարձրաստիճան պաշտօնեաների Իրան ժամանելու մտադրութիւնը մեզ համար տարօրինակ է եւ զարմանալի, քանի որ պաշտօնական Պաքուն ամենաուժգին հակաքարոզչութիւնն է տանում Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան դէմ: Անհաւանական է, որ Ալիեւի Թեհրան այցելութիւնը որեւէ դրական արդիւնք ունենայ, քանզի տարիներ շարունակ Ազրպէյճանը մեր երկիրը ներկայացնում է ծուռ հայելու մէջ»:

Ի դէպ. Ազրպէյճանի նախագահը պաշտօնական այցով Թեհրան պիտի ժամանէր դեռ նախորդ գարնանը, սակայն ինչ-ինչ պատճառներով այցը յետաձգուեց ամռանը, ապա աշնանը, եւ դժուար է պնդել, որ Մարտին վերջ ի վերջոյ տեղի կ՚ունենայ: Ազրպէյճան - Իրան յարաբերութիւններում նկատուող վերջին մի քանի տարիների սառնութիւնը շատ բանով պայմանաւորուած էր նախագահ Ալիեւի արտաքին յարաբերութիւնների գծով նախկին խորհրդական Վաֆա Կիւլիզադէի կոշտ ու վիրաւորական յայտարարութիւններով: Մի կողմ թողնելով պրն. Կիւլիզադէի անհիմն պնդումները, նշենք. Ազրպէյճանի նախագահի այցի ձգձգումը բաւականին կոպիտ քաղաքական ակնարկ է. առ այն. որ պաշտօնական Թեհրանը դժգոհ է հարեւան երկրի վարած արտաքին քաղաքականութիւնից:

Պաքուի իշխանութիւնները լաւ են հասկանում, որ Միացեալ Նահանգներ - Իրան յարաբերութիւնների հնարաւոր բարելաւումը շեշտակիօրէն կը նուազեցնի Ազրպէյճանի քաղաքական կշիռը շրջանում: Թերեւս սա լաւ են հասկանում նաեւ Երեւանի իշխանութիւնները, եւ բոլորովին էլ պատահական չէ, երբ նախագահ Քոչարեանը ԵԱՀԿի Պոլսի վեհաժողովում յայտարարում է, որ Անդրկովկասում խաղաղութիւն հաստատելու համար պէտք է ներգրաւել նաեւ Իրանին: Նոյնիսկ խօսակցութիւններ են գնում, թէ ԵԱՀԿի Մինսքի խումբը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման գործընթացում առաջընթաց չի գրանցում, եւ չի բացառւում, որ կրկին միջնորդական առաքելութեամբ հանդէս գայ Իրանը: Յիշեցնենք դեռ 90ական թուականների սկզբներին այդ առաքելութիւնը գլխաւորում էր Իրանը, եւ, փաստօրէն, նա էր խաղաղութեան հաստատման հիմնական միջնորդը մինչեւ 1992 Մայիսի 8ը, երբ հայ ազատամարտիկները ազատագրեցին Շուշին:

Ընդհանրապէս, Իրան - Ազրպէյճան յարաբերութիւնների որակը շատ բանով պայմանաւորւում է նրանով, թէ ովքեր են Պաքւում իշխանութեան գլուխ: Այն դէպքում, երբ Պաքուի իշխանութիւնները վարում են բացայայտ արեւմտամէտ եւ թուրքամէտ քաղաքականութիւն, ինչպէս նախկին նախագահ Ապուլֆէզ Էլչիպէյի օրօք, ազրպէյճանա-իրանական յարաբերութիւնները կտրուկ վատթարանում են, եւ դառնում բնական, երբ իշխանութեան ղեկը զբաղեցնում են ռուսամէտ կամ այդպիսին ձեւացըող գործիչներ, ինչպէս մէկ այլ նախկին նախագահ Այազ Մութալիպովի կամ ներկայ նախագահ Ալիեւի իշխանութեան տարիների որոշակի ժամանակահատուածում:

21րդ դարի շեմին աշխարհի քաղաքակրթութեան օրրաններից մէկը Իրանի պետութիւնն, արդէն քանիերորդ անգամ կանգնած է ռազմավարական եւ աշխարհաքաղաքական կտրուկ փոփոխութիւնների եզրին: Վերանայւում են 1979 թուականի Իսլամական յեղափոխութեան յաղթանակի հետ ներմուծուած ներքաղաքական եւ արտաքին յարաբերութիւնների որոշակի առաջնահերթութիւնները: Նախագահ Խաթեմիի ընտրուելուց ի վեր Իրանը դառնում է աւելի բաց. բարելաւուել են յարաբերութիւնները Եւրոմիութեան, արաբական երկրների (Սէուտական Արաբիա, Արաբական Միացեալ էմիրութիւններ, Իրաք) հետ: Պաշտօնական Թեհրանը պատրաստ է երկխօսութիւն սկսել Միացեալ Նահանգների հետ եւ կարծես թէ այլեւս կոչ չի անում արաբական երկրներին (Սուրիա, Լիբանան, Եգիպտոս, Յորդանան) բնաջնջել Իսրայէլը: Անկախ նրանից, թէ 21րդ դարում ինչպիսին կը լինի Իրանի արտաքին քաղաքականութիւնը, խտացուած գոյներով արտայայտուած ամերիկամէտ, թէ ռուսամէտ, միեւնոյն է, նրա կշիռը մեր շրջանում եւ մասնաւորապէս շրջանի ռազմավարական յարաբերութիւններում չի կարելի անտեսել:

Վերադառնալով Ազրպէյճանի նախագահ Ալիեւի Թեհրան սպասուող այցին, յաւելենք, որ երկու երկրները ունեն մի շարք կուտակուած հարցեր: Այսպէս, նախագահ Ալիեւին մտահոգում է Իրանի հիւսիսային շրջաններում բնակուող աւելի քան 20 միլիոն ազերիների խնդիրը (յիշեցնենք, որ աւելի քան 20 միլիոն ազրպէյճանցի յորջորջուողները պարսիկներ են, որոնք 11րդ դարից սկսած, կրելով սելճուք-թուրքերի, ապագայում թուրքալեզու հորդաների լուծը, թուրքացել են - Թ.Յ.), որոնք, նախկին նախագահ էլչիպէյի խօսքերով, «զըրկուած են դպրոցներում մայրենի լեզու ուսանելու իրաւունքից, չկան ազգային դպրոցներ, թերթեր, հեռուստատեսութիւն»: Դժուար է ասել, նախագահ Ալիեւին թոյլ կը տա՞ն այցելել «ազրպէյճանցիների պատմական մայրաքաղաք Թաւրիզ» (1994 թ. Ալիեւի Իրան կատարած այցի ժամանակ երկրի ղեկավարութիւնը նրան թոյլ չտուեց այցելել Թաւրիզ, պատճառաբանելով տեղում տիրող որոշակի անկայունութիւնը - Թ.Յ.), սակայն քննարկման նիւթ կը դառնայ Թաւրիզում ազրպէյճանական հիւպատոսութիւն բացելու տարիներով ձգձգուող խնդիրը: Իրանա-ազրպէյճանական համաձայնագրով նախատեսւում էր իրանական հիւպատոսութիւն բացել Նախիջեւանում եւ ազրպէյճանական Թաւրիզում: Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետութեան մայրաքաղաքում իրանական հիւպատոսութիւնը վաղուց է գործում, մինչդեռ Թաւրիզում ազրպէյճանական հիւպատոսութիւնն այդպէս էլ չի բացուել: Ի դէպ, Թեհրանը չի հրաժարւում Իրանում ազըրպէյճանական հիւպատոսութեան բացումից, բայց նախընտրում է ոչ թէ Թաւրիզը, այլ երկրի որեւէ այլ քաղաք: Ալիեւ - Խաթեմի հանդիպման ընթացքում անկասկած քննութեան կ՚ենթարկըւի Մահիր Ճաւատովի հարցը, որը եղբօր Ռավշան Ճաւատովի հետ գլխաւորեց 1995 թուականի նախագահ Ալիեւին գահընկէց անելու անյաջող փորձը: Ռավշանը զոհուեց, Մահիրը փախաւ Աւստրիա, իսկ 1998 թուականի Դեկտեմբերին հաստատուեց Թաւրիզում: Պաքուն երկու անգամ պաշտօնապէս Թեհրանից պահանջել է վերադարձնել Ճաւատովին եւ երկու դէպքում էլ անուշադրութեան է մատնուել: Անկասկած, Մահիր Ճաւատովը թանկարժէք գործիք է Թեհրանի համար, եւ Իրանը հէնց Ճաւատովի շուրթերով է ասում այն, ինչը չի ցանկանում ասել ինքը:

Իր հերթին Թեհրանը Պաքուից պահանջում է ետ տալ Իրանի քաղաքացի Մոհամէտ Ռալիպնին, որը Ազրպէյճանի «Նոր Միաւորում» շարժման կազմակերպիչն է եւ պայքարում է Իրանից պոկելու այն տարածքները, որտեղ բընակւում են ազերիներ: Մի խօսքով, նախագահ Ալիեւի այցը չափազանց կարեւոր է Իրան-Ազըրպէյճան երկկողմ յարաբերութիւններում:

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
HALCO
ELECTRIC MOTORS
REDUCTION GEAR
MOTORS A. C. & D. C.
REDUCTION GEARS
VACUUM PUMPS
WATER PUMPS
POWER TOOLS
ELECTRIC WINCHES
PNEUMATIC WINCHES
STAINLESS
ELECTRODES
PNEUMATIC
DIRECTIONAL VALVES
SOLENOID VALVES
HYDRAULIC
DIRECTIONAL VALVES
SOLENOID VALVES
RELIEF VALVES
PUMPS & PISTONS
ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԽՈՂՈՎԱԿ, ՓՆԵՈՒՄԱԹԻՔ ՈՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՄՈԹՈՐՆԵՐ, ՄԱՍԶԵՒ ԳԻՆԵՐՈՎ:
Chromo St. Tel.: 01-254144, 01-254145, 01-254134, 03-666840, 03-666850.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

Հայեր Վրաստանի մէջ եղած են պատմութեան հին դարերէն եւ երկու երկիրներուն սահմանամերձ գաւառներուն մէջ միշտ ալ եղած են հայ-վրացական խառն բնակավայրեր:

Վրաստանի հայկական գաղթօճախը զարգացման ու բարգաւաճման նոր հանգրուան մը թեւակոխեց արաբական արշաւանքներէն, Վրաստանի (եւ Հայաստանի) մէջ Բագրատունեաց թագաւորութեան հաստատումէն եւ սելճուքեան արշաւանքներէն ետք, երբ մեծ թիւով հայեր Վրաստան ապաստանեցան, հայ ազնուական տուներ բարձր դիրքերու տիրացան վրացական արքունիքէն ներս եւ իրենց իշխանութիւնները եւ կենսատարածքները հաստատեցին սահմանամերձ տարբեր գաւառներու ու ամրոցներու մէջ:

Վրաց Բագրատ Գ. (978-1014) եւ Բագրատ Դ. (1014-1072) թագաւորներուն օրով գաղթօճախը մեծապէս ստուարացաւ եւ կազմակերպուեցաւ. քաղկեդոնական դարձած Մամիկոնեանները եւ անոնցմէ սերած Օրբէլեանները բարձր դիրքերու տիրացան, իսկ Զաքարեաններուն նախնիները Խոժոռնիի մէջ հաստատուեցան եւ այնուհետեւ մեծ հեղինակութիւն ձեռք ձգեցին:

ՎՐԱՑ ԲԱԳՐԱՏ Գ. ԵՒ ԲԱԳՐԱՏ Դ. ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՕՐՈՎ
ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՍԵՐՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ ՀՈՍԱՆՔՆԵՐ ԴԷՊԻ ՎՐԱՍՏԱՆ

ՎՐԱՑ ԲԱԳՐԱՏ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ ԵՏՔ

Վրաստան Ը.-Թ. դարերուն աւատական տիրոյթներու բաժնուած էր, երբ Բագրատունիներու հայ նախարարական տան մէկ ճիւղը հոն հաստատուեցաւ, քաղկեդոնական դաւանանքը ընդունեց, վրացի դարձաւ, թագաւորութիւն հիմնեց եւ սկսաւ միաւորել երկիրը: Այս ժամանակ տակաւին Աբխազիա հզօր թագաւորութիւն էր եւ անոր թագաւորը՝ Լեւոն Բ. ամբողջ արեւմտեան Վրաստանը միաւորած էր Էգրիս-Աբխազական թագաւորութեան մէջ՝ իբրեւ մայրաքաղաք ունենալով Քութայիսը: Անոր սերունդները, Բագրատունիներու կողքին, ամէնէն հզօր ուժն էին շրջանին մէջ:

Այս ժամանակ, 978ին աբխազ խումբ մը ազնուականներ գահընկէց ըրին իրենց թագաւոր Թէոդոսին եւ գահ բարձրացուցին անոր քրոջ զաւակը՝ Բագրատ Գ., որ հօր կողմէն վրաց Բագրատունիներու սերունդէն էր: Բագրատ Գ. ճնշեց կեդրոնախոյս ուժերը եւ կարգ ու կանոն հաստատեց: Տայքի կիւրապաղատ Դաւիթի մահէն ետք (1000ին) Բիւզանդիոնի Վասիլ Բ. կայսր Բագրատին կիւրապաղատի տիտղոս եւ Տայքի մէկ մասը շնորհեց: Հօր մահէն ետք, 1008ին, Բագրատ դարձաւ նաեւ Քարթլիի թագաւոր եւ միաւորեց Վրաստանի մեծ մասը. ան վրացական միասնական պետութեան գլխաւոր հիմնադիրը դարձաւ:

Այս ժամանակ Մամիկոնեաններուն քաղկեդոնական դարձած հատուածը արդէն բարձր դիրքերու տիրացած էր Վրաստանի եւ անոր սահմանամերձ հայկական գաւառներու մէջ: Անոնք ազդեցիկ էին յատկապէս Վրաստանի արեւմտեան Արգվեթի գաւառին մէջ, իբրեւ կեդրոն ունենալով Կացխի ամրոցը: Արգվեթիի Մամիկոնեանները տարիներու ընթացքին կորսնցուցին իրենց հայեցի դիմագիծը, Բագուշի տոհմանունը ստացան եւ իբրեւ վրացի ազնուականներ՝ երկրին աւատական հզօր տուներէն դարձան:

Գուգարքի հիւսիսարեւելեան Օրբէթի ամրոցի Մամիկոնեանները, որոնք նոյնպէս քաղկեդոնական դարձած էին եւ Օրբէլեան տոհմանունը ստացած, իրենց կարգին բարձր դիրքերու տիրացան վրացական արքունիքին մէջ եւ այնուհետեւ թագադիր ասպետի, սպարապետի եւ այլ բարձր պաշտօններ ստացան:

ԿԻՒՐԻԿԵԱՆ ԴԱՒԻԹ ԱՆՀՈՂԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ՝ ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՍԵՐՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այս ժամանակ Կիւրիկեան թագաւորութեան հիմնադիր Գուրգէն 991ին հրաժարեցաւ գահէն եւ աշխարհիկ կեանքէն եւ Սանահինի վանքին միաբան դարձաւ: Անոր յաջորդին՝ Դաւիթի օրով հայ-վրացական յարաբերութիւնները նոր թափ ստացան եւ առեւտուրը զարգացաւ:

Դաւիթ թագաւոր հաւանաբար 1005ին Ձորագետի եւ անոր հարկատու Միխխանայի միջեւ, երեք կողմէն խոր կիրճերով շրջապատուած, 1490 մեթր բարձրութեամբ կանաչազարդ սարահարթի մը վրայ ձեռնարկեց Լոռէ (կամ Լոռի) ամրոցի կառուցման, որուն շուրջ արագօրէն պարսպապատ բնակավայր մը կազմաւորուեցաւ, իսկ միջնաբերդի կիրճերուն մէջ արհեստական պատնէշներ կառուցուեցան՝ ինքնապաշտպանութեան նպատակով: Տարիներու ընթացքին կառուցուեցան նաեւ պալատներ, եկեղեցիներ, բաղնիքներ, կամուրջներ եւ խաչքարեր: Կառուցուեցաւ նաեւ գետնուղի, որ հասաւ մինչեւ Միխխանա գետ, ուր աշտարականման կառոյց մը կանգնեցուեցաւ: Գետնուղին օգտագործուեցաւ արտաքին աշխարհին հետ կապ պահելու եւ պատերազմի ժամանակ խմելու ջուր ձեռք բերելու համար:

Վրացական Գելաթի վանքը, կառուցուած՝ ԺԲ. դարուն

Հիւսիսային առեւտրական ճանապարհներուն վրայ գտնուելով՝ Լոռի արագօրէն զարգացաւ, բարգաւաճեցաւ եւ առեւտրական ու արհեստներու կարեւոր կեդրոն դարձաւ: Անիկա առեւտրական ճանապարհներով կապուեցաւ Անիի, Դուինի, Դմանիսի, Տփղիսի եւ Վրաստանի տարբեր քաղաքներու հետ:

Դաւիթի օրով հին ամրոցները եւս ամրացուեցան՝ թագաւորութեան պաշտպանութեան եւ առեւտրական ճանապարհներու հսկողութեան համար: Անոնցմէ Տաւուշ բերդը՝ համանուն գետի աջ ափին, ժայռերով եզերուած բլուրի գագաթին. անիկա նախապէս Աշոտ Բ. Երկաթ թագաւորի կուսակալներուն կեդրոնն էր: Կայան (Կայեան կամ Կայենականք) բերդը՝ Աղստեւ գետի ձախ ափին, դժուարամատչելի դիրքի մը վրայ, որ հաւանաբար Աշոտ Բ. Երկաթ թագաւորին կողմէ կառուցուած էր, ռազմագիտական կարեւոր յենակէտ դարձաւ եւ ուրկէ կը կատարուէր Հայաստանէն Վրաստան եւ մինչեւ Ատրպատական երկարող մայրուղիին հսկողութիւնը: Կայծոնի (կամ Ամանակ) ամրոցը, Դեբեդ գետի աջ ափին, բարձր եւ անմատչելի ժայռերով եզերուած, Կիւրիկեան թագաւորութեան գլխաւոր ամրոցներէն մէկը դարձաւ եւ մեծ դեր ունեցաւ այդ շրջանի ապահովութեան պահպանման մէջ. Լոռիէն, Հաղբատէն եւ Սանահինէն երկարող ճանապարհը հոնկէ անցնելով կ'երթար մինչեւ վրացական Կամբեճան գաւառը, որ մեծամասնութեամբ հայաբնակ դարձած էր: Կայծոնի կողքին, Կողբաքար եւ Խալինջաքար ամրոցները կարեւոր կայաններ դարձան դէպի Վրաստան ճամբուն վրայ, ինչպէս նաեւ անոնցմէ արեւելք, Աղստեւ գետի ձախ ափին, Գագայ դաշտին հարաւը գտնուող Գագ բերդը:

Դաւիթ թագաւոր ներքին կեդրոնախոյս ուժերը ճնշելէ ետք կռուի բռնուեցաւ Տփղիսի արաբ ամիրային հետ: Տփղիսի արաբ ամիրայութիւնը սահմանակից էր Կիւրիկեան թագաւորութեան: Վրաց Բագրատունիներու թագաւորութիւնը չէր յաջողած նուաճել այդ կենսատարածքը, եւ Վրաստանի սրտին թառած Տփղիսի ամիրայութիւնը շրջանային կարեւոր ուժ մըն էր եւ կ'ընդգրկէր Տփղիսը իր շրջակայքով, Կուր գետի վերին աւազանը, Ռուսթաւին, Գարդաբանի գաւառը եւ հիւսիսային կողմէն կը հասնէր մինչեւ Մցխեթայի սահմանները: Ամիրայութեան գլխաւոր յենարանները Հիսնի, Սակուրէթ եւ Ասկուրէթ ամրոցներն էին: Ամիրայութեան սահմաններուն մէջ մեծ թիւով հայեր կը բնակէին եւ Տփղիսէն հարաւ կը գտնըւէր Տիրանաւոր վանքը: Յիշենք նաեւ, որ Օրբէթ ամրոցը ամիրայութեան արեւմտեան սահմանին մօտ, եւ վրաց Բագրատունիներու ու Կիւրիկեան թագաւորութեան սահմաններուն վրայ կը գտնուէր եւ Օրբէլեանները ռազմագիտական խիստ կարեւոր դիրք կը գրաւէին:

Վրացական հողերէն, ամիրայութեան սահմաններէն ներս խուժելով Դաւիթ թագաւոր մեծ յաղթանակ տարաւ ամիրային դէմ եւ սասանեց ամիրայութեան ուժը: Այս յաղթանակը կարեւոր նշանակութիւն ունեցաւ ամիրայութեան հեղինակազրկման, տկարացման եւ աստիճանական անշքացման մէջ, որուն շնորհիւ վրացական այդ կենսատարածքները միացան վրաց Բագրատունիներու թագաւորութեան:

Իր ռազմական զօրութեան վրայ յենած՝ Դաւիթ 1001ին ըմբոստացաւ իր գերագահ հայոց շահնշահ Գագիկ Ա. թագաւորին դէմ, բայց պարտուեցաւ եւ կորսնցուց իր գրեթէ բոլոր տիրոյթները: Այս պատճառով ալ ան այնուհետեւ կոչուեցաւ Դաւիթ Անհողին: Բայց յետոյ Գագիկ Ա.ի գերադասութիւնը ընդունելէ ետք ան յաջողեցաւ վերականգնել իր թագաւորութիւնը:

ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ ԸՆԴԴԷՄ ԱՐՏԱՔԻՆ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐՈՒ

Վրաստանի Բագրատ Գ. թագաւոր մահացաւ 1014ին եւ անոր յաջորդեց Բագրատ Դ. (1014 - 1072): Անոր օրով յարաբերութիւնները աւելի սերտացան Վրաստանի եւ Կիւրիկեան թագաւորութեան միջեւ:

Այս ժամանակ Գանձակի Շատտատեաններու արաբ ամիրայութիւնը զօրացած էր եւ կը սպառնար Վրաստանի թագաւորութեան: Գանձակի ամիրայութիւնը կ'ընդգրկէր Կիւրիկեան թագաւորութենէն արեւելք տարածուող ընդարձակ եւ բերրի շրջաններ՝ իբրեւ կեդրոն ունենալով Գանձակը: Գանձակի Փատլուն արաբ ամիրան 1030ին մեծ ուժերով ներխուժեց վրացական հողեր եւ սահմանամերձ Կամբեճան գաւառէն յառաջանալով՝ կռուի բռնուեցաւ վրաց Բագրատունիներուն հետ: Վրացիք թէեւ բաւական ուժեղ բանակ ունէին, բայց սկզբնական շրջանին չյաջողեցան կազմակերպուած դիմադրութիւն ցոյց տալ ներխուժողներուն եւ բռնեցին նահանջի ճամբան: Գանձակի եւ Տփղիսի արաբ ամիրայութեանց միջեւ գտնուող Կամբեճան գաւառը նուաճելով՝ Գանձակի ամիրայութեան ուժերը կը սպառնային հասնիլ Տըփղիսի ամիրայութեան սահմանները, որմէ ետք ամբողջ արեւելեան Վրաստանը կրնային իրենց ենթարկել:

Ճակատագրական այդ պահուն Դաւիթ Անհողին իր ուժերով օգնութեան հասաւ վրաց Բագրատ Դ. թագաւորին, բան մը, որ փոխեց դէպքերուն ընթացքը, Բագրատ Դ. յաջողեցաւ կասեցնել Փատլունի յառաջխաղացքը եւ այնուհետեւ նահանջի մատնեց զայն:

Հայոց Գագիկ Ա. թագաւորի մահէն ետք (1020ին), անոր զաւակներուն՝ Յովհաննէս Սմբատի եւ Աշոտի միջեւ գահակալական երկար վէճերէն օգտուելով՝ Շատտատեանները զօրացած էին եւ 1020ական տարիներուն սկիզբը տիրացան Դուինի, ուր 1022ին իշխանութիւն հաստատած էր Ապուլ Ասուար: 1030ական տարիներուն Նախճաւանի իշխանութեան տիրացաւ Ապու Տուլաֆ:

Զօրացած Շատտատեանները Գանձակի կողմէն յառաջանալով՝ 1040ին յարձակեցան Կիւրիկեան թագաւորութեան վրայ: Անկարող դիմադրելու արաբական հզօր ուժին, Դաւիթ Անհողին օգնութիւն խնդրեց հայոց Յովհաննէս Սմբատ թագաւորէն, Սիւնիքի թագաւորէն եւ Աղուանից Յովսէփ կաթողիկոսէն: Օգնական զօրք ղրկեց նաեւ վրաց Բագրատ Դ. թագաւորը: Հայ-վրացական միացեալ զօրքերը դուրս մղեցին Շատտատեանները Լոռիի սահմաններէն եւ ի վերջոյ ջախջախեցին զանոնք:

ԱՆԻԻ ԱՆԿՈՒՄԷՆ ԵՏՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀՈՍԱՆՔՆԵՐ՝ ԴԷՊԻ ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

1045ին վերջ գտաւ Բագրատունեաց հարըստութիւնը եւ մայրաքաղաք Անին գրաւուեցաւ բիւզանդացիներուն կողմէ: 1047 - 1048ին սկըսան սելճուք - թրքական արշաւանքները Հայաստանի վրայ: Այս ժամանակ ալ, 1048ին մահացաւ Դաւիթ Անհողին եւ անոր յաջորդեց Կիւրիկէ Ա. (1048 - 1089), իբրեւ Կիւրիկեան թագաւորութեան թագաւոր:

Սելճուքներու ջարդերէն, հալածանքներէն ու անապահովութենէն փախչելով՝ Անիի եւ շըրջակայ գաւառներու բնակիչները բռնեցին գաղթի ճամբան. անոնցմէ ոմանք Վրաստան գաղթեցին եւ գլխաւորաբար Դմանիսի, Շամշուլդէի եւ Տփղիսի շրջաններուն մէջ բնակութիւն հաստատեցին, շատեր ալ շարունակեցին իրենց ճամբան եւ հասան մինչեւ Խրիմ, Մոլտաւիա, Կալիցիա եւ յարակից երկրամասեր:

Յիշենք, որ Դմանիս եւ Շամշուլդէ գաւառները Կիւրիկեան թագաւորութեան եւ Վրաստանի սահմաններուն վրայ գտնուելով սկըզբնական շրջանին որոշ ժամանակ Կիւրիկեան թագաւորութեան կազմին մէջ մտած էին, իսկ Տփղիսի մէջ արաբական ամիրայութիւն հաստատուած էր:

Այս ժամանակ հարաւային Հայաստանի Կորճայք նահանգի Կարթունիք գաւառէն Արծրունիներու քրտացած մէկ ճիւղը հիւսիսային Հայաստան գաղթեց հետեւեալ պայմաններուն տակ. անոնց սերունդէն Խոսրով, 1048ին Մեծ Զաւ գետի կիրճին մէջ սելճուքներու դէմ բիւզանդական զօրքերու տարած յաղթանակէն ետք իր տոհմով անցաւ Գուգարք եւ ճանչնալով Կիւրիկէ Ա.ի թագաւորութիւնը՝ անկէ ստացաւ Խոժոռնի գաւառակը՝ համանուն ամրոցով, ուր հաստատուեցաւ իր տոհմին հետ: Անոր սերունդը այնուհետեւ հռչակաւոր դարձաւ եւ ԺԲ. դարուն իր տոհմապետ Զաքարիայի անունով Զաքարեան տոհմանունը ստացաւ եւ մեծ դեր խաղաց վրաց արքունիքին եւ Հայաստանի հիւսիսարեւելեան գաւառներու պատմութեան մէջ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՄԵՐՁ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԿՑՈՒՄԸ

Բագրատունիներու Անիի թագաւորութեան անկումէն (1045) եւ այնուհետեւ Կարսի թագաւորութեան անկումէն (1065) ետք, Կիւրիկեան թագաւորութիւնը Բագրատունեաց միակ իշխանութիւնն էր, որ կը պահէր իր գոյութիւնը:

Սելճուքները 1064ին յարձակեցան Կիւրիկեան թագաւորութեան եւ Վրաստանի վրայ. այս պայմաններուն տակ Կիւրիկէ Ա. ստիպուած հպատակութիւն յայտնեց սուլթան Ալփասլանի, այդպէսով պահելով իր իշխանութիւնը եւ փրկելով երկիրը աւերածութենէ:

Կիւրիկէ Ա. իր մայրաքաղաք Շամշուլդէ (Սամշուլդէ, Սամշվիլդէ) բերդ - բնակավայրը 1065ին վրաց Բագրատ Դ. թագաւորին զիջեցաւ, որմէ ետք Լոռի ամրոցը աթոռանիստ դարձաւ:

Շամշուլդէի Վրաստանի յանձնումով բաւական հոծ թիւով հայութիւն Վրաստանի գերիշխանութեան տակ կ'անցնէր: Կիւրիկեան թագաւորութիւնը նաեւ ռազմագիտական խիստ կարեւոր յենարան մը կը կորսնցնէր, որովհետեւ Շամշուլդէ Խրամ գետի եւ անոր հարկատու Ջիվչաւի վտակի ձորերով պաշտպանուած, եռանկիւնաձեւ սարահարթի մը վրայ գտնուելով եւ միայն արեւմտեան կողմէն ելումուտքի կարելիութիւն ունեցող (ուրկէ կ'անցնէր ժայռափոր ճանապարհը), կրաշաղախով կառուցուած եւ բարձր պարիսպներով ու աշտարակներով պաշտպանուած անառիկ միջնաբերդ մըն էր, իր դղեակով, պալատներով, եկեղեցիներով, բաղնիքներով ու ջրամբարով:

Տաւուշի բերդը

Վրաստանի կազմէն ներս անցնելով Շամշուլդէ սկիզբը Կլդէկարիի Լիպարիտեան տոհմին յանձնուեցաւ, բայց յետոյ վրաց արքունիքը իր հովանաւորութեան տակ առաւ զայն, հոն վրացական եկեղեցի կառուցուեցաւ եւ անիկա Վրաստանի հարաւային սահմանի պաշտպանութեան գլխաւոր յենարանը դարձաւ:

Կիւրիկէ Ա. այնուհետեւ մեծ ջանքեր ի գործ դրաւ պահպանելու համար իր թագաւորութեան կիսանկախ գոյութիւնը, եւ այդ նպատակով ալ 1088ին մեկնեցաւ Խորասան ու բանակցութիւն ունեցաւ Մելիքշահի հետ: Բայց այսուհանդերձ թագաւորութիւնը սելճուքներու տեւական յարձակումներուն ենթարկուելով՝ կորսնցուց իր հողերուն մեծ մասը եւ գլխաւորաբար Տաշիր գաւառին մէջ սահմանափակուեցաւ: Կիւրիկէ Ա. մահացաւ 1089ին: Անոր յաջորդները՝ Աբաս եւ Դաւիթ միասին թագաւորեցին մինչեւ 1145, երբ Տաշիրն ալ կորսնցնելով՝ գացին Տաւուշ ու Մածնաբերդ, ուր փոքրիկ իշխանութիւններ հիմնեցին:

Այնուհետեւ հայեր իրենց փրկութեան յոյսը վրաց արքունիքին կապեցին եւ տեւաբար անոր օժանդակութեան ու հովանաւորութեան դիմեցին:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՅՈՒՍԱՏՈՒ ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գիտութիւնը մեծ ոստումներով կը յառաջանայ, գրեթէ ամէն օր նոր յայտնաբերումներու խոստումով: Բժշկագիտութեան մարզին մէջ քանի մը տարի առաջ անկարելի թուող դարմանումներ եւ բուժումներ արդէն այսօր իրականութիւն դարձած են եւ շատ աւելին կը սպասուի յառաջիկայ տարիներուն: Այսպէս. հետազօտողներ կը փորձեն միջոցներ գտնել կոյրերու տեսողութիւնը հաստատելու համար:

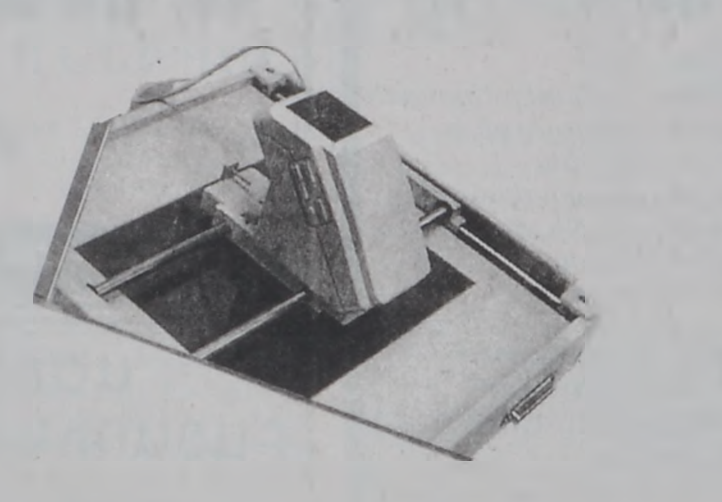

Այս «մուկ»ի նախատիպը կոյրերուն կարելիութիւն կու տայ համակարգիչ գործածելու:

Յունուարի կէսերուն ամերիկացի հետազօտող մը կը յայտնէր, թէ կոյրի մը տեսողութիւնը վերագտնելու օգնած է, անոր ուղեղին մէջ զետեղելով ելեկտրոններ՝ կապուած ակնոցներու վրայ հաստատուած փոքրիկ պատկերասփիւռի նկարչական մեքենայի մը:

Թէեւ հիւանդը աւանդական ձեւով չի «տեսներ», սակայն ան կրնայ առարկաներու, մեծ տառերու եւ թիւերու շրջագիծը տեսնել: «Եթէ ան երկար անցքի մը մէջ կը քալէ, դուռը անոր կ'երեւնայ իբրեւ մութ հեռանկարի մը վրայ ճերմակ բաժին մը», կ'ըսէ Ուիլիըմ Տոպէլ:

Անոր «Տոպէլ Աչքը» կը բաղկանայ նկարչական փոքրիկ մեքենայէ մը եւ հեռաւորութիւն «նշմարող» յատուկ սարքէ մը՝ զետեղուած ակնոցներու վրայ: Ելեկտրական թել մը զանոնք կը կապէ բառարանի մը մեծութեամբ համակարգիչի մը, որ գօտիի պայուսակի մը մէջ կը գտնուի:

Նկարչական մեքենային հայթայթած տեղեկութիւնը «վերլուծելէ» ետք, համակարգիչը փաթիլ 68 ելեկտրոններու միջոցով նշան մը կը ղրկէ գործածողի ուղեղին: «Ուղեղի մակերեսին վրայ իւրաքանչիւր ելեկտրոն կ'արտադրէ լոյսի կէտեր, որոնք երկինքին մէջ աստղերու կը նմանին», կ'ըսէ Տոպէլ՝ աւելցնելով, որ այդ կէտերը փոսփէնի կը կոչուին:

Հետազօտողը կը յայտնէ, թէ համակարգիչ գործածելու կարողութիւն ունենալը կրնայ աւելի կարեւոր ըլլալ այս դրութիւնը օգտագործող կոյրերուն համար, քան՝ անոր հայթայթած չարժականութիւնը:

Երկու հիւանդներ 1978էն ի վեր իրենց ուղեղներուն մէջ ելեկտրոններ ունին, կ'ըսէ Տոպէլ՝ աւելցնելով, որ վերջերս միայն ան կրցած է համակարգիչը այնքան փոքրացնել, որ կարելի ըլլայ զայն կրել: Մինչ նախնական համակարգիչը 800 քկ. կը կշռէր, ներկայ դրութիւնը 5 քկ. կը կշռէ եւ 500 անգամ աւելի արագ է:

Տոպէլ չի գիտեր սակայն, թէ իր մշակած դրութիւնը արդիւնաւէտ կրնա՞յ ըլլալ ի ծնէ կոյրերու պարագային: Անոր հիւանդները ծնունդէ ետք, հասուն տարիքին կուրցած են:

ՍԹԷՄ ԲՋԻՋՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՄԷԿ ԱՅԼ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Միւս կողմէ, հետազօտողներ կ'ըսեն, թէ սթէմ բջիջներ, որոնք մարմնին մէջ բոլոր բջիջներու աղբիւրն են, կրնան օգտագործուիլ կուրութիւնը դարմանելու համար:

Անոնք կը յայտնեն, թէ մուկերու մօտ նախնական փորձարկումները ցոյց տուած են, թէ նշեալ բջիջները կրնան օգտակար ըլլալ կուրութիւն պատճառող հիւանդութիւններու դարմանումին համար: Թէեւ մարդոց մօտ փորձարկումներու սկսելու համար տակաւին տարիներ անհրաժեշտ են, կը զգուշացնեն անոնք:

Արեան սթէմ բջիջները արդէն լայնածիր կերպով կ'օգտագործուին արեան հիւանդութիւններ (օրինակ՝ արեան քաղցկեղ) դարմանելու համար: Գիտնականներ նման բջիջներ գտած են նաեւ ուղեղին մէջ: Ջղային սթէմ բջիջները ուղեղային տարբեր բջիջները կը ստեղծեն:

Հարվըրտ բժշկագիտական համալսարանի մասնագէտներէն Մայքըլ Եանկ եւ անոր խմբակը ջղային սթէմ բջիջներ օգտագործած են՝ զանոնք պատուաստելով աչքին մէջ, բուժելու համար «ռեթինիթիս փիկմենթոզա»ն, որ աշխարհի տարածքին 4000էն մէկ անձ կը հարուածէ:

Գիտնականներ նախապէս փորձած են ուղեղային կամ ջղային հիւսկէններ պատուաստել աչքին մէջ նշեալ հիւանդութիւնը դարմանելու համար, կ'ըսէ Եանկ: Պատուաստուած հիւսկէնները մեծ համեմատութեամբ գոյատեւած են, սակայն անոնք չեն կրցած աչքին մէջ միւս բջիջներուն հետ կապ հաստատել եւ անօգուտ եղած են:

Սթէմ բջիջները կրնան աւելի լաւ արդիւնքներ արձանագրել, որովհետեւ անոնք որեւէ յատուկ տեսակի բջիջի վերածուելու ծրագիրը չեն պարունակեր:

Մուկերու պարագային հետազօտութիւններու արդիւնքները յուսադրիչ են եւ գիտնականներ կը յուսան քանի մը տարիէն մարդոց վրայ փորձարկումներու սկըսիլ:

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ «ՄՈՒԿ» ՄԸ

Կոյրեր կամ լաւ չտեսնողներ կրնան համակարգիչ գործածել յատուկ «մուկի» մը միջոցով, որ մշակուած է ճափոնական «*Նէք*» ընկերութեան կողմէ:

«Մուկ»ին վերի տափակ բաժինը օժտուած է 256 կէտերով, որոնք իբրեւ տառեր՝ շօշափելով կարդալու միջոցը կու տան կոյրերուն: Դրութեան մաս կը կազմէ նաեւ «կեղծ» ձայնի օգտագործումը:

«Մուկը» կը սահի ձողերու վրայ՝ առջեւէն ետեւ, աջէն ձախ եւ շեղակի: Կէտերը կրնան մխրճուիլ կամ դուրս ցցուիլ, նշաններ ներկայացնելով:

Եռանկիւն մը, օրինակ, կը նշանակէ, թէ պաստառին վրայ «*քըրսըր*»ը նկար մը ցոյց կու տայ, կամ շրջանակ մը՝ թէ «*քըրսըր*»ը յօդուածէն դուրս եկած է: Քառակուսիի պարագային, «*քըրսըր*»ը «*իքոն*»ի մը վրայ կը գտնուի ու հոս է, որ ձայնը կ'ըսէ, թէ ո՛ր «*իքոն*»ն է անիկա:

Նկատի ունենալով, որ մատները կարդալով զբաղած կ'ըլլան, բութամատն է, որ հրահանգներ կ'արձակէ՝ «*քլիք*»ներով:

Ընկերութիւնը, որ նախատիպ մը շինած է, կ'առաջադրէ անոր չափը պզտիկցնել:

ԱՉՔԻ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԱՐԴԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄԻՋՈՑ ՄԸ

Հաւանական է, որ աչքի քննութեան 100 տարուան ներկայ ձեւը մօտ ատենէն պիտի փոխարինուի արհեստագիտութեամբ մը, որ կրնայ ճշգրտօրէն չափել, թէ լոյսի ալիքները ի՞նչպէս կը ծռին մարդկային իւրաքանչիւր աչքի կողմէ:

Մ. Նահանգներու մէջ քանի մը ընկերութիւններ այս նոր արհեստագիտութիւնը օգտագործող մեքենաներու մշակումը կը փորձեն կատարելագործել ներկայիս եւ կ'ակնկալուի, որ անոնցմէ առնուազն մէկը այս տարի շուկայ հասնի:

Ընկերութիւններուն մասնագէտները կ'ըսեն, թէ մինչ ներկայիս ակնաբուժի մը օգտագործած միջոցը կը վստահի հիւանդին դատողութեան, ինչ կը վերաբերի այն հարցին, թէ յատուկ ոսպնեակներ աւելի լաւ տեսողութիւն կը հայթայթե՞ն, աւելի առարկայական, գիտական տեղեկութիւններ ապագային բժիշկներուն շատ աւելի ճշգրիտ չափեր պիտի հայթայթեն:

Աւելի՛ն. նշեալ արհեստագիտութիւնը եւ հետզհետէ աւելի ժողովրդականութիւն վայելող՝ տեսողութիւնը սրբագրող վիրաբուժութիւնը, միասնաբար առիթ կրնան տալ վիրաբուժին, որ հիւանդին աչքին քարտէսը ուղղակի «արձանագրէ» եղջերենիի («*քորնէ*») ձեւափոխութեան համար օգտագործուող *լէյզըր*ին մէջ:

Նոր մեքենան մշակող ընկերութիւններէն՝ «*Օրոնտոս Թեքնոլոճի*» ընկերութեան գլխաւոր գիտնական Ճորճ Փէրիր կ'ըսէ, թէ ներկայիս շարք մը ոսպնեակներ կը դրուին աչքին առջեւ: Սակայն որեւէ միջոց չկայ այս ձեւով չափելու գնդային անբնական երեւոյթներ, որոնք գոյութիւն ունին կարգ մը հիւանդներու պարագային. օրինակ, երբ գիշերը տեսնելու դժուարութիւն կը դիմագրաւեն անոնք:

ԳԻՆԸ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՆԱԼԻ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՆ

Փէրիրի համաձայն, քննութեան ոսպնեակներու օգտագործումի առանձական ներկայ միջոցը ի վերջոյ պատմութեան «աղբանոց»-նետուիլը կախեալ պիտի ըլլայ նոր դրութեան գինէն եւ գործածութեան յարմարութենէն:

1970ական թուականներու կէսերուն Հայտըլպըրկի համալսարանի աստղագիտագէտ Ճոզէֆ Պիլլ մշակած է օրին նոր արհեստագիտութիւն («*ուէյվֆրոնթ*») մը՝ սրբագրելու համար լոյսի շողերու կապուած խեղումը, որ կ'արձանագրուի երկրագունդի մթնոլորտէն անոնց անցման պատճառով:

Աւելի ուշ, Պիլլ հիմնադիրներէն եղած է «20/10 Կատարեալ Տեսողութեան». Ընդլայնելու նպատակով իր արհեստագիտութեան օգտագործումը՝ չափելու համար լոյսի շողերը ծռելու աչքի կարողութիւնը, որպէսզի պատկեր մը ցանցենիին («*ռեթինա*») վրայ կեդրոնանայ:

ՎԻ.ԱՅ.ԷՍ.ԷՔՍ. ընկերութիւնը, որ տեսողութիւնը սրբագրելու համար *լէյզըր*ներ կը շինէ, «20/10 Կատարեալ Տեսողութիւն» ընկերութեան հետ գործակից դարձած է մշակելու համար առեւտրական դրութիւն մը, որ կ'օգտագործէ «*ուէյվֆրոնթ*» կազմած մը՝ հետապնդելու եւ չափելու լոյսի շողերու աչքի մէջ ընթացքը եւ նշմարելու ամէնէն փոքր անբնական երեւոյթը՝ աչքի տեսողական դրութեան որեւէ կէտին վրայ:

ԼԷՅԶԸՐ ՎԻՐԱԲՈՒԺՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆ

Տեսողութեան սրբագրութեան վիրաբուժութեան պահանջը, յատկապէս Մ. Նահանգներու մէջ, կրնայ այս տարի 48 առ հարիւրի աճ արձանագրել, կ'ըսեն մասնագէտներ:

«*Ուէյվֆրոնթ*» արհեստագիտութեան լաւագոյն օգտագործումը նման վիրաբուժութեան ենթարկուող հիւանդներու համար է, կը յայտնեն մասնագէտները. շեշտելով սակայն, որ անիկա կրնայ օգտագործուիլ նաեւ աւելի յարմար ակնոցներ եւ աչքին մէջ զետեղուող ոսպնեակներ ունենալու համար:

Այս վիրաբուժութիւնը հրաշքներ կրնայ գործել, սակայն կան նաեւ որոշ վտանգներ:

ԼԱՍԻՔ ՎԻՐԱԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ

Նուազ քան 15 վայրկեան տեւողութեամբ վիրաբուժութեան ընթացքին չափազանց ճշգրիտ լէյզըր մը աչքին եղջերենիները կը վերածեւաւորէ՝ հիւանդին տալով բոլորովին նոր եւ յստակ աշխարհ մը տեսնելու կարողութիւնը:

Տոքթ. Մարք Մէնիս կ'ըսէ, թէ ինչպէս որեւէ վիրաբուժութիւն, ԼԱՍԻՔը նոյնպէս կ'ընդգրկէ վտանգներ ու ոեւէ անձ անոր թեկնածու չի կրնար ըլլալ: Լաւագոյն թեկնածուները հասուն տարիքի այն անձերն են, որոնց տեսողութիւնը կայուն է եւ եղջերենիի «չափաւոր» հարց կը դիմագրաւեն ու աչքերու այլ հարց չունին:

Վիրաբուժութեան ընթացքին բժիշկը եղջերենիի արտաքին խաւերը կը կտրէ հասնելու համար ներքին եղջերենիին, զոր կը վերածեւաւորէ ցած ջերմաստիճաններ գործածող լէյզըրով մը:

Անիկա կրնայ սրբագրել կարճատեսութեան կամ հեռատեսութեան պարագաներ:

Սակայն ԼԱՍԻՔի ենթարկուած կարգ մը հիւանդներ կը գանգատին որոշ հարցերէ, որոնք, օրինակ, կը խոչընդոտեն անոնց ինքնաշարժ քշելը: Սկզբնական շրջանին բոլոր հիւանդները «փայլք»ի ու «լուսապսակ»ի հարց կը դիմագրաւեն: Իսկ այն անձերը, որոնք լայն բիբեր ունին կամ աւելի մեծ սրբագրութիւններու ենթարկուած են, աւելի մեծ հաւանականութիւն ունին մնայուն կերպով աչքի հարցեր դիմագրաւելու:

ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐ ՑՈՅՑ ԿՈՒ ՏԱՆ

ԽՈՒԼԵՐՈՒ ՈՒՂԵՂԸ ԿՐՆԱՅ ՄԱՐԶՈՒԻԼ ԼՍԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Բոլորովին խուլ անձանցներու, հաւանաբար նաեւ մարդոց ուղեղները կըրնան մարզուիլ, որ լսեն, սակայն միայն այն ատեն, երբ անիկա կեանքին սկիզբը կանխահասօրէն տեղի ունենայ, կ'ըսեն գերմանացի հետազօտողներ:

Անոնք կը յայտնեն, որ իրենց յայտնաբերումները ցոյց կու տան, թէ որքան կարեւոր է քննել նորածինները՝ լսողութեան կապուած դժուարութիւններու հետապնդումով: Կանխահաս դարմանումը կրնայ մնայուն խլութիւնը կանխարգիլել, կ'ըսեն գիտնականները:

Ռայներ Քլինք եւ անոր գործակիցները կը յայտնեն, թէ շատ փոքր տարիքով խուլ կատուներ, որոնց ականջներուն մէջ յատուկ սարքեր զետեղուած են, կըրցած են լսել «սորվիլ»: «Անոնք կատուներու ուղեղը արթնցուցին», կ'ըսեն մասնագէտները:

Անոնք «*Սայընս*» թերթին մէջ կը գրեն, թէ իրենց յայտնաբերումները լոյս կը սփռեն այն հարցին շուրջ, թէ ինչպէս նման սարքեր մարդոց պարագային կը գործեն, ինչպէս նաեւ ցոյց կու տան, թէ ուղեղը կրնայ վերամարզուիլ, սակայն միայն այն ատեն, երբ փոքր է տարիքով եւ աճումի ընթացքին մէջ:

Տարիներէ ի վեր գիտնականներ պատուաստումներ կ'ընեն բոլորովին խուլ մարդոց: Անոնք լսողութեան օգտագործուող սարքերու կը նմանին, սակայն անոնց մէկ մասը վիրաբուժութեան ճամբով կը պատուաստուի ականջին մէջ, ուղղակի գրգռելու համար լսողութեան ջիղը:

Այդ ջիղը նշաններ կը փոխադրէ դէպի ուղեղ, ուր անոնք կը մեկնաբանուին իբրեւ լսողութիւն: Բնական լսողութեան պարագային, ջիղը կը գրգռուի «*քոքլիա*»յին կողմէ, որ պարապ, ոլորուած խողովակ մըն է, ուր կան փոքրիկ մազմըզուկներ, որոնք կը շարժին ձայնի ալիքներուն կողմէ:

Խլութեան բազմաթիւ տեսակներու պարագային այս նուրբ գործընթացն է, որ վնասուած կ'ըլլայ կամ գոյութիւն չ'ունենար: «*Քոքլիա*»յի պատուաստումը զայն կը փոխարինէ ձայները ելեկտրական գրգռութիւններու վերածելով:

Այլ ուսումնասիրութիւններ ցոյց տուած են, թէ ուղեղը մանկութեան շատ կանխահասօրէն կը սորվի լեզու մեկնաբանել: Մ. Նահանգներու մէջ մասնագէտներ վերջերս կոչ ուղղած են, որ մանուկներու լսողութիւնը քննուի, որպէսզի եթէ լսողութիւնը կորսնցնեն, կարենան լսողութեան յատուկ սարքեր կամ «*քոքլիա*»յի պատուաստում ստանալ նպաստելու համար անոնց ուղեղին բնական զարգացումին:

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՌՈՒՆԳ ՇՐՋԱՊԱՏԸ ՏԱՐԲԵՐ ՁԵՒՈՎ ԿԸ ՀՈՏՈՏԱՅ

Իւրաքանչիւր ռունգ հոտերը տարբեր ձեւով կը մեկնաբանէ ու մարդոց մեծամասնութիւնը աջակողմեան հոտառութիւն մը աւելի հաճելի կը գտնէ, իսկ ձախակողմեան հոտառութիւն մը՝ աւելի ճշգրիտ:

Քալիֆորնիա համալսարանի մասնագէտներէն Լէրի Քէյհիլ եւ անոր գործակիցները 32 կամաւորներէ խնդրած են, որ հոտոտան 8 սովորական հոտեր, որոնց կարգին՝ կիտրոնի եւ անանուխի հոտեր:

Անոնք հոտոտացած են նախ մէկ ռունգով եւ իբրեւ հաճելի կամ ո՛չ նուազ հինգէն առաւել հինգ թիւ մը տուած են իւրաքանչիւր հոտին, ապա փորձած են գիտնալ, թէ իւրաքանչիւր հոտ ի՞նչ է: Ապա անոնք որոշ ժամանակ մը ետք նոյն փորձը կատարած են միւս ռունգով:

Երբ անոնք աջ ռունգով հոտոտացած են, ընդհանրապէս հոտերը աւելի հաճելի գտած են, քան՝ ձախ ռունգով հոտառութեան պարագային, սակայն ձախ ռունգը աւելի ճշգրիտ կերպով կրցած է գիտնալ, թէ ի՛նչ հոտ կը ներշնչուի:

Գիտնականներ երկար ատենէ ի վեր կ'ըսեն, թէ ուղեղին ձախ կողմը տրամաբանող եւ հաշիւ ընող կողմն է, մինչ աջը աւելի ստեղծագործ եւ զգացական գործընթացներու իշխող կողմն է:

Քէյհիլ իր յայտնաբերումները բացատրելով կ'ըսէ, թէ աջ ռունգով ներշնչուած հոտերը կրնան աւելի հաճելի թուիլ, որովհետեւ ուղեղին աջ կիսագունդը կը հակակշռէ զգացական գործընթացներ:

«Հոտի մը հանդէպ անձի մը զգացական հակազդեցութիւնը կախեալ է ուղեղին այն կէսէն, որ տեղեկութեանց մեկնաբանութիւնը կը կատարէ», կ'ըսէ ան:

ՄԵԾ ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՀՈՏԸ ՈՒՐԱԽ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՏԵՂԾԷ

«Է՛Օ տը կրանմէր»ը կրնայ բացատրել այն ջերմ, վըստահեցնող զգացումը, զոր ընդհանրապէս կը փոխանցեն տարեց կիներ եւ մեծ մայրեր, կ'ըսեն հետազօտողներ:

Փենսիլվանիոյ Մոնէլ քիմիական զգայարանքի կեդրոնին եւ Նիւ Ճըրզիի Ռութկըրզ համալսարանի հետազօտողներու համաձայն, տարեց մարդոց, մանաւանդ կիներու մօտ հորմոնային փոփոխութիւններ կրնան ստեղծել ուրախ քաշողական տրամադրութիւն մը, որ մարմնին հոտերուն միջոցով կը փոխանցուի:

Կենդանիներ յաճախ հոտ կ'օգտագործեն տեղեկութիւններ փոխանցելու համար: Ծանէթ Հաւիլէնտ եւ անոր գործակիցները տրամաբանած են, թէ մարդոց մօտ մարմնային հոտերը կրնան ազդել մարդոց տրամադրութեան վրայ:

Իրենց տեսութիւնը ստուգելու համար անոնք վիրակապի լաթերու վրայ անուշ հոտեր հաւաքած են՝ մանուկներէ, 70 տարեկանէն վեր 30 կամաւորներէ եւ աւելի քան 300 ուսանողներէ խնդրած են, որ իրենց տրամադրութեանց գնահատումը կատարեն զանոնք հոտոտալէ առաջ եւ վերջ: Անոնց չէ ըսուած, թէ հոտերը ի՞նչ են:

«Տարեց կիներու հոտը, զոր հետազօտողները «Է՛Օ տը կրանմէր» կոչած են, տրամադրութիւն բարձրացնող ազդեցութիւն ունեցաւ», կ'ըսէ Տընիզ Չէն «Նիւ Սայնթիսթ» թերթին մէջ, աւելցնելով, որ երիտասարդ տղամարդոց հոտերը հակառակ ազդեցութիւնը ունեցած են:

Երեխաներու հոտերը տրամադրութիւն չեն բարելաւած, իսկ պատանիներու հոտերը [illegible] են յարձակողական բնոյթի զգացումներու:

Պատրաստեց Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
(Աղբիւրներ «*ՌՈՅԹԸՐԶ*», «*ԹԱՅՄ*», «*ՍԻԱՆՍ Է ՎԻ*»)

ՕՐԱՑԵՑՔ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆ «ԼԷԺԻՈՆՆԷՐ» (Էսփաս. Ամփիր / Սոտեքօ. Էլիթ. Կալաքսի. Լաս Սալինաս).- Մանրամասնութիւնները յառաջիկային:

◆ «ՏԸ ԱՍԹՐՈՆՈԹՍ ՈՒԱՅՖ» (Ֆրիուէյ. Փլանէթ / Ապրաժ. Զուք. Թրիփոլի. Քոնքորտ).- Տիեզերքին մէջ արկածահար եղած աստղանաւորդի մը յարաբերութիւնը իր կնոջ հետ վէճի նիւթ կը դառնայ հոգեբաններու կողմէ, որոնք կասկած կ'արտայայտեն, որ մարդը տիեզերքի բնակիչ մըն է եւ ոչ իսկական էակ:

◆ «ՏԻ ԷՆՏ ԱՖ ՏԻ ԱՖԷՐ» (Ամփիր / Սոֆիլ. Տիւն. Սէնթ Էլի. Մքալլէս 2001).- Բ. Աշխարհամարտի աւարտին Հէնրի Մայլզ կը կասկածի իր կնոջ հաւատարմութեան: Իր ընկերը կը թելադրէ հետապնդել կինը...

◆ «ՄԻՔԻ ԲԼՈՒ ԱՅԶ» (Էսփաս. Էմփիր / Սոֆիլ. Տիւն. Սէնթ Էլի. Կալաքսի. Լաս Սալինաս).- Նիւ Եորք աշխատող անգլիացի մը կը սիրահարի մաֆիոզի մը աղջկան, եւ ակամայ ինքզինք կը գտնէ մաֆիայի աշխարհին մէջ...

◆ «ՊԱՅՍԵՆԹԵՆԻԸԼ ՄԷՆ» (Էսփաս. Էմփիր / Տիւն. Սոտեքօ., Մքալլէս 2001).- Հայր մը մարդամեքենայ մը կը նուիրէ իր զաւակներուն, որ երկար տարիներ ետք, կը սկսի մարդոց նման կենցաղ մը վարել:

◆ «ԱՄԵՐԻՔԸՆ ՊԻՈՒԹԻ» (Փլանէթ / Ապրաժ. Զուք. Փլազա. Թրիփոլի. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Երգիծական ֆիլմ մը Քեվըն Սփէյսիի դերակատարութեամբ, ուր ան իրեն շրջապատող անձերուն հետ ունեցած «վատ» յարաբերութիւնները, կ'ուզէ փոխել «լաւ»ի:

◆ «ԼԷՅՔ ՓԼԱՍԻՏ» (Էսփաս. Աբլանթիս. Կալաքսի. Մքալլէս 2001).- Անբնական բաներ կը պատահին Փլասիտ լիճին մէջ: Մարդիկ կ'անդամահատուին կամ բոլորովին կ'անհետանան: Բացայայտելու համար այս առեղծուածը, յատուկ քննիչ մը կը հասնի լիճ:

◆ «ԼԱՎ ՍԹԻՆՔՍ» (Մքալլէս 2001, Աբլանթիս. Էլիթ).- Առաջին նայուածքով մը Սէթ եւ Չելսի կը սիրահարին եւ կը սկսին կենակցիլ իրար հետ: Սակայն...

◆ «ՏԸ ՊԷՉԸԼԸՐ» (Փլանէթ/Ապրաժ. Զուք. Քասլիք. Քոնքորտ).- Ճիմի Շաննի մեծ հայրը, իր կտակին մէջ 100 միլիոն տոլար ձգած է իր թոռնիկին, այն պայմանով, որ պսակուի... յառաջիկայ 24 ժամուան մէջ:

◆ «ՏԱՊԸԼ ՃԵՓԸՐՏԻ» (Փլանէթ/Ապրաժ. Զուք. Քասլիք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Լեպեն եւ ամուսինը համերաշխ են իրարու հետ. հարուստ եւ սիրուած են բոլորէն: Ունին զաւակ մը, որուն կը պաշտեն: Սակայն մակոյկի մը վրայ հաճելի շաբաթավերջ մը անցընելու հաճոյքը կը վերածուի կոշմարի...

◆ «ԼԱՅՖ» (Քասլիք).- Էտի Մըրֆի եւ Մարթըն Լորընս սխալ ժամանակ սխալ վայր կը գտնուին, ուր մաֆիան եւ ոստիկանութիւնը բախումի մէջ էին: Կ'ամբաստանուին մարդասպանութեամբ եւ կը դատապարտուին... ցկեանս բանտարկութեան:

◆ «ԱՆՆԱ ԷՆՏ ՏԸ ՔԻՆԿ» (Էսփաս. Ամփիր / Տիւն. Սոտեքօ. Մքալլէս 2001, Կալաքսի. Սէնթ Էլի. Լաս Սալինաս)- Աննա (Ճուտի Ֆոսթըր) ուսուցչուհի մըն է, որ Սիամ կը մեկնի, թագաւորին զաւակներուն դասաւանդելու: Բայց... զուր տեղ չէ, որ «սէրը կոյր է» կ'ըսեն:

◆ «ՏԻՓ ԲԼՈՒ ՍԻ» (Փլանէթ / Ապրաժ. Զուք. Փլազա. Քոնքորտ. Սթարկէյթ).- Տարրալուծարանի մը մէջ Ալցայմըր հիւանդութեան բուժման համար փորձարկումներ կը կատարուին շնաձուկերու վրայ: Սակայն հաշիւները սխալ դուրս կու գան...

◆ «ՏԸ ԲՈՆ ՔՈԼԼԵՔԹԸՐ» (Ամփիր / Սոտեքօ, Էլիթ).- Ոճիր մը պատճառ կը դառնայ, որ երկու ոստիկաններ հետապնդումներ կատարեն, յայտնաբերելու համար «կմախքներ հաւաքող»ը:

◆ «ՏԸ ՈՒԸՐԼՏ ԻԶ ՆԱԹ ԻՆԱՖ» (Փլանէթ / Ապրաժ. Զուք. Քասլիք).- Ճէյմս Պոնտ դարձեալ պաստառի վրայ է, ուր այս անգամ ստանձնած է Էլեքթրա Քինկի (Սոֆի Մարսօ) կեանքի ապահովութիւնը:

◆ «ԱՄԵՐԻՔԸՆ ՓԱՅ» (Սթարկէյթ).- Արբունքի շրջանին մէջ գտնուող չորս երիտասարդներ սեռային արկածախնդրութիւններ կը փնտռեն...

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ- Քոնքորտ.- 738439 - Փլանէթ / Ապրաժ.- 292192 - Փլանէթ/Քասլիք.- 912503/4. Ամպասատ.- 217490 Էլիթ.- 840286 - Ամփիր / Սոտեքօ.- 61670 6/7 - Ֆրիուէյ.- 485590 - Քոլիզէ.- 342962 - Էսփաս.- 212526 - Սէնթ Էլի.- 406706 - Ամփիր / Տիւն.- 792123/4 - Ամփիր / Սոֆիլ.- 204080 - Սաժէս.- 562006/7 - Կալաքսի .- (05) 455182/3/4:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԹԼ. ԷԼ.
- 7:30.- Արաբ. լուրեր
- 8:00.- Եուրոնիուզ
- 8:30.- Կ. Գծ.
- 9:00.- Սուպիկի;
- 11:30.- Արաբ. լուրեր
- 11:35.- Տեղ. ֆիլմաշար
- 12:30.- Թատրոն
- 14:30.- Լիբանանեան լուրեր
- 15:00.- Տեղ. ֆիլմաշար
- 16:00.- Կենդանի գծանկար
- 17:00.- Սէւըմի Սթրիթ
- 17:30.- Ֆլէշ Ինֆօ
- 18:00.- Նուրա
- 19:00.- Վաւերագրական
- 19:30.- Արաբ. լուրեր
- 20:00.- Մըն Լուսնեան Ուալ Ալամ
- 20:30.- Քումպարս
- 21:30.- Մաժիքում Պըլ Խէյր
- 23:30.- Արաբ. լուրեր
- 00:00.- Վաւերագրական

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.
- 6:30.- Թէ. Էֆ. Ի լուրեր
- 7:15.- Շուֆ Ուա Իշթիրի
- 7:30.- Թելէ Մաթէն
- 9:30.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
- 10:00.- Մորիքօ Թի. Վի. Շոփինկ
- 11:30.- Քլիփս
- 12:00.- Մակայրին
- 13:00.- Քի Է Քի
- 13:45.- Շուֆ Ուա Իշթիրի
- 14:00.- Թէ. Էֆ. Ի լուրեր
- 14:45.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
- 15:15.- Աղանի Աղանի
- 16:15.- Մորիքօ Թի. Վի. Շոփինկ
- 16:30.- Ժամէ Տէօ Սան... Թուա
- 17:00.- Մինի Սթիւտիօ
- 18:00.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց
- 18:15.- Մէյքինկ Աֆ
- 19:00.- Քըլ Մէյլէ Ալլէ
- 20:00.- Արաբերէն Լուրեր
- 20:30.- Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Ֆրէնտծ»
- 21:15.- Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Մոտըլզ Ինք»
- 22:45.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց
- 23:00.- Մոթոր Շօ
- 23:30.- Ամ. երկար ժամ.՝ «Սեվըն Ախս»

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.
- 7:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
- 7:30.- Փինաքըլ Եուրոփ
- 8:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
- 8:30.- Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա
- 9:00.- Տեղական ֆիլմաշար
- 10:00.- Լիսանա Տիփլոմաթիք
- 10:30.- Նահարքում Սայիտ
- 13:30.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
- 14:00.- Ֆլէշ Նիուզ Սաթ
- 14:15.- Էսթրելիթա
- 15:15.- Մեքսիքական ֆիլմաշար
- 16:30.- Ուըրլտ Սփորթ
- 17:00.- Քիֆ Ու Լէյշ
- 18:00.- Ընթա Ուա Հազզաք
- 19:00.- Մորէլիա
- 20:00.- Արաբերէն լուրեր
- 20:30.- Էսմերալտա
- 21:35.- Պաաքեթպոլ
- 23:30.- Քոնսէր
- 00:00.- Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Հոմֆրոնթ»

ՄՈՒՍԹԱՔԲԱԼ.
- 7:00.- Ալամ Էլ Սապահ
- 13:00.- Ֆլէշ Ինֆօ
- 13:15.- Տալաս
- 14:00.- Արաբական ֆիլմաշար
- 15:00.- Արաբերէն լուրեր
- 15:15.- Արաբական ֆիլմաշար
- 16:30.- Ըպղար Ըքպար
- 17:00.- Կենդանի գծանկար՝ «Հըրիքէյնզ»
- 17:15.- Հայերէն լուրեր
- 17:40.- Ֆրանսերէն լուրեր
- 17:50.- Անգլերէն լուրեր
- 18:00.- Խաղ
- 19:00.- Արաբերէն ֆիլմաշար
- 20:00.- Արաբերէն լուրեր
- 20:30.- Ռուսում Մութահարիքա
- 20:35.- Վաւերագրական
- 21:30.- Խալիք Պըլ Պէյթ
- 23:30.- Եգիպտ. երկար ժապաւէն

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.
- 14:00.- Վաւերագրական
- 15:05.- Մութթաասար Մուֆիտ
- 17:00.- Ֆլէշ
- 18:00.- Ալ Շաթէր Ըլրպահ
- 18:45.- Նկարչութիւն
- 19:00.- Ալ Պիա
- 20:00.- Արաբերէն լուրեր
- 20:30.- Էն. Պի. Էն.
- 22:30.- Լուրեր
- 23:15.- Սփորթ

Հ1 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
- 09:00.- Հայլուր
- 09:20.- Հեռուստասերիալ «Սուրճ՝ կնոջ բուրմունքով»
- 10:15.- Իմ տունը
- 10:20.- Մանուկի երգարան
- 10:30.- Հեռուստասերիալ «Կարմիր ալպինիստներ»
- 11:00.- Հայրենասիրական երգեր
- 11:15.- Երաժշտութիւն Միւս Մենեակից
- 13:00.- Հայլուր
- 13:20.- Ռուպիքոն+
- 17:00.- Հայլուր
- 17:20.- Մեղամ. բացուիր
- 18:00.- Հեռուստասերիալ «Սուրճ՝ կնոջ բուրմունքով»
- 19:00.- 1 լուր
- 19:10.- Հեռուստալոտօ
- 20:00.- Շրջադարձ
- 20:25.- Արտակարգ ալիք
- 20:35.- Տուն- տունիկ
- 21:00.- Հայլուր
- 21:40.- Պրեմիերա
- 21:55.- Թոքումների դրս
- 23:40.- Հայլուր
- 00:00.- Կէս գիշերային ճեպընթաց
- 01:00.- Ռուպիքոն+

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կըրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

☆ **ԽՈՅ** (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Փոքր հարց մը մի չափազանցնէք: Այլապէս օրը կրնայ ընթանալ խաղաղ եւ հաճելի պայմաններու մէջ:

☆ **ՑՈՒԼ** (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Ձեր որոշած ծրագիրը պիտի չընդունուի, այսուհանդերձ՝ համբերութիւն, որովհետեւ վերջին խօսքը ձեզի պիտի պատկանի:

☆ **ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ** (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Կը յորդիք եռանդուն ապրումներով: Ձեր բազմատեսակ որոշումներէն մէկը իրագործեցէք. գոհունակութիւն պիտի զգաք:

☆ **ԽԵՑԳԵՏԻՆ** (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Ձեր պաշտօնակիցները հետաքրքրութեամբ պիտի քննեն ձեզ, թէ ձեր գործերը լաւ կը կատարէ՞ք: Ձեր կարգին աւարտեցէք ձեր ստանձնած պարտականութիւնները:

☆ **ԱՌԻՒԾ** (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Ձեր ծրագրին վրայ հաստատ մնացէք. հեռու մնացէք ձեր գործառնին մէջ գտնուող նախանձոտ անձէ մը: Եղէք դիւանագէտ եւ քաղաքավար:

☆ **ԿՈՅՍ** (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Պատասխանեցէք ձեզի ուղղուած հրաւէրի մը: Բարեկամներու կողմէ առաջարկուած այցելութեան մը կամ պտոյտի մը մասնակցեցէք: Այսպիսով պիտի ձերբազատիք ձեր միապաղաղ վիճակէն:

☆ **ԿՇԻՌՔ** (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Ճշգրիտ եղէք ձեր խոստումը եւ ժամադրութիւնը յարգելու, եթէ ոչ՝ պիտի ջղայնացնէք ձեր տնօրէնը կամ վարպետը, որ ձեր բարիքը կ'ուզէ:

☆ **ԿԱՐԻՃ** (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Պիտի յաջողիք լուծել շփոթ խնդիր մը: Ապրի՛ք... Օրը հաճելի պիտի անցնի:

☆ **ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ** (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

«Լաւ հաշիւները լաւ բարեկամութիւն կը ստեղծեն»: Պիտի յստակացնէք ձեր կապերը ձեր պաշտօնակիցներուն հետ՝ լուսաբանելով դրամական հարցի մը առնչութեամբ:

☆ **ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ** (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Ձեր հաշիւները, առեւտրական պայմանագրութիւնները լաւ պահեցէք: Բարեբախտաբար եռանդուն էք եւ լաւատես: Հետեւաբար օրը լաւ է:

☆ **ՋՐՀՈՍ** (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Օրը յարմար չէ ինքնաշարժ վարելու. լաւ է օգտագործել հանրային երթեւեկի միջոցները: Ուշադրութեամբ կատարեցէք ձեր գործերը:

☆ **ՁՈՒԿ** (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Ֆիզիքական սքանչելի վիճակի մէջ կը գտնուիք: Ձեր բարոյական կորովը նոյնպէս բարձր է: Օրը նպաստաւոր է հանդիպումներու:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

● Սոնիա Աղասարգիսեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Ելէճեան ընտանիք 20,000 լ.ո., Մարթա Մսըրեան 10,000 լ.ո., Յակոբ Ժամկոչեան եւ ընտանիք 10,000 լ.ո., Աղասարգիսեան քոյրեր 20,000 լ.ո., տիկին Լիւսի Ջղէյպ 10,000 լ.ո., Գրիգոր Մարտիկեան եւ ընտանիք 50$, Անիս եւ Ռոնալտ Գասպարեան 40$, Աքըլ Խալիլ 20,000 լ.ո., Ատիպ Խալիլ 20$, Ժոզէֆ Ղազզէ ընտանիք 20,000 լ.ո., Հայէք ընտանիք 20,000 լ.ո., Թամրազ ընտանիք 20,000 լ.ո., Լապաքէ ընտանիք 20,000 լ.ո., Լեւոն եւ Գարոլին Մարտիկեան 30,000 լ.ո., Արտաշէս Գազանճեան 30,000 լ.ո., Անթուան Սայէղ 20,000 լ.ո., Վազգէն Մսըրլեան 15,000 լ.ո. Կիւլենիա Խանճեան եւ ընտանիք 15,000 լ.ո., Սապա ընտանիք 25,000 լ.ո., Եուսէֆ Էլ Մաալուֆ ընտանիք 10$, Անթուան Ոսկորեան 15,000 լ.ո., Լիպան Սալիպա 10$, Փօլ Այանեան 30$:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

ԱՖՐԻԼ

BANKERS ASSURANCE SAL
NASCO KARAOGLAN GROUP

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿ

«ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԳՈՐԾԸ ՎԱՂՈՒԱՆ ՄԻ ՁԳԵՐ...»

MedNet

ԱՖՐԻԼ - ԱՖԷՏԻ ՇԷՆՔ, Բ. ՅԱՐԿ ՀԵՌ. 01/262231 - 01/242556-7

ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՔ
ԲԱՑԱՌԻԿ ՇՐՋԱՊՏՈՅՏՆԵՐ

1.- 17-20 Մարտ, ԿԻՊՐՈՍ, 215 տոլարէն սկսեալ:
2.- 17-22 Մարտ, ԿԻՊՐՈՍ, ՓՈՐ ՍԱՅԻՏ, ԳԱՀԻՐԷ պտոյտներով օդանաւ եւ նաւ, 340 տոլար:
3.- 31 Մարտէն 6 Ապրիլ, Հայաստանի մէջ ոսկերչական ցուցահանդէսին առիթով, լման պտոյտներով, նախաճաշ եւ ընթրիք 465 տոլար:
4.- 21-30 Ապրիլ, 10 օր Երեւան քրիստոնէութեան 1700ամեակին առիթով լման պտոյտներով նախաճաշ եւ ընթրիք, 555 տոլար:
5.- Ս. Զատիկի եւ 1700ամեակի առիթներով 21-24 Ապրիլ Հալէպ, Տէր Զօր եւ Մարկատէ, 79 տոլարէն սկսեալ:
6.- Ուրֆայի Հերոսամարտի 85ամեակի ոգեկոչման առիթով, 10-25 Օգոստոս, 15 օր Հայաստան եւ Ղարաբաղ, յիշատակի նուէրներով եւ 10 օր լման պտոյտներով 975 տոլար:
7.- Ամէն Կիրակի Դամասկոս եւ Սէտնայա 12 տոլար:
8.- Նորապսակներու մասնաւոր գիներով շրջապտոյտներ:
9.- Միութիւններու եւ դպրոցներու մասնաւոր զեղչեր:
10.- Նամակներու եւ ապրանքներու առաքում:
11.- Յարմար գիներով մեծ ու փոքր վարձու օթօքարներ:
Դիմել ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻ, հեռ. 01-261177, 265068, 01240654, 03-233978 գիշերները 01-258887 FAX 01-240654

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

● Հագուստեղէնի հաստատութիւն մը կարիքը ունի փորձառու վաճառող օրիորդներու. դիմել հեռ. 01-240440:

STUDIO Lantern

● Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ

Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

● ԼՕԽի Ջալքայի «Ա. Փափազեան» մասնաճիւղի հիմնադրութեան 20ամեակին առիթով կազմակերպուած պարահանդէսին, որ տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 26 Փետրուար 2000ին, «Ուայթ Թաուըր» պանդոկին մէջ, միութեան եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.- Տիկին Սիրուն Մանուկեան 1000$, ընկհ. Նայիրի Քէշիշեան 200$, տէր եւ տիկին Պօղոս Նիկոլեան 100$ եւ ընկհ. Անժէլ Կիւլիմեան 50,000 լ.ոսկի:

ARA TRAVEL IATA ԱՆԴԱՄ

ARMENIAN AIRLINESի SALES AGENT,

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ Կ'ԱՊԱՀՈՎԷ

ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ
ԵՒ ՀԱԼԷՊ - ԵՐԵՒԱՆ - ՀԱԼԷՊ

ARMENIAN AIRLINES ընկերութեան
● օդանաւային տոմսեր ● ապրանքի փոխադրութիւն

ԱՐԱ ԹՐԱՎԸԼ,
Պուրճ Համուտ, Նամակատան շէնք,
Հեռ. 266594 - 261296 : FAX: 261296

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

ՍԷՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀՆ Է

Librairie VOSKETAR Գրատուն ՈՍԿԵԴԱՐ

● Հայերէն, Արաբերէն, Անգլերէն և Ֆրանսերէն գիրքեր:
● Բառարաններ այլազան լեզուներով, ինչպէս նաեւ լեզու սորվեցնող գիրքեր:
● Մանկապատանեկան եւ Ընդհանուր Զարգացման գիրքեր:

ՈՍԿԵԴԱՐ Հայ գիրքերու տուն

Պուրճ Համուտ. Սբ. Փրկիչ եկեղեցւոյ կից Հեռ. 01/264750
P.O.Box 8877 Beirut - Lebanon

DPA Ad

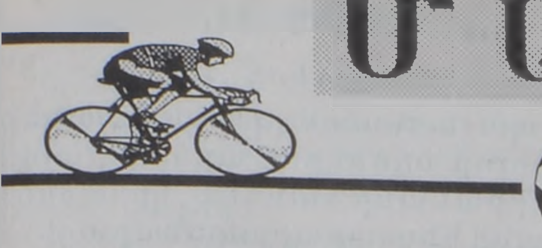

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

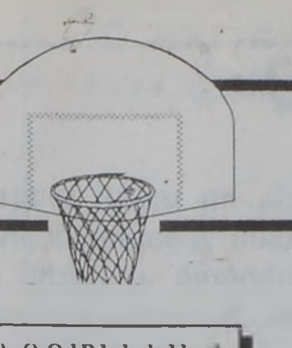

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

- ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՍԿՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ - ՎԱՂԸ Հ.Մ.Ը.Մ. - ԱՆՆԻՊԱԼ

Լիբանանի պասքեթպոլի 1999 - 2000 եղանակի ախոյեանութիւնը, որուն երթի եւ դարձի մրցումները աւարտած են արդէն, այսօր կը պատրաստուի երկրորդ հանգրուանին: Այլ խօսքով, առաջին վեց խումբերը կը սկսին *ֆայնըլ սիքսին*, իսկ 7 - 12րդ տեղերը գրաւած խումբերը իրենց կարգին կը սկսին «նոր» մրցաշարքի մը: Երկու պարագաներուն ալ մրցումները կը կատարուին երթ ու դարձի դրութեամբ եւ բոլորը կը մրցին իրարու դէմ:

Ֆայնըլ սիքսի մրցաշարքի աւարտին, առաջին երեք դիրքերը գրաւող խումբերը բնականաբար կը հանդիսանան առաջին, երկրորդ եւ երրորդ: Սակայն չորրորդ, հինգերորդ, վեցերորդ եւ վարի 6 խումբերուն առաջինը կը ճակատին իրարու դէմ՝ որոշելու համար ախոյեանութեան վերջնական չորրորդը, որմէ ետք կը սկսի *ֆայնըլ ֆորը*:

Բնականաբար վարի վեց խումբերուն մրցաշարքի աւարտին, վերջին երկու դիրքերուն վրայ աւարտողները կը փոխադրուին Բ. դասակարգ:

Այսօր, Անդրանիկ կը ճակատի Ռիատիի դէմ, Անդրանիկի դաշտին վրայ, ժամը 9:45ին, իսկ վաղը, Հ.Մ.Ը.Մ. իր առաջին մրցումը կը կատարէ Աննիպալի դէմ, Քահրապայի դաշտին վրայ, ժամը 7:30ին:

Ստորեւ երկրորդ հանգրուանի մրցումներուն ամբողջական յայտագիրը (երթ ու դարձ).

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 7 ՄԱՐՏ	ԴԱՇՏ	ԺԱՄ
Միկիարա - Սատաքա	Սանթրալ	7:30
Անդրանիկ - Ռիատի	Անդրանիկ	9:45
Թատամոն - Ռուկէր	Ֆուատ Շեհապ	9:45
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 8 ՄԱՐՏ		
Հ.Մ.Ը.Մ. - Աննիպալ	Քահրապա	7:30
Շապապ Սուր - Քահրապա	Թատտոտ	7:30
Շանվիլ - Սաժէս	Սանթրալ	7:30
ՇԱԲԱԹ, 11 ՄԱՐՏ		
Անդրանիկ - Թատամոն	Անդրանիկ	4:00
Շանվիլ - Ռիատի	Սանթրալ	4:00
ԿԻՐԱԿԻ, 12 ՄԱՐՏ		
Սաժէս - Ռուկէր	Ղազիր	6:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 14 ՄԱՐՏ		
Ռիատի - Սաժէս	Ռիատի	9:45
Քահրապա - Աննիպալ	Քահրապա	7:30
Թատամոն - Շանվիլ	Ֆուատ Շեհապ	9:45
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 15 ՄԱՐՏ		
Միկիարա - Հ.Մ.Ը.Մ.	Սանթրալ	6:00
Շապապ Սուր - Սատաքա	Թատտոտ	7:30
Ռուկէր - Անդրանիկ	Ռուկէր	7:30
ՇԱԲԱԹ, 18 ՄԱՐՏ		
Սատաքա - Քահրապա	Սատաքա	6:00
Ռիատի - Թատամոն	Ռիատի	4:00
Ռուկէր - Շանվիլ	Ռուկէր	4:00
ԿԻՐԱԿԻ, 19 ՄԱՐՏ		
Հ.Մ.Ը.Մ. - Շապապ Սուր	Քահրապա	6:00
Սաժէս - Անդրանիկ	Ղազիր	6:00
Աննիպալ - Միկիարա	Զահլէ	6:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 21 ՄԱՐՏ		
Թատամոն - Սաժէս Ֆուատ	Շեհապ	9:45
Շանվիլ - Անդրանիկ	Սանթրալ	9:45
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՄԱՐՏ		
Ռիատի - Ռուկէր	Ռիատի	7:30
ՇԱԲԱԹ 25 ՄԱՐՏ		
Սաժէս - Շանվիլ	Ղազիր	6:00
Ռիատի - Անդրանիկ	Ռիատի	4:00
Ռուկէր - Թատամոն	Ռուկէր	4:00
ԿԻՐԱԿԻ 26 ՄԱՐՏ		
Սատաքա - Հ. Մ. Ը. Մ.	Սատաքա	4:00
Քահրապա - Միկիարա	Քահրապա	6:00
Աննիպալ - Շապապ Սուր	Զահլէ	6:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՄԱՐՏ		
Հ. Մ. Ը. Մ. - Քահրապա	Քահրապա	7:30
Շապապ Սուր - Միկիարա	Թատտոտ	6:00
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՄԱՐՏ		
Սատաքա - Աննիպալ	Սատաքա	21:45
ՇԱԲԱԹ 1 ԱՊՐԻԼ		
Աննիպալ - Հ. Մ. Ը. Մ.	Զահլէ	6:00
Քահրապա - Շապապ Սուր	Քահրապա	4:00
Սատաքա - Միկիարա	Սատաքա	4:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ԱՊՐԻԼ		
Աննիպալ - Քահրապա	Զահլէ	6:00
Սատաքա - Շապապ Սուր	Սատաքա	7:30
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ԱՊՐԻԼ		
Հ. Մ. Ը. Մ. - Միկիարա	Քահրապա	6:00
ՇԱԲԱԹ 8 ԱՊՐԻԼ		
Շապապ Սուր - Հ. Մ. Ը. Մ.	Թատտոտ	4:00
Քահրապա - Սատաքա	Քահրապա	4:00
Միկիարա - Աննիպալ	Սանթրալ	4:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ԱՊՐԻԼ		
Հ. Մ. Ը. Մ. - Սատաքա	Քահրապա	20:30
Միկիարա - Քահրապա	Սանթրալ	20:30
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 ԱՊՐԻԼ		
Շապապ Սուր - Աննիպալ	Թատտոտ	9:45
ՇԱԲԱԹ 15 ԱՊՐԻԼ		
Միկիարա - Շապապ Սուր	Սանթրալ	4:00
Աննիպալ - Սատաքա	Զահլէ	4:00
ԿԻՐԱԿԻ 16 ԱՊՐԻԼ		
Քահրապա - Հ. Մ. Ը. Մ.	Քահրապա	6:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ԱՊՐԻԼ		
Թատամոն - Անդրանիկ	Ֆուատ Շեհապ	9:45
Ռիատի - Շանվիլ	Ռիատի	9:45
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ԱՊՐԻԼ		
Ռուկէր - Սաժէս	Ռուկէր	7:30
ՇԱԲԱԹ 22 ԱՊՐԻԼ		
Սաժէս - Ռիատի	Ղազիր	4:00
Անդրանիկ - Ռուկէր	Անդրանիկ	4:00
Շանվիլ - Թատամոն	Սանթրալ	4:00
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ԱՊՐԻԼ		
Անդրանիկ - Սաժէս	Անդրանիկ	9:45
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ԱՊՐԻԼ		
Թատամոն - Ռիատի	Ֆուատ Շեհապ	9:45
Շանվիլ - Ռուկէր	Սանթրալ	9:45
ՇԱԲԱԹ 29 ԱՊՐԻԼ		
Ռուկէր - Ռիատի	Ռուկէր	4:00
Անդրանիկ - Շանվիլ	Անդրանիկ	4:00
ԿԻՐԱԿԻ 30 ԱՊՐԻԼ		
Սաժէս - Թատամոն	Ղազիր	6:00

ՉԵՄՓԻԸՆԶ ԼԻԿ

ԱՅՍՕՐ՝ ՓՈՐԹՕ - ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ ԵՒ ՊՈՐՏՕ - ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ ՏԱՔ ՃԱԿԱՏՈՒՄՆԵՐ

«Չէմփիընզ Լիկ»ի Բ. հանգրուանի դարձին այսօր տեղի կ'ունենան չորս ճակատումներ Ա. եւ Բ. խմբակներէն ներս, իսկ վաղը չորս մրցումներ՝ Գ. եւ Դ. խմբակներէն ներս:

Ա. խմբակէն ներս, Փորթօ, որ անցեալ շաբաթ 4 - 2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրելէ ետք Պարսելոնայէն՝ պարագլուխի իր դիրքը վիջած էր սպանական կազմին, այսօր հիւր պիտի ունենայ մարզիչ Լուիս Վան Կաալի կազմը:

Փորթոյի մարզիչ Ֆերնանտօ Սանթոս մրցումին նախօրեակին կ'ակնկալէ, որ իր կազմը պիտի յաջողի վրէժ լուծել, ոչ թէ անոր համար, որ մրցումը տեղի պիտի ունենայ Փորթուգալի մէջ, այլ որովհետեւ անոր կազմին կարգ մը հիմնական մարզիկները ապաքինած ըլլալով պիտի կարենան դաշտ ներկայանալ:

Միջնապահ Ռուի Պարոս, որ հինգ ամիսէ ի վեր բացակայ է դաշտերէն վիրաւոր ըլլալով, կը վերադառնայ այս կարեւոր մրցումին: Սակայն Փորթոյի խմբապետ եւ յետսապահ Ժորժ Քոսթա կախակայուած ըլլալով պիտի չկարենայ դաշտ ներկայանալ:

Պարսելոնա կախակայուած մարզիկ չունի, սակայն ունի վիրաւոր մարզիկներ, որոնց կարգին են՝ Լուիս Էնրիքէ Մարթինէզ եւ Պուտրվին Զենտէն: Անցեալ շաբթուան մրցումէն բացակայած (կախակայուած) հոլանտացի յառաջապահ Փաթրիք Քլուիվէրթ կը վերադառնայ այսօրուան մրցումին:

Պարսելոնա, որ այժմ մէկ կէտի առաւելութիւն ունի Փորթոյի վրայ, յաղթանակի պարագային գրեթէ ապահոված պիտի ըլլայ քառորդ աւարտականի իր տոմսը:

Նոյն խմբակէն ներս երկրորդ մրցումը այդքան ալ հետաքրքրական չէ, որովհետեւ Սփարթա Փրակայի եւ Հերթա Պերլինի յոյսերը՝ հասնելու համար յաջորդ հանգրուան՝ չնչին են: Հիւրընկալ Սփարթա Փրակա ունի միայն մէկ կէտ, իսկ Հերթա Պերլին՝ երկու:

Սփարթայի մարզիչ Իվան Հաւէք հակառակ անոր, որ կ'ընդունի թէ իր կազմը դժուար մրցում մը ունի կատարելիք, սակայն կ'աւելցնէ, որ իր կազմը մրցաշարքէն դուրս մնացած չի սեպուիր:

Գերմանական կազմէն պիտի բացակայի միջնապահ Սեպասթիան Տէյլըր (կախակայուած): Շատ հաւանաբար հիւր կազմէն բացակայի նաեւ յառաջապահ Միքայէլ Փրից (վիրաւոր). դաշտ չներկայանալու պարագային ան պիտի փոխարինուի իրանցի միջազգային մարզիկ Ալի Տայէով:

Բ. ԽՄԲԱԿ

Խմբակին պարագլուխի դիրքը գրաւող Մանչեսթըր Եունայթըտ, որ վերջին դիրքը գրաւող Պորտոյի հիւրը պիտի ըլլայ, շատ հաւանաբար դժուարութիւններու առջեւ գտնուի, որովհետեւ իր կարգին Պորտօ վրէժ մը ունի լուծելիք: Անցեալ շաբաթ ֆրանսական կազմը 2 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրած էր «Օլտ Թրէֆորտ»ի մէջ:

Սակայն Պորտոյի մարզիչ Էլի Պոփ կրնայ դժուարութիւններու առջեւ գտնըւիլ, որովհետեւ ան ունի բացակայ մարզիկներ: Յետսապահ Հերվէ Ալիքարթէ կախակայուած է, իսկ Տաւիտ Ժեմալի եւ փլէյմէյքըր Քորանթէն Մարթինզ վիրաւոր են: Անոնցմէ բացի դաշտ պիտի չկարենան ներկայանալ նաեւ Քրիսթոֆ Տիկարի, Քրիսթոֆ Սանչէզ եւ Սիլվէն Լէկվէնսքի, որովհետեւ անոնք ձմեռնային արձակուրդին միայն փոխանցուեցան Պորտոյի, հետեւաբար իրաւունք չունին մասնակցելու «Չէմփիընզ Լիկ»ին:

Մանչեսթըր Եունայթըտ չունի կախակայուած մարզիկ, սակայն մարզիչ Ալեքս Ֆերկըսըն մտահոգ է միայն միջնապահ Փօլ Սքոլզով, որ վիրաւոր է: Ան անցեալ շաբաթ ալ դաշտ չէր ներկայացած:

Երկրորդ մրցումը իրարու դէմ պիտի հանէ պարագլուխի դիրքը գրաւող Ֆիորենթինան եւ 3րդ դիրքը գրաւող Վալենսիան: Մրցումը տեղի պիտի ունենայ Սպանիոյ մէջ: Իտալական կազմը, որ այժմ մէկ կէտի առաւելութիւն ունի Մանչեսթըրի վրայ, պիտի փորձէ ամուր մնալ պարագլուխի դիրքին վրայ, որովհետեւ հաւասարութեան մը պարագային, անիկա կրնայ կորսնցնել զայն, անշուշտ եթէ Մանչեսթըր յաղթական վերադառնայ «Փարք Լէսքիր»էն:

Հակառակ շաբաթ մը առաջ Ֆիորենթինայէն կրած պարտութեան (1 - 0), Վալենսիայի մարզիչ Հեքթոր Քուփըր իր կազմը պիտի պահէ անփոփոխ: Միակ փոփոխութիւնը պիտի ըլլայ այն, որ նախապէս կախակայուած խմբապետ Կայզքա Մենտիեթա պիտի վերադառնայ դաշտ: Ան դաշտ պիտի ներկայանայ սպանացի միջազգային նախկին մարզիկ Միլայի փոխարէն, որ վիրաւոր է:

Մարզիչ Ճիովանի Թրափաթոնիի կազմը դաշտ պիտի ներկայանայ առանց իր հիմնական բերդապահին՝ Ֆրանչեսքօ Թոլտոյին, որ կախակայուած է: Անոր փոխարէն դաշտ պիտի ներկայանայ պահեստի բերդապահ Ճիուզեփէ Թակլիաթելան: Կապրիէլ Պաթիսթութա թէեւ վիրաւորուած է, սակայն ան նկատի առնուած է մարզիչին կողմէ: Դաշտ չկարենալ ներկայանալու պարագային, ան պիտի փոխարինուի Ապէլ Պալպոյով:

Ստորեւ՝ այսօրուան եւ վաղուան մրցումներուն յայտագիրը. բոլոր մրցումները տեղի պիտի ունենան ժամը 21:45ին՝ Պէյրութի ժամով.

●ԱՅՍՕՐ

(Ա. խմբակ)

Փորթօ (Փորթուգալ) - Պարսելոնա (Սպանիա)

Սփարթա Փրակա (Չեխիա) - Հերթա Պերլին (Գերմանիա)

(Բ. խմբակ)

Պորտօ (Ֆրանսա) - Մանչեսթըր Եունայթըտ (Անգլիա)

Վալենսիա (Սպանիա) - Ֆիորենթինա (Իտալիա)

●ՎԱՂԸ

(Գ. խմբակ)

Պայէրն Միւնիխ (Գերմանիա) - Ռէալ Մատրիտ (Սպանիա)

Ռոզենպորկ (Նորվեկիա) - Տինամօ Քիեւ (Ուքրանիա)

(Դ. խմբակ)

Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ (Հոլանտա) - Լացիօ Ռոմա (Իտալիա)

Չելսի (Անգլիա) - Մարսէյ (Ֆրանսա)

ՍՊԱՆԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՓՈՐԹԻՒՕ ՔՈՐՈՒՆԱ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 27րդ հանգրուանին, պարագլուխի դիրքը գրաւող Տեփորթիւօ Քորունա 1-0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ այս եղանակին Ա. դասակարգ բարձրացած Մալակայի դաշտէն, կրելով եղանակի իր 8րդ պարտութիւնը: Մրցումին «որբ» կոլը նշանակուեցաւ 3րդ վայրկեանին, շնորհիւ Տարիօ Սիլվայի:

Ալաւէս բարձրացաւ 2րդ դիրք, 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Ռայօ Վայեքանոյի դաշտէն: Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք այժմ Ալաւէս չորս կէտով ետ կը մնայ Տեփորթիւօ Քորունայէն: Օսքար Թելէզ նշանակեց մրցումին միակ կոլը (70րդ):

Պարսելոնա բարձրացաւ 3րդ դիրք, իր դաշտին՝ «Նուքամփ»ի մէջ 4-0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնելէ ետք Նումանսիան (13րդ): 65 հազար համակիրներու ներկայութեան Կաբրի Կարսիա (28րդ), Տէնի Կարսիա (61րդ եւ 76րդ) եւ Լուիս Ֆիկօ (85րդ) նշանակեցին Պարսայի չորս անպատասխան կոլերը:

Ռէալ Մատրիտ չկրցաւ յաղթական վերադառնալ նախավերջին դիրքը գրաւող Ռէալ Օվիետոյի դաշտէն եւ 1-1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց անոր հետ: Ռաուլ Կոնզալէզ նշանակեց մայրաքաղաքի կազմին կոլը (75րդ), իսկ աւարտէն եօթը վայրկեան առաջ Խուան Կոնզալէզ՝ Օվիետոյի հաւասարութեան կոլը:

Ռէալ Սարակոսա 1-1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Մայորքայի հետ (8րդ), այս վերջինին դաշտին վրայ: Մրցումը սակայն վերջ գտաւ երեք մարզիկներու դաշտէն վտարումով (երկուքը՝ Սարակոսայէն): Քարլոս Տոմինկէզ նշանակեց Մայորքայի, իսկ Անտեր Կարիթանօ՝ Սարակոսայի կոլը:

Աթլեթիքօ Պիլպաօ նահանջեց 9րդ դիրք, 2-0 արդիւնքով պարտուած հեռանալէ ետք Վալենսիայի դաշտէն (6րդ): Աթլեթիքոյի երկու մարզիկները՝ Թիքօ Մարթինէզ եւ Քարլոս Կարսիա յաջորդաբար 51րդ եւ 89րդ վայրկեաններուն կարմիր քարտ ստացան: Օսքար Կարսիա (83րդ) եւ Քլաուտիօ Լոփէզ (88րդ) նշանակեցին Վալենսիայի կոլերը:

Ստորեւ՝ 27րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Աթլեթիքօ Մատրիտ - Ռէալ Պեթիս	0-0
Սելթա Վիկօ - Ռասինկ Սանթանտեր	2-0
Մալակա - Տեփորթիւօ Քորունա	1-0
Ռայօ Վայեքանօ - Ալաւէս	0-1
Մայորքա - Ռէալ Սարակոսա	1-1
Ռէալ Սոսիետատ - Էսփանիոլ	1-0
Սեւիլլա - Ռէալ Վայատոլիտ	0-1
Պարսելոնա - Նումանսիա	4-0
Ռէալ Օվիետօ - Ռէալ Մատրիտ	1-1
Վալենսիա - Աթլեթիքօ Պիլպաօ	2-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Տեփորթիւօ Քորունա	49 (46-33)
2.- Ալաւէս	45 (32-27)
3.- Պարսելոնա	44 (52-34)
4.- Ռէալ Սարակոսա	44 (45-29)
5.- Ռէալ Մատրիտ	44 (45-39)
....	
18.- Աթլեթիքօ Մատրիտ	31 (38-42)
19.- Ռէալ Օվիետօ	29 (27-42)
20.- Սեւիլլա	23 (29-42)

ՖՈՐՄԻՒԼԱ 1

2000Ի ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՍԿՍԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԿԻՐԱԿԻ

Յառաջիկայ Կիրակի, 12 Մարտին, կը սկսի Ֆորմիւլա 1ի 2000ի աշխարհի ախոյեանութիւնը, որ կ'ընդգրկէ 17 հանգրուան: Առաջին հանգրուանը, Կիրակի օր, պիտի ըլլայ Աւստրալիոյ (Մելպուռն) կրան փրին, իսկ վերջինը՝ 22 Հոկտեմբերին, Մալեզիոյ (Քուալա Լամփուր) կրան փրին:

Այս տարուան պայքարը կը սպասուի, որ դարձեալ տեղի ունենայ գերմանացի Մայքըլ Շումախըրի (Ֆեռարի) եւ աշխարհի ախոյեան ֆինլանտացի Միքա Հաքինէնի (Մաքլարըն) միջեւ: Ինչ կը վերաբերի ինքնաշարժներուն, ապա Ֆեռարիի եւ Մաքլարընի կողքին այժմ կը խօսուի Ճորտընի մասին, իսկ այս տարի առաջին անգամ ըլլալով փիսթ իջնող Ժակուար կը նկատուի աութսայտըր մը: Ժակուար հարիւր տոկոս բրիտանական է, տրուած ըլլալով որ անոր երկու վարորդները եւս բրիտանացի են՝ Էտի Ըրվայն եւ Ճոնի Հերպըրթ:

Մաքլարընի վարորդները կը մնան նոյները՝ ֆինլանտացի Միքա Հաքինէն եւ բրիտանացի Տէյվիտ Քուլթարտ, մինչ Ֆեռարի փոխած է իր մէկ վարորդը եւ Շումիի կողքին պիտի վարէ պրազիլցի Ռուպէնս Պարիքելլօ (Ըրվայնի փոխարէն):

Այս տարուան նորութիւններէն մէկն է նաեւ Միացեալ Նահանգներու կրան փրին, որ տեղի կ'ունենայ առաջին անգամ ըլլալով: Փիսթը պիտի ըլլայ Ինտիանափոլիսի հանրածանօթ վազքուղին, որուն վրայ կը կատարուին ինտի քարի ախոյեանութիւններ:

Ստորեւ՝ 11 ընկերութեանց 22 վարորդներուն անուանացանկը.

ՄԱՔԼԱՐԸՆ

Միքա Հաքինէն (Ֆինլանտա), 31 տարեկան

Տէյվիտ Քուլթարտ (Բրիտանիա), 28 տարեկան

ՖԵՌԱՐԻ

Միքայէլ Շումախըր (Գերմանիա), 29 տարեկան

Ռուպէնս Պարիքելլօ (Պրազիլ), 27 տարեկան

ՈՒԻԼԻԸՄՍ

Ռալֆ Շումախըր (Գերմանիա), 24 տարեկան

Ճենսըն Պութօն (Բրիտանիա), 20 տարեկան

ՃՈՐՏԸՆ

Հայնց - Հարալտ Ֆրենցըն (Գերմանիա), 32 տարեկան

Եարնօ Թրուլլի (Իտալիա), 25 տարեկան

ԺԱԿՈՒԱՐ

Էտի Ըրվայն (Բրիտանիա), 34 տարեկան

Ճոնի Հերպըրթ (Բրիտանիա), 35 տարեկան

ՓՐՈՍԹ

Ժան Ալեզի (Ֆրանսա), 35 տարեկան

Նիք Հայտֆելտ (Գերմանիա), 22 տարեկան

ՊԵՆԵԹՈՆ

Ճիանքարլօ Ֆիզիքելլա (Իտալիա), 27 տարեկան

Ալեքսանտր Վուրց (Աւստրիա), 26 տարեկան

ՊԱՐ

Ժաք Վիլնեօվ (Քանատա), 28 տարեկան

Ռիքարտօ Զոնթա (Պրազիլ), 23 տարեկան

ԱՐՈԶ

Փետրօ Տը Լա Ռոզա (Սպանիա), 29 տարեկան

Ճոս Վերսթափըն (Հոլանտա), 28 տարեկան

ՍԱՈՒՊԸՐ

Միքա Սալօ (Ֆինլանտա), 33 տարեկան

Փետրօ Տինիզ (Պրազիլ), 29 տարեկան

ՄԻՆԱՐՏԻ

Կասթոն Մեցաքանէ (Արժանթին), 24 տարեկան

Մարկ Ժենէ (Սպանիա), 25 տարեկան

Ստորեւ՝ 2000ի ախոյեանութեան յայտագիրը.

12 Մարտ.- Աւստրալիա (Մելպուրն)
26 Մարտ.- Պրազիլ (Սաօ Փաուլօ)
9 Ապրիլ.- Սան Մարինօ (Իմոլա)
23 Ապրիլ.- Բրիտանիա (Սիլվըրսթոն)
7 Մայիս.- Սպանիա (Պարսելոնա)
21 Մայիս.- Եւրոպա (Նիւրպուրկրինկ, Գերմանիա)
4 Յունիս.- Մոնաքօ (Մոնթեքարլօ)
18 Յունիս.- Քանատա (Մոնրէալ)
2 Յուլիս.- Ֆրանսա (Մանյի Քուր)
16 Յուլիս.- Աւստրիա (Սփիլպըրկ)
30 Յուլիս.- Գերմանիա (Հոքընհայմ)
13 Օգոստոս.- Հունգարիա (Պուտափեշթ)
27 Օգոստոս.- Պելճիքա (Ֆրանքորշան)
10 Սեպտեմբեր.- Իտալիա (Մոնզա)
24 Սեպտեմբեր.- Միացեալ Նահանգներ (Ինտիանափոլիս)
8 Հոկտեմբեր.- Ճափոն (Սուզուքա)
22 Հոկտեմբեր.- Մալեզիա (Քուալա Լամփուր)

ԼԵՎԱՄԻ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Անցեալ շաբաթավերջին Լ. եւ Ս. Յակոբեան Ազգային քոլէճի դաշտին վրայ տեղի ունեցան Հ.Մ.Ը.Մ.ի ԼԵՎԱՄի պասքեթպոլի մրցումները, ինչպէս նաեւ ֆութպոլի մրցում մը՝ Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ:

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

●ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

Ս. Յակոբեան - Թորոսեան 16 - 4 (միջակ աղջիկներ)

Կ. Բ. Վարժարան - Թորոսեան 33 - 23 (միջակ տղաք)

Ճեմարան - Նուպարեան - Խրիմեան 21 - 6 (միջակ աղջիկներ)

Ճեմարան - Կ.Բ.Վ. 33 - 22 (մեծ աղջիկներ)

Ս. Հռիփսիմեանց - Սոֆիա Յակոբեան 31 - 32 (մեծ աղջիկներ)

Ճեմարան - Կ.Բ.Վ. 50 - 23 (մեծ տղաք)

●ՖՈՒԹՊՈԼ

Սոֆիա Յակոբեան - Եղիշէ Մանուկեան 7 - 0

ԿՈՉ

Սիրելի՛ հայորդիներ,

Մամուլէն ծանօթ էք արդէն, որ տեղի տալով թուրք պետութեան, քաղաքական շրջանակներուն եւ մամլոյ բեմերուն շղթայազերծած արշաւին ու ճնշումներուն՝ 24 Փետրուարին, Ֆրանսայի Ծերակոյտը (Սենա) հրաժարեցաւ Հայկական Ցեղասպանութիւնը իր օրակարգին վրայ գրանցելէ: 6 համախոհ երեսփոխաններու քուէներուն դիմաց բարձրացած 14 «ոչ»երը ճի՛շդ է որ յաջողեցան ձախողութեան դատապարտել Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչումը առաջադրող բանաձեւը քննարկելու առաջարկը, բայց ձախողեցան ամբողջական իրճուանք պատճառել ցեղասպան թուրքին, որովհետեւ «Ֆրանսայի Ծերակոյտին մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը մերժուած է, բայց տակաւին փակուած չէ՛», ինչպէս իրաւացիօրէն հաստատեց Ծերակոյտի ըլեւմտական յանձնաժողովի փոխնախագահ Մարի Քոլ Պոտոն:

Հայկական Ցեղասպանութեան պատմական իրաւացիութիւնը ճանչցող Ֆրանսայի խորհրդարանի 29 Մայիս 1998ի քաջ որոշումէն ետք, դժբախտաբար, Փարիզ անգամ մը եւս տեղի տուաւ թրքական ճնշումներուն եւ նահանջեց… հրապարակ նետելով ո՛չ մէկ տրամաբանութիւն ճանչցող պատրուակներ:

Այո՛, թուրք ղեկավարներու «զգուշացում»ներն ու ազդարարութիւնները տուին իրենց «պտուղը» եւ առժամաբար կորսնցուցինք ճակատամարտ մը: Բայց երբե՛ք՝ պատերազմը: Ո՛չ մէկ կասկած, որ Հայ Դատի երկարաշունչ պայքարը նաեւ կ՚ենթադրէ նման ցնցումներ, որոնք չեն կրնար եւ պիտի՛ չանդրադառնան մեր աներեր վճռակամութեան վրայ: Երբե՛ք եւ ո՛չ մէկ ձեւով:

Մենք պիտի շարունակենք պայքարը: Ազգո՛վին: Ամէն մակարդակի վրայ: Նա՛եւ՝ նամակարշաւով: Հետեւաբար, կոչ կ՚ուղղենք ձեզի, սիրելի հայորդիներ, որ E-Mail-ի միջոցաւ ձեր բողոքի ձայնը լսելի դարձնէք Ֆրանսայի ծերակուտականներուն՝ պահանջելով սրբագրել գործուած սխալը:

Իւրաքանչիւր նամակ՝ նահատակի մը բողոքն է: Իւրաքանչիւր բողոք՝ հրաւէր արդարութեան: Էճեւիտներու «զգուշացում»ները չեն կրնար խեղդել արդարութեան ձայնը, երբ արթուն են պահակները:

Ուրեմն, տէր կանգնինք մեր կոչումին ու դատին եւ ա՛լ աւելի լսելի դարձնենք մեր միլիոնաւոր նահատակներուն ձայնը:

ԾԱՆՕԹ. - Ծերակուտականներուն խմբագրուած պատրաստ նամակներ եւ Ֆրանսայի Սենայի անդամներուն E-Mail-ի հասցէները կրնաք գտնել «Կայծեր»ի Website-ի վրայ (www.gaydzer.com).

Հ.Յ.Դ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՄԱՐՄԻՆ

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՍՑԷՆԵՐ*

1. *Christian Poncelet* (Président du Sénat) : *c.poncelet@senat.fr*
2. *Alain Méar* (Directeur de Cabinet) : *a.mear@senat.fr*
3. *Nicolas de la Grandville* (Conseiller pour les affaires étrangères) : *n.delagrandville@senat.fr*

Pour l'Union Centriste *uc@senat.fr*
a l'attention de
1. *Jean Arthuis* (Président du groupe)
2. *Xavier de Villepin* (Président de la Comission des Affaires Etrangères)
3. *Jean Faure* (Vice Président du Sénat)
4. *Alain Lambert* (Président de la Commission des Finances)

Pour Le Rassemblement Pour la République *rpr@senat.fr*
a l'attention de
1. *Josselin de Rohan* (Président du groupe)
2. *Jacques Valade* (Vice Président du Sénat)
3. *Adrien Gouteyron* (Président de la Commission des Affaires Culturelles)
4. *Hubert Haenel* (Président de la Delegation du Sénat pour l'Union Européenne

Pour Le Rassemblement Démocratique et Social Européen *rdse@senat.fr*
a l'attention de
1. *Guy Cabanel* (Président du groupe)
2. *Paul Girod* (Vice Président de Sénat)
3. *Jean Francois-Poncet* (Président de la Commission des Affaires Economique et du Plan)

Pour Les Républicains et Indépendants *ri@senat.fr*
a l'attention de
1. *Henri de Raincourt* (Président du groupe)
2. *Gerard Larcher* (Vice Président de Sénat)
3. *Jean Delaneau* (Présidente de la Commision des Affaires Sociales)

Pour Les Non Inscrits *usni@senta.fr*
a l'attention de
1. *Phillipe Adnot* (Delegué des Non Inscrits)

* Նկատի առնուած են բանաձեւին դէմ քուէարկող խմբաւորումներուն հասցէները

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԵՑ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

այս տեղեկութիւնները ստանալու ազգային պատկերասփիւռէն: Նախագահ Քոչարեան, սակայն, նկատել տուաւ, որ ասուլիսին վեց վայրկեանի փոխարէն կարելի էր տրամադրել երեք վայրկեան միայն: Հետեւաբար, հարցը յաւելեալ երեք վայրկեանի մասին է եւ եթէ այս երեք վայրկեանն է, որ կը խանգարէ 27 Հոկտեմբերի դէպքին քննութիւնները եւ առիթ կը ստեղծէ նմանօրինակ անհեթեթ յայտարարութեան, ապա իրավիճակը երկիրին մէջ իրաւ տագնապալի է: Ասիկա կ՚ենթադրէ, որ «քաղաքական այս ուժը չունի քաղաքական հոտառութիւն եւ չունի այն ղեկավարը, որ ըսէր՝ յարգելի բարեկամներ ի՞նչ կ՚ընէք»:

Նախագահ Քոչարեան նկատել տուաւ, որ այս հարցը ամբողջութեամբ չի վերաբերիր ժողովրդական կուսակցութեան, որովհետեւ նախաձեռնութիւնը իրենց կողմէ չէ եղած: Ան նաեւ ըսաւ, որ հարցը լրջօրէն պիտի քննարկեն նաեւ կուսակցութեան շարքերը, ֆրակցիաները, որովհետեւ յայտարարութեան մասին այդ մակարդակով քննարկումներ չեն կատարուած:

Նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ պէտք է մտածենք երկրին ապագային եւ միջազգային հանրային կարծիքի մասին: «Ի՞նչ կը մտածեն մեր մասին», հարց տուաւ ան:

Նախագահ Քոչարեան նկատել տուաւ, որ նախագահի անձնակազմին ղեկավարը կը նշանակուի նախագահին կողմէ եւ անհասկնալի նկատեց անոր մասին հնչած պահանջները: Նախագահ Քոչարեան նշեց, որ չի կրնար լուրջ մօտեցում չունենալ այս երեւոյթին հանդէպ, որ խիստ մտահոգիչ է:

Անդրադառնալով 27 Հոկտեմբերի դէպքին քննութիւններուն, նախագահ Քոչարեան յայտնեց, որ նախնական քննութիւններու մարմինին ղեկավարը իրեն ոչ մէկ բողոք ներկայացուցած է մարմինին վրայ ճնշումներու ուղղութեամբ: Ան սակայն ըսաւ, որ կայ հանրային կարծիքին ճնշումը, իսկ քննչական մարմինները պէտք է աշխատին այս պայմաններուն մէջ, երբ երկրին մէջ կայ խօսքի ազատութեան եւ ժողովրդավարութեան սկզբունքները, ինչպէս նաեւ կան մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան տեղական եւ միջազգային կազմակերպութիւններ, որոնց հետ պէտք է հաշուի նստիլ: «Ասիկա է մեր ընտրած ուղղութիւնը, որ կրնայ մտահոգութիւններ ստեղծել, սակայն այլընտրանք չունինք», ըսաւ ան:

Նախագահ Քոչարեան նշեց, որ ազգային պատկերասփիւռին մասին օրէնքի մշակումով եւ որդեգրումով կարելի է փարատել նմանօրինակ հարցեր, թէ անիկա որուն վերահսկողութեան տակ կը գտնուի:

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

որպէսզի լուսաբանէն երկրին մէջ տեղի ունեցող գործընթացները: Ան մտահոգութիւն յայտնեց, որ ներքին քաղաքական լարուածութիւնը յղի է նոր ցնցումներու կարելիութեամբ:

Համայնավար կուսակցութեան խմբակցութեան անդամ Խորէն Սարգսեան յայտնեց, որ կուսակցութիւնը տակաւին իր դիրքորոշումը չէ ճշդած յայտարարութեան ուղղութեամբ: Խ. Սարգսեանի համաձայն «կան հիմքեր, որ անոնք նմանօրինակ յայտարարութիւն կատարած են»: Ան ափսոսանք յայտնեց, որ 1990էն ի վեր, Հայաստան ներիշխանական պայքարի մէջ է:

ԱԺՄի խմբակցութեան անդամ Շաւարշ Քոչարեան ըսաւ, որ պատկերասփիւռի առաջին ալիքը միշտ եղած է Հայաստանի նախագահին անձնակալին մենաշնորհը: Ան սակայն չուզեց մեկնաբանել Ս. Սարգսեանի պաշտօնազրկումի մասին դաշինքի պահանջը:

«Կայունութիւն» պատգամաւորական խմբակցութեան նախագահ Վարդան Այվազեան ըսաւ, որ ազգային պատկերասփիւռը կողմնակալութիւն կ'ընէ եւ չ'արտայայտեր քաղաքական բոլոր ուժերուն տեսակէտները: Ան նշեց, որ «Կայունութիւն»ը վերապահութեամբ կը մօտենայ Ս. Սարգսեանի պաշտօնազրկման մասին «Միասնութեան» պահանջին, որովհետեւ դաշինքը պէտք է ունենայ լուրջ պատճառաբանութիւններ:

«Սահմանադրական Իրաւունք» միութեան ղեկավար, ԱԺի պատգամաւոր Հրանդ Խաչատրեան անսպասելի նկատեց «Միասնութեան» յայտարարութիւնը:

«Միասնութիւն» պատգամաւորական խմբակցութեան եւ Հանրապետական կուսակցութեան խորհուրդի անդամ Գալուստ Սահակեան անընդունելի նկատեց, որ քաղաքական կեանքի մէջ միրճուած երկու փաստաբաններու աուլիար լայնօրէն ներկայացուած է ազգային պատկերասփիւռէն: «Հարցը խօսքի ազատութեան սահմանափակումը չէ, այլ այն, որ պետական պիւտճէէն միլիոնաւոր դրամներ կը ծախսուին ազգային պատկերասփիւռին համար, սակայն անիկա կը ծառայէ անհատական շահերու», ըսաւ ան:

Գ. Սահակեան նշեց, որ նախագահին դէտի կարգավիճակը կա՛մ պէտք է բացատրուի, կամ նախագահը ինք պէտք է լուծէ լարուածութիւն ստեղծող հարցերը: «Իսկ չ'արժեր քաղաքական կարգացումներու մասին նախատեսութիւններ կատարել», ըսաւ ան:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՁՕՐԱՎԻԳ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

տնտեսական գլխաւոր գործակիցն է: Եթէ խաղաղութիւն հաստատուի Լիբանանի մէջ, անիկա պիտի հաստատուի Միջերկրականի ամբողջ աւազանին մէջ եւ ասիկա լաւ ու կարեւոր բան է, ըսաւ ան:

Վիոլանթէ համոզում յայտնեց, որ այս ուղղութեամբ յոյս կը ներշնչէ Լիբանանէն քաշուելու Իսրայէլեան կառավարութեան որոշումը, որ պէտք է գործադրուի:

«Եւրոպա Լիբանանի հանդէպ իր կեցուածքը կը փոխէ՞ եւ ի՞նչ է հարաւի դիմադրութեան հանդէպ իր կեցուածքը» հարցումին պատասխանելով, ան ըսաւ, որ լիազօրուած չէ Եւրոպայի անունով խօսելու, իսկ Իտալիոյ խորհրդարանը նախանձախնդիր է զօրավիգ կանգնելու Լիբանանի եւ անոր հողային ամբողջականութեան:

առավարութեան որոշումին համար:

Վիոլանթէ ընդգծեց մէկ կողմէ Լիբանանի եւ Սուրիոյ եւ միւս կողմէ Իսրայէլի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու կարեւորութիւնը: Ան ըսաւ. «վարչապետ Հըսի հետ խօսեցանք Լիբանանի անկախութեան եւ անոր հետ տնտեսական գործակցութեան վերաբերեալ Իտալիոյ յանձնառութիւններուն մասին»:

Իսրայէլեան հեռացումէն ետք ստեղծուելիք կացութեան մասին հարցումի մը պատասխանելով, ան յոյս յայտնեց, որ միջազգային զօրամաս մը կը գետեղուի լիբանանեւիսրայէլեան սահմանագիծին վրայ, եւ մաղթեց որ խաղաղութեան հաստատումին կը յաջորդէ տնտեսական վերականգնումի հանգրուան մը, որուն ընթացքին Լիբանանի օժանդակելու յանձնառու է Իտալիա:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԸՍԻ ՄՕՏ

Իտալիոյ խորհրդարանի նախագահ Լուչիանօ Վիոլանթէ երէկ այցելեց նաեւ վարչապետ Սելիմ Հըսի: Տեսակցութենէն ետք կատարած իր յայտարարութեան մէջ, ան գոհունակութիւն յայտնեց հարաւային Լիբանանէն քաշուելու մասին իսրայէլեան կա-

ՅԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՅՈՒՇԱՔԱՐԻ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

Խօսք առին պաշտպանութեան փոխ նախարար Գեղամ Յարութիւնեան, հաստատութեան ղեկավար Արշալոյս Փայտեան եւ Գարեգին Բ. կաթողիկոս: Անոնք անդրադարձան պետականութեան եւ բանակի կերտումին ուղղութեամբ Վ. Սարգսեանի ձգած աւանդին, անոր կիսատ մնացած նպատակներուն, որոնց իրագործումը վերապահուած է ներկաներուն:

Զինուորական հաստատութեան մէջ տեղի ունեցաւ նաեւ Վ. Սարգսեանի յուշաքարին բացումը՝ Վ. Սարգսեանի մօր Կ. Միրզոյեանի ձեռամբ: Յառաջիկայ 21 Սեպտեմբերին՝ Անկախութեան օրը, յուշաքարը պիտի փոխարինուի Վ. Սարգսեանի յուշարձանով:

Նոյն օրը տեղի ունեցաւ Երկրապահ Կամաւորականներու Միութեան նոր շէնքին բացման արարողութիւնը: Շէնքին նախասրահին մէջ տեղադրուած է Վ. Սարգսեանի կիսանդրին:

Այնուհետեւ Ալ. Սպենդարեանի անուան օփերայի եւ Պալէթի թատրոնի մէջ տեղի ունեցաւ Վ. Սարգսեանի յիշատակին նուիրուած հանդիսութիւն մը:

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

Յորդանանցի պաշտօնատարը յոյս յայտնեց, որ արաբական բոլոր կողմերու արտայայտած զօրակցութիւնը Լիբանանի հանդէպ, կը յաջողի գոյացնել Լիբանանի հետ արաբական միացեալ կեցուածք մը, որ կը նպաստէ վերջ դնելու իսրայէլեան բռնագրաւումին, եւ նեցուկ կը կանգնի բանակցութիւններու լիբանանեան ու սուրիական կուգահեռ առանցքներուն:

Ան նաեւ յոյս յայտնեց, որ կը գործադրուի լիբանանեան գերիշխանութեան տարածումը ապահովող ՄԱԿի թիւ 425 որոշումը:

Հարցումի մը պատասխանելով, ան հաստատեց, թէ այս որոշումին գործադրութիւնը պարտադրելու համար անհրաժեշտ է համաարաբական զօրակցութիւն՝ սերտօրէն իրար կապուած լիբանանեան եւ սուրիական առանցքներուն հետ:

ԶՕՐ. ԼԱՀՈՒՏ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ երէկ ընդունեց նաեւ Իտալիոյ խորհրդարանի նախագահ Լուչիանօ Վիոլէնթին:

Նախագահ Լահուտ վերահաստատեց, թէ արդար եւ ամբողջական խաղաղութիւնը կարելի չէ իրագործել հարուածելով լիբանանեան ու սուրիական միացեալ կեցուածքը:

Նախագահը ընդգծեց, որ այս միութիւնը թշնամի Իսրայէլի դիմագրաւած հիմնական դժուարութիւնն է եւ այն պատնէշը, որ կը խափանէ անոր փորձերը, երկու երկիրներէն մէկը մղելու դէպի աննպաստ դիրքով բանակցութիւններ:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

թեան նոր բնագաւառներ որոնելու միացեալ աշխատանքները աւելի ծրագրուած ու հետեւողական կերպով կատարելու անհրաժեշտութիւնը: Յայտնենք, թէ Ե. Հ. Խ.ի եւ Վատիկանի միջեւ գործակցութիւն յառաջացնելու կոչուած 50 հոգիներէ բաղկացած մարմինը իր նոր շրջանի առաջին հանդիպումը պիտի ունենայ յառաջիկայ Ապրիլին, Անթիլիասի կաթողիկոսարանին մէջ:

7.- Գործադիր Վարչութիւնը քաղաքական յատուկ յայտարարութիւններ կատարեց Ինտոնեզիոյ, Կիպրոսի, Քոսովոյի, Չեչենիոյ, Երուսաղէմի եւ այլ տագնապահար երկիրներու ու շրջաններու մասին:

8.- Ժողովը վաւերացուց 1999 տարուան իրագործըւած եւ 2000 տարուան նախահաշիւ պիւտճէները: Այս առիթով նաեւ քննարկուեցան Խորհուրդը նիւթապէս ինքնաբաւ դարձնելու կարելիութիւնները, եւ այս առնչութեամբ ճշդուեցաւ աշխատանքային ուղեգիծ մը:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4509

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

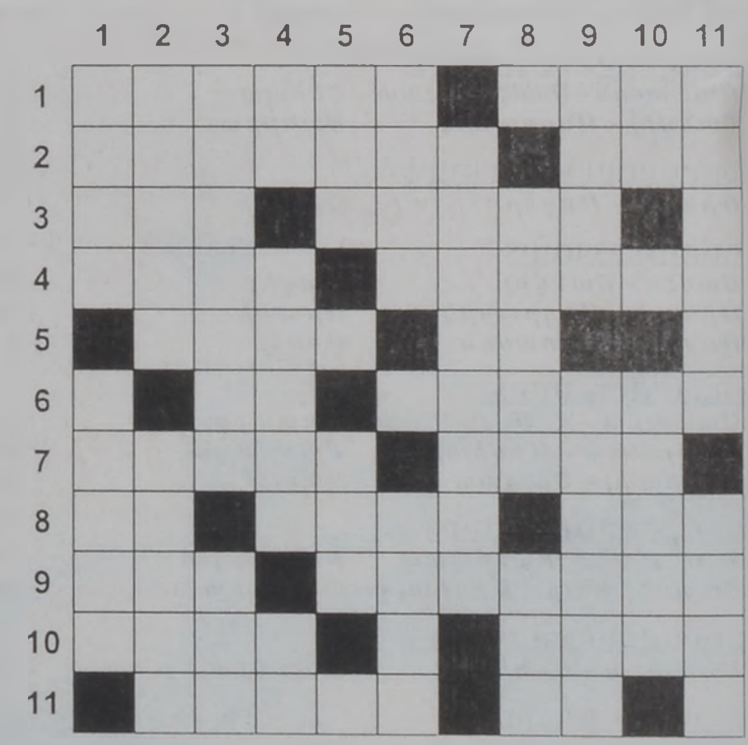

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Խաղողի մանր ողկոյզներու հաւաքում - Մեծ:*
2. *Ռուսական շուներու խումբ - Տեղական մակբայ:*
3. *Անորոշ դերանուն - Անէծք:*
4. *Պարոն - Փոխադարձ դերանուն:*
5. *Բարար, մագոգ - Իրերայաջորդ տառեր:*
6. *Փոքրացնող մասնիկ - Փաստի կարօտ տեսութիւն:*
7. *Ասիական ոստան - Գումարուած ժողով:*
8. *Աչք - Կարակում - Մերկ (հակ.):*
9. *Սկսելով - Փոխարէն հատուցում:*
10. *Արական անուն - Ջնջէ՛:*
11. *Տեռատեսութիւն - Կրկնուած բաղաձայններ:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Նուրբ գաւազան - Ջրային գազան:*
2. *Ժողովրդային - Գեղատեսիլ տերեւներով բոյս:*
3. *Ամուսնացած կին - Կասկած, երկրայութիւն:*
4. *Կանացի կոչական բառ - Սաղիամի թագաւորներէն - Զայնանիշ:*
5. *Սիամանթոյի ծննդավայրը - Արգատ:*
6. *Արական օտար անուն - Շրջուած՝ բարունակ:*
7. *1944, Յունիս 6ի ցամաքահանումին վայրը:*
8. *Ինքնաբոյս - Խիստ, աթերայ:*
9. *Պզտիկ, մանր - Կրրկնեփ:*
10. *Շաղկապ - Արական անուն:*
11. *Ցանուցիր, սփռուած - Ձիապիծակ:*

ԹԻՒ 4508

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Մ	Ա	Տ	Ն	Է	Ջ	■	Վ	Ո	Ի	Կ
2	Օ	Թ	Ե	Ա	Կ	■	Ա	Ի	Ա	Ր	Տ
3	Տ	Ա	Ղ	Տ	Ո	Ի	Կ	■	Փ	Ա	Ր
4	Ա	Ր	■	Ի	Ր	■	Ա	■	Ա	Ի	Օ
5	Կ	■	Կ	Ա	Ճ	Ա	Ռ	Ա	Կ	Ա	Ն
6	Ա	Ց	Ո	■	■	Ց	Ն	Շ	■	Կ	■
7	Ց	Ա	Մ	Ա	Ց	Ր	■	Մ	Ն	Ա	Մ
8	■	Ս	Ս	■	Ղ	Ա	Կ	■	Ա	Ր	Տ
9	Ա	Պ	■	Ժ	Ի	Թ	Ա	Լ	■	Գ	Ի
10	Տ	Ի	Ր	Է	■	Ո	Ր	Ո	Ծ	■	Ն
11	Ա	Մ	Ր	■	Ա	Դ	Ո	Ի	Ա	Ն	Ջ

ԱԶԴԱԿ Հեռ. 258526 - 260115 - 241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ
AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD
أزتاك: هاتف: ٢٥٨٥٢٦ـ٢٦٠١١٥ـ٢٤١٢٧٤ فاكس: ٢٥٨٥٢٩ ص.ب: ٨٠٨٦٠ برج حمود